

Andres Loorits

Vallaomavalitsuste arvepidamine

- I. Saatesõna
- II. Arvepidamise kord
- III. Arvepidamise näitlikud eeskujud

Tallinn, 1928

Siseministeeriumi Administratiiv-ala kirjastuse väljaanne

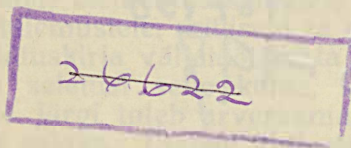
B-197₁₁

Andres Loorits

Vallaomavalitsuste arvepidamine

- I. Saatesõna
- II. Arvepidamise kord
- III. Arvepidamise näitlikud eeskujud

Tallinn, 1928

Siseministeeriumi Administratiiv-ala kirjastuse väljaanne

Andres Loodis

Vallaomavalitsuste arvepidamine

Kirjastuse o.-ü. „Täht“ trükk, Tallinnas, V. Pärnu mnt. 31.

2

167150

B-197

Tallinn, 1928

Staatshandelsdruckerei „Täht“ Tallinn

I

Saatesõna

Vallaomavalitsused oma asukoha järele end. Eesti või Liivi kubermangus pärisid endisest ajast muu seas ka kahesuguse — kummagil pool isemoodi arenenud ja kujunenud — arvepidamise viisi. Neist kahest arvepidamise viisist peeti Liivimaa oma üldiselt paremaks, mille Siseministeerium sellepärast soovitas võtta tarvitusele kõigis vallaomavalitsustes alates 1. jaanuarist 1920. Et mõneltpoolt aga tunnustati ka Liivimaa arvepidamise viis puudulikuks ja muutunud olude nõuetele mitte enam vastavaks ning sooviti minna üle puhtkahekordsele arvepidamisele raamatupidamise ameerika meetodi järgi, siis lubati ka selle tarvitusele võtmine seal, kus seda soovitakse ja sellega toime saadakse.

Ameerikaviisiline arvepidamine seati selle järele sisse ja on senini tarvitusel Virumaa ja Saaremaa vallaomavalitsustes, teiste maade vallaomavalitsustes peetakse arveid peamiselt liivimaa viisi järgi.

1922 a. lõpul Maaomavalitsuste Liit parandas ja kohaldas arveraamatute vorme nii liivimaa- kui ameerikaviisilise arvepidamise tarveteks, kusjuures Siseministeerium nende vormide tarvitusele võtmisega nõus olles juhtis ühtlasi tähelepanu üldisematele elementaarsematele nõuetele, millistele arvepidamine peab vastama, ja tulemustele, milliseid ta peab andma. Kuid Maaomavalitsuste Liit jättis juhatuskirja väljatöötamata ega annud ka muidu mingisuguseid juhtnööre ega seletusi selle kohta, kuidas tema poolt parandatud ja kohaldatud vormide järgi tuleb arveraamatuid tegelikult pidada; see jäi iga vallasekretäri enese asjaks. Üldiste ühtlaste juhtnööride puudusel vallaomavalitsuste arvepidamine — nii ameerika- kui liivimaaviisiline — kujunes revideerimistel juhuslikult esitatud nõuete järgi iga maaomavalitsuse võimkonnas isesuguseks ja igal vallasekretäril omamoodi kombineerituna, mille järeldusena vallaomavalitsuste arvepidamise ja majapidamise alal esineb rohkesti segadusi ja korratusi, nagu kõnelevad revideerimise protokollid ja sagedased kohtuprotsessid. Ja arved, mis ühtlase kindla kava ning üldiselt maksvate ühtlaste kindlate juhtnööride puudusel igal vallasekretäril omamoodi peetud, ei saa anda niisuguseid ühtlasi tulemusi, mis võimaldaksid vallaomavalitsuste aruannetel üldkokkuvõtete tegemise, nende varandusliku seisuga majandusliku tegevuse võrdlemise. Arvepidamise ja aruannete erinevuse tõttu ei ole kuni senini suudetud saada kokkuvõtlikku ülevaadet meie omavalitsuste üldisest tõelikkusest majanduslikust seisukorrast, nende tõelikkudest läbikäikudest, kapitalidest, varandustest ja võlgadest...

Arvepidamise ühtluse ja kindla kava puuduse pärast kannatavad ka vallasekretärid, kellele iga revident võib jagada isesuguseid juhatusi ja esitada isesuguseid nõudmisi, mis osutuvad mõnikord asjatuteks ja kohatuteks, kuid milliseid peab siiski täitma, nii et tuleb teha asjatut ja otstarbetut tööd.

Ühtluse ja kindla kava tarvidust vallaomavalitsuste arvepidamises on tunnustanud ja rõhutanud mitmel korral nii Vallasekretäride Selts kui ka Maaomavalitsuste Liit omil-koosolekuil ja nõupidamistel, kusjuures igakord on viidatud ka tarvitusel olevate mõlemate — liivimaa ja ameerika — raamatupidamise viiside puudustele ning nõutud ühe üldise, kõikidele ühtviisi kohustava kindla arvepidamise viisi maksmapanemist, kuid selleks mõne senise või uue viisi eelistamiseks ei ole suudetud kokku leppida: ühed tahavad ameerika, teised itaalia süsteemi, kolmandad soovivad jääda senise liivimaa viisi juurde, viimasel ajal kõneldakse ja vaieldakse isegi mitmeteistkümne süsteemi üle...

Seesuguste laharvamiste tõttu „süsteemide“ suhtes Maaomavalitsuste Liit 1923 a. 10. augusti kirjaga palus Siseministeeriumi vallaomavalitsuste arvepidamiseks üle riigi ühise süsteemi kindlaks määrata ja maksuma panna. Selleks tarviliku kava valmistamine tehti Siseministeeriumi poolt ülesandeks nende ridade kirjutajale. Saadud ülesande täitmiseks nende ridade kirjutaja korraldas senise — suuremas osas vallavalitsustes tarvitusel oleva ja selle tõttu üldiselt tuttavana — liivimaa arvepidamise viisi kahekordse raamatupidamise teooria nõuete järgi puhtkahekordsele alusele ning töötas välja kindla arvepidamise korra — kindlad juhtnöörid ja näitlikud eeskujud, kuidas tuleb arveraamatuid tegelikult pidada. —

Väljatöötatud „Vallaomavalitsuste arvepidamises“ raamatupidamise uue-
mate meetodite järgi jaotatakse läbikäigud kahte osasse: 1) rahalised operatsioonid — valla kassa sissetulekud ja väljaminekud — kantakse endist viisi kassaraamatusse (vorm 2), ja 2) muud operatsioonid, mis kassa seisu ei muuda, nagu ülekanded ühelt eriarvelt teisele, muudatused varanduste koosseisus, nende kasvamine ja kahanemine, väärtpaberite hinna tõusmine ja langemine, kui selle arvestamine tarvilik, jne. — registreeritakse uueltsisseatavas raamatus memoriaalis (vorm 3, Arvep. k. § § 5—13).

Pearaamat (vorm 4) ja temasse läbikäikude ülekandmise viis (Arvep. k. § 28) on üldjoontes jäänud endiseks, nimelt: maksude sissetulekud, eelarvelised tulud ja kulud kantakse pearaamatu vastavatele arvetele kuukokkuvõtete summadena, kasutades selleks maksude raamatute ja eelarveliste tulude ning kulude raamatute kuukokkuvõtteid; muud läbikäigud, nii rahalised kui memoriaalsed, — iga operatsioon eraldi sissekandena oma järjenumbril all, kuid ilma tekstita, ainult arvete nimetusega, millede vahel operatsioonid tehtud, ja selle vahega, et ühe arve deebet summad kantakse vastava teise arve kreditisse ning ümberpöörduvad.

See arvete vastamisi debiteerimine ja krediteerimine ongi tähtsamaks uuenduseks esitatavas „Vallaomavalitsuste arvepidamises“, võrreldes senise liivimaa viisiga, mis omal ajal kavatses panna maksma ajutiseks, ülemineku ettevalmistamiseks puhtkahekordsele arvepidamisele.

Et arvulisemate läbikäikude — maksude ja eelarveliste kulude üle niikui-nii peab pidama senist viisi erinimestikke, nendesse maksude sissetulekud ja kulude väljaminekud sisse kandma, iga kuu lõpul kokku võtma ja kassaraamatuga kui ka memoriaaliga võrdlema, muid läbikäikusi aga tuleb ette võrdlemisi vähe, näit. varanduste ja erikapitalide alal aastas ainult mõned üksikud, millised ei vaja erilist kokkuvõtmist ja milliseid võib kanda pearaamatu vastavatele arvetele otsekohe kassaraamatust ja memorialist, — siis ei ole vaja ka kokkuvõtteshurnaali ega muude koondikkude pidamist, mis tooksid asjata tööd.

Läbikäikude klassifitseerimisega ehk liigitamisega eriarveteks (Arvep. k. § 27) on tõmmatud selged ja kindlad vahed eelarveliste summade, erikapitalide ja muude eriliiki läbikäikude vahele ning üksikasjalikult nähtud ette ja määratud kirdlaks arvete korrespondeerimine, et kõrvaldada võimalusi summade segiajamiseks, võõriti tarvitamiseks ja võõriti arvestamiseks (Arvep. k. §§ 30—44).

Pearaamatu arved ja kuubilansid (vorm 10, Arvep. k. § 45) näitavad eelmisest aastast saadajäänud tulusid ja makstajäänud kulusid, eelarveaastal sisse võtta määratud tulusid ja välja anda määratud kulusid, tulude sissetulekuid ja kulude väljaminekuid igal möödunud kuul kui ka kogu möödunud aastaaja eest kokku ning veel saadaolevaid tulusid ja makstaolevaid kulusid; samuti ülevaatlikult, selgelt ja täpselt väljenduvad ka muude arvete läbikäigud ja seisukord.

Arvepidamise muud raamatud — maksuderaamatud, eelarveliste tulude ja kulude raamatud, hoiusummade ja väärtpaberite raamat, kinnis- ja valasvara raamat ning materjalide raamat — on jäänud suuremalt osalt endisteks (vormid 5—9, Arvep. k. §§ 14—26); muudatusi nendes on tehtud sissekannete ja kokkuvõtete hõlbustamiseks peaaesjalikult lahtrite sündsamt paigutamise ja otstarbekohasemalt jaotamise ja grupeerimise läbi.

Arvepidamine on teostatud kolme kuu kohta ja temas esildatud vastavatest arveraamatutest läbikandmisega igasugused operatsioonid, mis võivad vallavalitsustes ette tulla, ühes kuu- ja aasta-kokkuvõtete tegemisega ning kuu-bilansside ja aastaaruannete kokkuseadmisega.

Selliselt väljatöötatud „Vallaomavalitsuste arvepidamine“ esialgse kavana, viimistlemata kujul, vaadati läbi eriteadlaste ja asjatundjate poolt ning tunnustati teoreetiliselt õigeks ja praktiliselt otstarbekohaseks. Peale selle see esialgse kavana väljatöötatud „Vallaomavalitsuste arvepidamine“ oli 1923 a. oktoobril läbivaatamisel ja arutamisel ka Maaomavalitsuste Liidus, kes tema vastu eriti midagi asjalikku ette ei toonud, esines vaid korduva sooviga, et vallaomavalitsustes üle riigi pandaks maksma ühtlane raamatupidamise süsteem, alates 1. jaanuarist 1925., ja et Siseministeeriumi poolt väljatöötatud uued vallaomavalitsuste raamatute vormid, mis vastavad itaalia kahekordse raamatupidamise süsteemile kui ka praegu kohati maksvusel olevad ameerika kahekordse raamatupidamise vormid saadetakse kätte Maaomavalitsuste Liidule ja kõigile maavalitsustele tutvumiseks ning kohapeal ühes vallavalitsuste tegelastega läbivaatamiseks (v. „Maaomaval.“ 1923. nr. 1, lhk. 13 ja 14).

Et Siseministeeriumil kava paljundamiseks, mis esialgsete kalkultatsioonide järgi pidi ulatama üle kümne trükipoogna ja vajama kulusid umbes 100.000 mk., vastavad summad puudusid, siis esineti tarviliku krediidi saamiseks Vabariigi Valitsusele, kelle ettepanekul mainitud summa võeti Siseministeeriumi 1924 a. eelarvesse kultuurilise toetusena. Kuna Riigikontroll selle kulu riigi eelarvesse võtmiseks nõusoleku andes avaldas arvamise, et väljatöötatud ja maksma panna kavatses „Vallaomavalitsuste arvepidamine“ olla keeruline ja tulla lihtsustada, siis Siseministri ettepanekul Vabariigi Valtisus määras vallaomavalitsuste arvepidamise süsteemi ja arveraamatute vormide läbivaatamiseks komisjoni Siseministri, Rahaministri ja Riigikontrolöri osavõtul, milline komisjon oma enamuses jõudis samale otsusele, nagu varemalt eriteadlased ja asjatundjadki, nimelt: et kavana väljatöötatud käesolev „Vallaomavalitsuste arvepidamine“ on otstarbekohane ja tuleb panna maksma. Isearvamisele jäid ainult Riigikontrolli esindajad, kes leides senise liivimaa arvepidamise viisi küllalt heaks ja soovitades jääda selle juurde, mida võivat tarbekorral parandada, ei tundnud vististi, et teos peamiselt sisaldabki liivimaa arvepidamise viisi parandusi ja võimalikke lihtsustusi. Komisjonienamuse otsuse tõttu Siseminister esines Vabariigi Valitsusele ettepanekuga, jätta vallaomavalitsuste arvepidamise korraldamine Siseministeeriumi hooleks.

Kuid siin astus vahele Maaomavalitsuste Liit, kes vaatas veel kord läbi esialgse kavana väljatöötatud „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ ja leidis, nii imelikuna kui see ka näib, selle peapuuduseks eelarvega arvestamise ning — suuremas osas vallaomavalitsustes senini, ligi kolmkümmend aastat juba, töö lihtsustamiseks ja aja kokkuhoidmiseks kasulikult tarvitusel olnud — operatsioonide pearaamatuse kandmise viisi: osalt kuukokkuvõtte summadena, maksude raamatute ja eelarveliste tulude ja kulude raamatute kokkuvõtete kasutamisega, osalt üksiksummadena otsekohe kassaraamatust ja memoriaalist ilma vahepealse kokkuvõtteshurnaalita, millist viisi ei tundvat ükski raamatupidamise süsteem, mis olevat „uus leidis“, mida tulevat alles õppida ja millise viisi äraõppijad veel raamatupidajad ei olevat (Maaomaval. Liidu 1924 a. 16. juuli protokoll, vt. „Maaomaval.“ 1924. nr. 8, lhk. 137 ja 138). . . . Tunnustanud selliste „puuduste“ pärast väljatöötatud „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ vastuvõtmatuks, Maaomavalitsuste Liit pani ette võimaldada temale kavade valmistamise vallaomavalitsuste arvepidamiseks ja anda selleks otstarbeks üle Siseministeeriumi 1924 a. eelarvesse võetud kultuuriline toetus Mk. 100.000. Maaomavalitsuste Liidu ettepanekut toetas ka Riigikontroll, milline ettepanek siis täideti selle tingimusega, et kavade väljatöötamisel püütaks selle poole, et arvepidamine nende järgi nõuaks võimalikult vähem tööd.

Selle järele Maaomavalitsuste Liit 1926 a. veebruari kuul esitas Siseministeeriumile kinnitamiseks Liidu poolt heakskiidetud hra A. Pärjeli kokkuseatud „Kahekordse raamatupidamise Eesti vallaomavalitsuses“, koosneva kahest osast:

I — „Raamatupidamise lühikene teooria“,

II — „Kavad ja praktilised tööd“.

Linnade Liidu väljaandel ilmus trükist 1923 a. hra H. Neuhausi kokkuseatud „Omavalitsuse arvepidamise põhijooned“, kus muu seas, lhk. 39—54, pealkirja all „Lihtsustatud omavalitsuse arvepidamine“ käsitatakse ka vähemate omavalitsuste, eriti valla- ja alevivalitsuste arvepidamist, mille lisaks ja täienduseks Linnade Liit 1926 a. septembril esitas Siseministeeriumile seisukoha võtmiseks veel ühe „Omavalitsuste lihtsustatud arvepidamise kava“.

Kõik need teosed — Siseministeeriumi enese ülesandel valmistatud „Vallaomavalitsuste arvepidamine“, Maaomavalitsuste Liidu „Kahekordne raamatupidamine Eesti vallaomavalitsuses“ ja Linnade Liidu „Omavalitsuse arvepidamise põhijooned“ ühes lisaga „Omavalitsuste lihtsustatud arvepidamine“ — Siseministeerium saatis seisukoha võtmiseks ja arvamise avaldamiseks järgimööda esiteks Rahaministeeriumile, teiseks Riigikontrollile ja kolmandaks Vallasekretäride Seltsile, kes vallavalitsuste arvepidamisest huvitatud.

Rahaministeeriumi poolt teatas Riigikassa 1926 a. 21. juuli kirjaga, et esitatud arvepidamise kavadest osutub paremaks A. Pärjei oma, mis peajoontes olevat kooskõlas H. Neuhausi „Omavalitsuse arvepidamise põhijoonetega“, kuid sellejuures pidas siiski tarvilikuks tähendada: „Põhiraamatutena tuleks pidada 1) kassaraamat sel kujul nagu kavas ettenähtud, 2) memoriaalpuht-memoriaalsete operatsioonide jaoks ja 3) pearaamat, kuhu sissekanded kassaraamatust ja memoriaalist tehakse igapäev. Shurnaal, pealegi sel kujul nagu kavas ette nähtud, ei ole otstarbekohane. Sarnase shurnaali järele peetud pearaamat näitab iga arve õiget seisu ainult kui lõpul (kui kassa-operatsioonid ka sisse kantud), mitte aga igapäev, mis tarvilik. Ei ole arusaadav, mis põhjusel igapäevane kassaraamatu summade ülekandmine pearaamatuse „asjata tööks“ (II osa, lhk. 7) peetakse. Mispärast antakse memoriaalsetele operatsioonidele suurem tähtsus kui kassa-operatsioonidele. „Kassa sissetuleku ja väljamineku eraldamise raamat“ on ülearune, kui operatsioonid kassaraa-

matust igapäev pearaamatusse üle kantakse“. . . . Nende ridade kirjutaja poolt Siseministeeriumi ülesandel väljatöötatud ja käesolevaga esitatava „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ kohta Riigikassa tähendas lühidalt: „A. Looritsa kava, võrreldes A. Pärjeli omaga, tundub enam raskepärasena ja temas puudub süsteemi-puhtus“.

Riigikontrolli Arveasjanduse Nõukogu 1926 a. 30. oktoobri koosoleku protokolliga arvas: „Kuna mitme raamatupidamise süsteemi tegelik käsitlemine ei takista ühtlaste aruannete kokkuseadmist Simini nõuetele vastavalt, Arn tunnistab soovitavaks võtta tarvitusele katseviisi teatavates valdades Looritsa, Neuhausi ja Pärjeli raamatupidamise kavad, võttes arvesse sellejuures täiendusi ning parandusi teatavate alade lihtsustamiseks, mis selgunud Arni koosolekul. Katsete tulemustel tegelikule elule kõige enam vastav valdade arvepidamise kord tuleks hiljem üldistada ja maksma panna kõigis valdades“.

Vallasekretäride Seltsi juhatus 1927 a. 14. juuli kirjaga teatas, et „valla-sekretäride selts ei ole suutnud vallaomavalitsuste arvepidamise kavade asjus kindlat seisukohta võtta hoolimata sellest, et neid kavasid on arutatud mitmel korral seltsi koosolekutel ja komisjonides. Et vallaomavalitsuste raamatupidamist ühtlustada, sellepärast palub selts ministeeriumi viimase enese poolt paremaks tunnustatud uued ühtlased raamatupidamise kavad vallaomavalitsustes maksma panna uue eelarve aastaga, 1. aprillist 1928 a. alates“.

Eeltoodud erinevad hinnangud ja aastaid väldanud vaidlused arvepidamise kavade ja süsteemide üle, mis tinginud vallaomavalitsuste arvepidamise korraldamatuse kuni senini ja ähvardavad kesta edasi, kuna on hakatud kõnelema juba mitmestteistkümnest viisist (v. „Maaomaval.“ 1927. nr. 4, lhk. 65, nr. 10, lhk. 168), sunnivad andma asja selgituseks, võrdluste ja järelduste tegemise võimaldamiseks kokkuvõtliku ülevaate nii arvepidamise süsteemidest, meetodidest ja viisidest üldse, kui ka vallaomavalitsuste arvestusese-metest ja arvestusviisidest nii senistest kui kavatsetutest, märkima sealjuures ühtlasi ka ühe kui teise arvestusviisi puudusi ja paremusi. —

Arvepidamise süsteemidest, meetoditest ja viisidest üldse

Raamatupidamise teooria tunneb kolme süsteemi: 1) ühekordne ehk lihtne raamatupidamine märgib ainult muudatusi varanduste üksikutes osades; 2) kameraal-raamatupidamine märgib väärtuste sissetulekuid ja väljaminekuid kui ettekirjutatud ülesande täitmist; 3) kahekordne raamatupidamine märgib muudatusi niihästi varanduse üksikutes osades kui ka koguseisus.

Ühekordse ehk lihtraamatupidamise süsteem on algeline, millest teised süsteemid edenemise ja täienemise teel arenenud. Kameraalsüsteemi peetakse kohaseks asutistele ja ettevõtetele, kes toimivad mõne keskkoha ülesandel, täites selle käske ja korraldusi, nagu Riigikassale alluvad üksikute ametiasutiste arveosakonnad, kes tehtud operatsioonid teatavad aegajalt edasi kesk-kohale, kus nad kahekordselt arvestatakse.

Täielikum ja kõigile asutistele ning ettevõtetele kohaldatav on kahekordse raamatupidamise süsteem, mille põhiseadus nõuab: 1) arvestatavate väärtuste jaotamist kahte osasse, aktivasse kõik reaalsed väärtused (valdamisel olevad varandused ja saadaolevad võlad) ning passivasse kõik kohustused (maksta-olevad võlad ja valdamisel olevatesse väärtustesse mahutatud omakapital); 2) iga operatsiooni ehk toimingut, mis tekitab muudatusi aktiva või passiva osades, sissekandmist kahele arvele, ühe arve deebetisse ja teise arve kreeditisse. Arvete vahel sünnivad operatsioonid ja arved on väärtuste jaoks ettekujutatavad varanduse valitsejad ning resultaatide korraldajad. Midagi

ei võeta sisse ega anta välja, mingit muudatust ei tehta varanduslikes koosseisus muidu kui ainult arvete kaudu. Üks arve annab, teine saab, see on kahekordse raamatupidamise põhiseaduse vankumatuks nõudeks, mille rikkudes katkeb arvete vahelt neid ühendav loogiline side, kaob kord ja sünnib segadus...

Kahekordse raamatupidamise süsteemil on neli tüübilist meetodit. —

1. Itaalia vana ehk algmeetod, millest teised meetodid arenenud ja mille järgi kõik operatsioonid kantakse kronoloogilisesse päevashurnali ning sealt süstemaatilisesse pearaamatusse vastavatele arvetele.

2. Saksa meetod, mille järgi rahalised operatsioonid kantakse kassaraamatusse, muud aga, mis kassa seisu ei muuda — memoriaali, kust nad viiakse enamvähem grupeerituna nn. kogujashurnaali (Sammeljournal) ja sealt kuukokkuvõtete summadena pearaamatusse vastavatele arvetele.

3. Prantsuse meetod, mille järgi operatsioonid nende iseloomu ja suuremates ettevõtetes ka tööjaotuse tarvete kohaselt jaotatakse liikideks ning iga liik kantakse ise raamatusse, kust nad kuu lõpul kuukokkuvõtete summadena viiakse kuushurnaali kaudu pearaamatusse vastavatele arvetele.

4. Ameerika ehk shurnaalpearaamatu meetod, mis seisab selles, et kaks põhiraamatut — päevashurnaali ja pearaamat — peetakse koos, on ühendatud üheks ainsaks raamatuks.

Iga meetodi üldnõuetele vastavalt raamatupidamine on asutiste ja ettevõtete tegevuse aladest tingitud iseäralduste kohaselt kujunenud veel mitme viisiliseks: põllumajanduslikeks, tööstuslikeks, kaubanduslikeks, rahaasjanduslikeks jne.

Kõik need raamatupidamise süsteemid, meetodid ja viisid, andes üldisi juhatusi, ei esilda siiski iga liigi asutiste ja ettevõtete arvepidamiseks niisuguseid valmeid, kivistunult kindlaskujunenud vorme ja eeskujusid, milliseid võiks kasutada otsekohe muutmatult. Vaid iga teatud liigi asutiste ja ettevõtete tarvis tuleb arvepidamist eriti korraldada vastavalt iga liigi enese praktilistele nõuetele, igale liigile omaste eriliste tarvete ja vajaduste kohaselt, selleks kasutades, kombineerides ja kohaldades ühe kui teise meetodi eeskujusid, võtteid ja vorme, luues sealjuures ka uusi arvestamise viise, sest raamatupidamine areneb ja edeneb samuti nagu kõik muugi inimtegevus... Sellepärast niisugused umbkaudsed tähendused, nagu see või teine arvepidamise viis „vajab õppimist,“ „tundub enam raskepärasena ja temas puudub süsteemipuhitus“ ei veena ega tõesta midagi ilma asjalikkude põhjendusteta ja näitlikkude võrdlusteta, pigemini vaid osutavad alasti oletustega opereerimist ja asjasse süvenematus kui mitte asjatundmatust. — Arvepidamise iga viis vajab tundmaõppimist ja tundub raskena sellele, kellele ta võõras. Süsteem on ainult üldraamiks, milles arvepidamise meetodid ja viisid ajajooksul arenenud ja kujunenud, kõik nad on kombineeritud ja läbikäikude muutudes kombineeritakse edasi uute tekkinud tarvete ja vajaduste kohaselt.

Vallaomavalitsuste arvestuse esemetest

Asudes mõne asutise või ettevõtte arvepidamise korraldamisele või korralduse hindamisele tuleb enne kõike jõuda selgusele: millised on selle asutise või ettevõtte arvestuse esemed, milliseid operatsioone ta toimetab, millised tema läbikäigud ja millised nende läbikäikude iseäraldused, mis ühe või teise arvestusviisi tingivad ja põhjustavad.

Vallaomavalitsuste majanduslikes tegevuses esinevad käesoleval ajal järgmised üldised läbikäigud:

1. Eelarvelised tulud ja kulud, mis võetakse sisse ja antakse välja erieelarvete põhjal, jagunevad osadeks peatükkidena, paragrahvidena ja punktidenä ning vajavad arvestamist ja aruandmist nii selliste osadena kui ka tervikuna kogu eelarve suhtes. Eelarvelised tulud kogunevad mitmestteistkümnest erimaksust, mille iga liigi üle tuleb pidada erinimestik ja igas nimestikus igale maksukohuslasele tema nimeline eriarve. Maksuliikide rohkus ongi suurimaks raskuseks vallaomavalitsuste arvepidamises, mis järeläab arvepidamise keerulikkuse ja töö rohkuse.

2. Erikapitalid, mis asutatud, valitsetakse ja tarvitatakse vastavate eriseaduste, erimääruste või eriotsuste põhjal, milletõttu nad moodustavad igäüks iseomaette terviku ja vajavad üksteisest lahus eraldi arvestamist ja aruandmist; arvestus ja aruanded peavad väljendama iga erikapitali koosseisu ja muudatused selles. Kuna äriliste asutiste ja ettevõtete erikapitalid, seistes eriarvetel üldsummadena, on muude summadega üheskoos üldises läbikäigus kasu teenimas, millisest kasust aasta lõpul arvatakse teatav protsent igale erikapitalile juurde, siis omavalitsuste erikapitalid sellevastu võivad, niipalju kui iga erikapitali vabad summad võimaldavad, teenida ja kasu kanda igäüks ainult iseomaette. Kui näiteks omavalitsuse päralt olev mõni võidulaenu pileit võidab, siis ei lähe see võit mitte tegevuse üldtuluks, nagu äri-asutistel, vaid sellele erikapitalile, millele kuulus võitja pileit. Järelikult, väärt-paberid peavad olema reegistreeritud selle erikapitali nimele, mille summadega nad omandatud.

3. Varandused — kinnis- ja vallasvara ning materjalid, tarbeasjade ja tarbeainete tagavarad, kellel neid on, — mis kõik vajavad registreerimist ja millede väärtus, samuti kasvamine uute osade juurdemuretsemisega ning kahanemine tarvitamise, võõrandamise, lagunemise või hukkumise läbi vajab arvestamist.

4. Naturaalkohustemaksud, mis erieelarvete põhjal võetakse kinnisvarade valdajatelt samasuguse nimestiku järgi kui eelarvelised tuludki ja antakse välja naturaalkohuste täitmiseks nende teostamise asemel natuuras.

5. Riiklised maksud — kinnisvarademaks ja tulumaks, milliseid makse vallaomavalitsused peavad nõudma sisse jällegi samasuguste erinimestikkude järgi kui oma eelarvelisi tulusidki, kus igal maksukohuslasel tema nimeline eriarve, ja milliseid makse tuleb arvestada kummagi oma üldisel eriarvel.

6. Maaomavalitsuse maksud, millede sissenõudmise maavalitsus on pannud vallavalitsuste peale ja mis vajavad samuti erinimestikkude pidamist ja arvestamist kui muudki maksud.

7. Mitmesugused edasiantavad, üleminevad ehk läbikäivad summad, nagu riiklised krediitid üksikute eriülesannete täitmiseks, millede teostamine pannakse kohaliku omavalitsuse peale, riiklised pensionid ja mitmesugused toetused, õpetajate palgad ja muud juhtumisi edasiantavad summad.

Kõik need mitmekesised, üksteisest nii oma saamise viisi kui tarvitamise otstarbe poolest erinevad läbikäigud vajavad niiviisi arvestamist, et iga eriliigi summade liikumine ja seisukord oleksid selgesti väljendatud ja et arvestus annaks kokkuvõtliku ülevaate eelarve täitmise, varanduste ja kapitalide valitsemisest, riikliste maksude ja muude läbikäivate summade läbikäikudest ja seisukorrast. Arvestus peab võimaldama vallaomavalitsuse kogu majapidamise jälgimise tema oma sisemisele revisjonile otstarbekohasuse ja välisele järelvalvele seaduslikkuse seisukohalt. Kui arvestus seesugust ülevaadet ega seesugust jälgimist ei võimalda või seda raskendab kas oma puudulikkusega või üleliigse keerulikkusega, siis ei täda ta oma otstarvet ja tema peale kulutatud vaev on suurelt osalt asjata raisatud.

Liivimaaviisilisest arvestusest

Eelloeteldud läbikäikude arvestamiseks peetakse suuremas osas vallaomavalitsustes tarvitusel oleva liivimaa arvepidamise viisi järgi üldiselt järgimisi põhi- ja tähtsamaid abi-raamatuid:

1. **K a s s a r a a m a t**, millesse kantakse nii rahalised läbikäigud kui ka memoriaalsed ülekanded ühelt eriarvelt teisele, samuti ka muudatused varanduste ja väärtpaberite koosseisus, üldse — kõik operatsioonid registreeritakse kassaraamatus, kusjuures ühes erilahtris tähendatakse lühidalt ka eriarvete nimetused, millelele operatsioonid kuuluvad ja kuhu nad tulevad kanda üle pearaamatusse, maksude suhtes aga maksukohuslase järjenummer maksuderaamatus.

2. **M a k s u d e r a a m a t u d**:

1) vallaomavalitsuse enese maksude arvestamiseks, mis võetakse isikutelt, kinnisvaradelt, tööstusettevõtetelt ja muudelt maksuobjektidelt, iga liigi maksukohuslaste üle erinimestik, kas ühes raamatus üksteise järele või mitmes raamatus, olenedes maksukohuslaste arvu rohkusest igas maksuliigis ja nende mahtuvusest ühte või mitmesse raamatusse;

2) naturaalkohustemaksu arvestamiseks,

3) riiklise kinnisvarademaksu arvestamiseks,

4) riiklise tulumaksu arvestamiseks,

5) maaomavalitsusemaksude arvestamiseks, milliste sissenõudmine on pandud vallaomavalitsuste peale.

Maksuderaamatutesse kirjutatakse aasta algul iga maksuliigi maksukohuslaste nimed, nende vanadus ja elukoht, maksustamise alused ja igaühe maksumäärad. Maksude tasumised märgitakse maksude vastuvõtmisel. Iga maksuliigi sissetulekud võetakse iga kuu lõpul maksuderaamatu järgi kokku, võrreldakse kassaraamatute vastavate sissekannete kokkuvõtetega, ja kui kokkuvõtete summad võrduvad, siis on kokkuarvamine õiga ning maksuliigi kuusissetuleku kogusumma märgitakse maksukohuslaste nimestiku lõppu. Ei võrdu aga maksuraamatu ja kassaraamatu sissekannete kokkuvõttesummad, siis ei ole kas kokkuarvamine õige või maksuderaamatu või kassaraamatu sissekannetes on juhtunud viga, mis tuleb üles otsida ja ära parandada, muidu ei lähe arved kokku. Aasta lõpul tehakse maksuderaamatus iga maksuliigi kohta üldine kokkuvõte tasutud, kustutatud ja võlgujäänud summadest.

3. **E e l a r v e l i s e d r a a m a t u d**:

1) tulude arvestamiseks ja 2) kulude arvestamiseks.

Eelarvelistesse raamatutesse kantakse eelarve nomenklatuuri — iga üksiku peatüki, paragrahvi ja punkti nimetuse järele (ühes tarvilikkude täienduste ja lisandustega, näit. kellele nimelt makstakse palgad, antakse toetused jne): endiste aastate eelarvete järgi saadajäänud tulu- ja makstajäänud kulumäärad, käesoleva aasta eelarve tulu- ja kulumäärad, nende suurendamised ja vähendamised lisaeelarvetega või ülekannetega ühest peatükist ja paragrahvist teise ning lõplikud tulu- ja kulumäärad; tulude sissetulekud ja kulude väljaminekud igal kuul ja kogu eelarveaastal kokku; järgmiseks aastaks sisse võtta jäävad tulu- ja välja anda jäävad kulusummad, kustutatud ja üle eelarve saadud tulusummad ning väljaandmisest vabanenud ja üle eelarve makstud kulusummad, kui seda juhtub.

Vallaomavalitsusemaksud, mis üksikutelt maksukohuslastelt erinimestikude järgi sisse tulevad ja üksikult kassaraamatusse kirjutatakse, kantakse maksuderaamatu kuukokkuvõtte summadena eelarveliste tulude raamatu selle

kuu tululahtrisse, mil nad sisse tulnud ja eelarve selle peatüki, paragrahvi ja punkti alla, kuhu nad kuuluvad. Muud eelarvelised sissetulekud, millede üle erinimestikke ei peeta, kantakse eelarveliste tulude raamatusse otsekohe kassaraamatust, iga sissetulek eraldi sissekandena. Samuti üksikult, eraldi sissekannetena kantakse ka kõik eelarvelised kulud otsekohe kassaraamatust eelarveliste kulude raamatu selle kuu kululahtrisse, mil nad tehtud, ja eelarve selle peatüki, paragrahvi ja punkti alla, kuhu nad kuuluvad.

Nii tulude kui kulude raamatu sissekanded võetakse iga kuu lõpul kokku ja võrreldakse maksuderaamatu ja kassaraamatu kuukokkuvõtetega. Aasta lõpul tehakse kokkuvõtted, palju on eelarve iga üksiku punkti, paragrahvi ja peatüki järgi tulused sisse tulnud ja kulusid välja läinud, palju kustutatud arvelt, palju jäänud saada ja välja anda järgneavaks aastaks. Samuti tehakse ka üldised kogutulude ja kogukulude kokkuvõtted.

Kuna eelarvega määratud tulud ja kulud, nende suurendamised ja vähendamised, sissetulekud ja väljaminekud eelarve iga üksiku peatüki, paragrahvi ja punkti järgi kantakse eelarveliste tulude ja kulude raamatute vastavatesse lahtritesse üksteise järele ritta püsti ja rööbiti, siis selletõttu on eelarve iga üksiku punkti, paragrahvi ja peatüki kui ka kogueelarve kui terviku läbikäikude kokkuvõtmine, võrdlemine ja resultaatide tuletamine kerge ning seisukorrast ülevaate saamine igal ajal hõlpus, milleks ei ole vaja valmistada eriväljakirjutusi, nagu tuleb teha seal, kus eelarve tulude ja kulude iga paragrahvi üle peetakse kahekordsel viisil eriarveid eelarvelistes reskontroles.

Vallaomavalitsustes ajajooksul väljakujunenud eelarveliste tulude ja kulude raamatud on seega eelarve arvestamiseks kõigiti otstarbekohased, võrdlemisi hõlpsad pidada ja sealjuures ülevaatlikud: annavad selge, kokkuvõtliku ülevaate eelarve täitmisest, peegeldavad eelarve täitmise nii üksikute punktide, paragrahvide ja peatükkide järgi kui ka tervikuna, ning mõningate väheste muudatuste ja täiendustega osutuvad kohaldatavateks kõigile oma-avalitsustele ja igale arvepidamisviisile.

4. **P e a r a a m a t e h k e r i a r v e t e r a a m a t**, varemalt spetsiaalkassaraamatuks nimetatud, sisaldab samaseid lahtreid nagu kassaraamatki, selle muudatusega ainult, et läbikäigu summade lahter on jaotatud kaheks: üks rahaliste ja teine hinnaliste paberite läbikäikude arvestamiseks.

Läbikäikude ühtlast, kindlat klassifikatsiooni ehk liigitelu ei ole. Läbikäigud on koondatud mitmet viisi, üldisemalt peetakse pearaamatus järgmisi eriarveid:

1. Vallamaksude arve, eelarveliste tulude ja kulude arvestamiseks.
2. Naturaalkohuste arve.
3. Tagavarakapitali arve.
4. Koolikapitali arve.
5. Toitluskapitali arve.
6. Vaestekapitali ja muude erikapitalide (kellel neid on) arved, iga erikapitali üle oma eriarve.
7. Väärtpaberite arve, kus arvestatakse ka hoiusummasid.
8. Kinnis- ja vallasvara arve, mõnel koos ühel arvel, teistel lahus kahel arvel.
9. Riiklise tulumaksu arve.
10. Riiklise kinnisvarademaksu arve.
11. Maaomavalitsusemaksude arve, kus nende sissenõudmist vallavalitsused toimetavad.
12. Kaitseväelaste ja nende perekondade pensioni arve.
13. Väljateeninud ohvitseride pensioni arve.
14. Veneaegete pensioräride toetuse arve.
15. Mitmesuguste edasiantavate, üleminevate ehk läbikäivate summade arve.

16. Võlgnikkude (deebitoride) arve.

17. Laenude ehk võlausaldajate (kreeditoride) arve.

Kõik maksud ja eelarvelised kulud, mis esinevad domineerivatena, arvuliselt kõigerohkemate läbikäikudena, tulevad sisse ja lähevad välja üksikute, võrdlemisi väikeste summadena ning sellistena kirjutatakse üksikult ka kassaraamatusse ja eelarveliste kulude raamatusse, — kantakse pearaamatu vastavatele arvetele maksuderaamatu ja eelarveliste tulude ja kulude raamatute kuukokkuvõttesummadena. Muud läbikäigud, milliseid võrdlemisi märksa vähem, kantakse pearaamatu vastavatele arvetele üksikult otsekohe kassaraamatust, sama tekstiga ja lehekülje samale poolele nagu nad on kantud kassaraamatusse: sissetulekud pahemale — sissetuleku poolele ja väljaminekud paremale — väljamineku poolele.

Eelarveliste tulude ja kulude ülekandmisi pearaamatu vallamaksude arvele teostatakse järgmiselt. — Kuu lõpul võetakse vallamaksuderaamatus iga maksuliigi sissetulekud kokku ja kokkuvõttesummad kantakse eelarveliste tulude raamatusse eelarve vastavate peatükkide, paragrahvide ja punktide järele möödunud kuu tululahtrisse ning arvatakse seal kokku üksikult sissetulnud ja üksikult sissekantud summadega; viimane kokkuvõttesumma, sisaldades nii viisi kõik kuu jooksul sissetulnud tulud, väljendab eelarveliste tulude üldise kogusissetuleku möödunud kuul. Ühtlasi võetakse kokku ka kassaraamatust vallamaksude arvele möödunud kuu jooksul sissekantud summad. Ja, kui mõlemad — eelarveliste tulude raamatu ja kassaraamatu — kokkuvõttesummad võrduvad, siis on sissekanded ja kokkuarvamised õiged ning pearaamatu vallamaksude (eelarveliste tulude ja kulude) arve pahemale — sissetuleku — poolele tehakse üksainus sissekanne: sellel kuul tuli sisse eelarvelisi tulusid niipalju. Samuti võetakse kokku kassaraamatu ja eelarveliste kulude raamatu järgi nendesse üksikult sisse kantud väljaminekud ja, kui kokkuvõttesummad võrduvad, tehakse pearaamatu vallamaksude arve paremale — väljamineku — poolele jällegi üksainus sissekanne: sellel kuul läks välja eelarvelisi kulusid niipalju.

Selle järgi ei ole tarvet nii kassaraamatus kui ka maksude ja eelarveliste kulude (osalt ka eelarveliste tulude) raamatutes üksikult registreeritud rohkearvuliste võrdlemisi väikeste summade edasiandmiseks läbikäikude üldisesse shurnaali või mõnesse muusse kokkuvõtteraamatusse, vaid abiraamatutena peetavad maksuderaamatud ja eelarveliste tulude ning kulude raamatud täidavad ühtlasi ka kokkuvõtteraamatute ülesande. Kellele kassaraamatu ja maksuderaamatute sissekannete järgi möödunud kuul sissetulnud eriliiki summade kokkuarvamine arvustusraamil või arvutuse masinal, milliseid mõned vallavalitsused ka juba tarvitavad, raskusi teeb, see kirjutab kokkuarvatavad summad kas mõnele paberile või ka selle tarvis eriti valmistatud läbikäikude eraldamise tabelisse üksteise alla ritta ja arvab seal kokku, mis mitukorda kergem kui selleks erishurnaali või mõne muu koondiku pidamine, mis nõuab läbikäikude kolmat korda üksikult registreerimist peale selle, kui nad juba kaks korda on üksikult registreeritud, üks kord kassaraamatus ja teine kord maksuderaamatus.

Läbikäikude selline kokkuvõtmise ja pearaamatusse kandmise viis — osalt kokkuvõttesummadena abiraamatute otstarbekohaselt kasutamisega, osalt üksiksummadena otsekohe kassaraamatust, — ongi senise liivimaaviisilise arvepidamise parimaks ja otstarbekohasemaks iseäralduseks, millega suurel määral lihtsustatakse arvepidamist, vähendatakse sellel alal tööd, kergendatakse vaeva ja võidetakse aega. Hõlpsamat ega otstarbekohasemat viisi pole suudetud senini mujal välja mõelda, mispärast ka teised — vähemad omavalitsused võiksid seda viisi kasulikult tarvitada ja edasi arendada. Neile, kes targutavalt väidavad vahepealsete kokkuvõtte- ja ülekande-shurnaalide vajadust,

olgu tähendatud, et raamatupidamise teooria tunnustab pearaamatupidamise peamiseks otstarbeks läbikäikude süstematiseerimise: kronoloogilistes põhiraamatutes registreeritud läbikäikude eriarvete järgi jaotamise ja kokkuvõtmise. Kuidas seda süstematiseerimist toimetada, kas kandes läbikäigud pearaamatu vastavatele arvetele üksikult või mõnesuguste kokkuvõtetenähtena ja kas kronoloogilistest põhiraamatutest otselt, abiraamatute kokkuvõtete kasutamise, või mõnesuguste vaheshurnaalide kaudu, — see on otstarbekohasuse küsimus, mille lahendamine on tingitud läbikäikude iseäraldustest ja oleneb arvepidamise korraldaja oskusest, kusjuures oluliseimaks nõudeks on: et läbikäigud oleksid õieti süstematiseeritud, kantud üle pearaamatu vastavatele arvetele õieti jaotatuina ja kokkuarvatuina. Mida lühemalt ja kokkuvõtlikumalt need ülekanded tehakse, mida vähem kirjutusi selleks tarvitatakse, seda vähem aega ja seda vähem tööd vajab läbikäikude süstematiseerimine ning järelikult, — seda otstarbekohasemalt on see korraldatud. Sellepärast tarvitatakse samasugust viisi läbikäikude ülekandmiseks pearaamatu arvetele ka käesolevaga esitatavas „Vallaomavalitsuste arvepidamises“, kus see on korraldatud puhtkahekordsele alusele vastavalt kahekordse raamatupidamise teooria nõuetele, tarvilikult parandatud, täiendatud ja reeglipärastatud (vt. Arvep. k. § 28 jt.).

Kuid liivimaa arvepidamise viisil on ka omad suured pahed, mis teevad ta raskepäraseks ja tumestavad ta tulemusi. Selliste pahedena osutavad: 1) kassaliste ja memoriaalsete läbikäikude seginemine, üldse kõikide läbikäikude — nii rahaliste kui muude — läbikandmine kassaraamatust, mille tõttu kassa läbikäigud näikse tõelikkusest suurematena; 2) pearaamatu arvete omavahel korrespondeerimatus, vastamisi sidumatus, mis tekitab rohkesti tööd ja segab arvestust, raskendab läbikäikude kontroleerimist ja arvete seisukorrast ülevaate saamist, arvepidamise tulemuste — resultaate saavutamist, nagu illustreerivad seda osalt järgnevad näited. —

Näide 1. Valla kassasse sisse tulnud riiklise kinnisvarademaksust vallaomavalitsuse osa ülekandmisel vallamaksude (eelarveliste tulude ja kulude) arvele kirjutatakse kassaraamatusse ja pearaamatu kinnisvarademaksu arvesse — kummagi paremale poolele — väljaminekuna ja jälle kassaraamatusse ning pearaamatu vallamaksude arvesse — pahemale poolele — sissetulekuna: kinnisvarademaksu arvelt kantud üle vallamaksude arvele vallaomavalitsuse osa sel kuul sissetulnud kinnisvarademaksust, — kirjutades ühte ja sama lausendit niiviisi neli korda.

Näide 2. Kui valla on varandusi ütleme Mk. 5.000.000 eest ja ta laenab Mk. 3.000.000 ning ostab või ehitab sellega uue koolimaja, siis kirjutatakse olemasoleva varanduse väärtus Mk. 5.000.000 sissetulekuna kassaraamatusse ja pearaamatu kinnis- ja vallasvara arve pahemale poolele rahalahtrisse. Eelarvega ettenähtud laenu saamisel kirjutatakse Mk. 3.000.000 samuti sissetulekuna kassaraamatusse ja pearaamatu vallamaksude (eelarveliste tulude ja kulude) arvesse kummagi pahemale poolele. Ühtlasi konstateeritakse ka võlakohustuse väljaandmist Mk. 3.000.000 kirjutamisega väljaminekuna pearaamatu vallamaksude arve ja laenude arve paremale poolele hinnaliste paberite lahtrisse kui ka nendele arvetele kummagile vastavalt kassaraamatusse paremale poolele. Kui raha koolimaja eest välja makstakse, siis kirjutatakse Mk. 3.000.000 väljaminekuna kassaraamatusse ja pearaamatu vallamaksude arve paremale poolele raha lahtrisse. Ühtlasi võetakse ka omandatud varandus arvele selle hinna Mk. 3.000.000 kirjutamisega sissetulekuna kassaraamatusse ja pearaamatu kinnis- ja vallasvara arve pahemale poolele raha lahtrisse. Tasutakse laenust ütleme Mk. 1.000.000, siis kirjutatakse see väljaminekuna kassaraamatusse ja pearaamatu vallamaksude arve paremale poolele raha lahtrisse; ühtlasi konstateeritakse võlakohustusest osa tagasisaamine Mk. 1.000.000

kirjutamisega sissetulekuna pearaamatu vallamaksude arve ja laenude arve pahemale poolele hinnaliste paberite lahtrisse kui ka nendele arvetele kummagile vastavalt kassaraamatuse pahemale poolele. Kõik need sissekanded tulevad teha seletava tekstiga, muidu ei saa neist aru. —

Nii arvestatakse läbikäigud ka liivimaaviisil kahe- ja enemgikordselt, kuid kahekordse raamatupidamise põhiseaduse vastaselt, millisel arvestusel puudub seesmine side, millepärast see arvestus: 1) vajab palju seletavaid kirjutusi, kuid sellegipärast on segane, küllalt keeruline, raskesti arusaadav ja jälgitav; 2) ei näita arvestatavate väärtuste aktiva ega passiva osasid, nende muutumist ega seisukorda tehtud operatsioonide järele ilma selleks igakord eri kokkuvõtete tegemiseta ja eri väljaarvamisteta; 3) arvete võrdumusega raskendab nende kontroleerimist, mis puhtkahekordses raamatupidamises on üks parim ja hõlpsaim külg, kus kõik arved ja raamatud, olles süstemaatiliselt seotud, loogilise sunnina nõuavad alalist tasakaalu, järjekindlat võrdumist ja enesekontrolli. Ja kuna liivimaaviisiliselt osa läbikäikusi kantakse pearaamatu vastavatele arvetele kassaraamatu lausendite täieliku tekstiga ning ülekanded pearaamatu ühelt eriarvelt teisele samuti täieliku tekstiga kassaraamatu kaudu: kassaraamatuse ja pearaamatu vastavale eriarvele väljaminekuna ning jälle kassaraamatuse ja pearaamatu teisele vastavale eriarvele sissetulekuna, kirjutades nõndaviisi ühte ja sama läbikäiku täieliku tekstiga neli ja enamgi korda, laenude arvestamisel kuus korda, — siis nõuab see märksa rohkem tööd kui samade läbikäikude arvestamine puhtkahekordseviisiliselt.

Niisugused operatsioonid, nagu kinnisvarademaksu arvelt vallaomavalitsuse osa ülekandmine vallamaksude arvele (Näide 1), käesolevaga esitatavas „Vallaomavalitsuste arvepidamises“ registreeritakse tekstiga ainult üks kord memoriaalis ja korrespondeeritakse siis kinnisvarademaksu arvelt eelarveliste tulude arvele ainult nende arvete nimetuse ja summa märkimisega vastamisi (vt. Memoriaal nr. nr. 3, 4, 7, 8, 13 ja neile vastavad sissekanded pearaamatus). Samuti lühemad, selgemad ja ülevaatlikumad on varanduste ja laenude arvestused (vt. Memoriaal nr. nr. 9, 11, 12, 14—17, 20 ja neile vastavad sissekanded pearaamatus ning kassaraamatu sissetuleku nr. nr. 57, 62, 64, 65).

Liivimaa arvepidamise viis kombineeriti aastal 1898 ja 1899. Juba siis väideti, et läbikäikude ülekandmine pearaamatu arvetele oleks otstarbekohasem ja hõlpsam puhtkahekordse raamatupidamise põhimõtte järgi: ühe arve debiteerimisel teise vastava arve krediteerimine. Kuid kahekordset raamatupidamist tarvitati ja tunti sel ajal meie juures võrdlemisi veel vähe. Kardeti, et järelvalvajad ei saa temast jagu ja arvepidamise revideerimised muutuvad selletõttu pealiskaudseks vormitaitmiseks. Sellepärast peeti paremaks tarvitada esialgu läbikäikude ülekandmiseks pearaamatuse lihtraamatupidamise viisi, selle eeldusega, et pärast minna üle puhtkahekordsele viisile. Kuna sel ajal läbikäikude liike oli võrdlemisi vähe, varandusi ei arvestatud, vallaomavalitsuse maksuna esines ainult „pearaha“, pearaamatus oli avatud ainult 6—8 eriarvet, ülekandeid ühelt eriarvelt teisele tuli ette harva, siis oli liivimaa arvepidamise viis hea küllalt ja suutis rahuldada tolleaegseid primitiivseid nõudeid. Nüüd aga läbikäikude rohkenemisel ja mitmekesisustumisel liivimaaviisiline arvepidamine, arenenud ja kohaldunud ilma ühtlaste juhtnöörideta igalpool iseradu, on kujunenud, nagu eelesitatud näidetest osutub, õige keeruliseks, rohkesti tööd nõudvaks ja sealjuures segaseks, milletõttu ta vajab tungivalt ümberkorraldamist puhtkahekordsele alusele. —

Ameerikaviisilisest arvestusest

Viru- ja Saaremaa vallaomavalitsustes, osalt ka mujal mõnes üksikus vallaomavalitsuses tarvitusele võetud nn. ameerika raamatupidamine erineb liivimaa arvepidamise viisist peaaesjalikult oma tabeliliselt peetava pearaamatuga kui ka läbikäikude teisiti liigitamisega ja ülekandmisega pearaamatusse. Kassaraamat (millegipärast vallavanema kassaraamatuks nimetatud), maksuderaamatud ja eelarvelised raamatud peetakse samuti kui liivimaaviisilisel arvepidamisel, eelarvelised raamatud selle vahega ainult, et eelmiste aastate eelarvelised tulud ja kulud, mis jäänud sisse nõuda ja välja anda käesolevaks aastaks, on eraldatud käesoleva aasta eelarvelistest tuludest ja kuludest ning apvestatakse kollektiivsel mitmesuguste isikute ja asutuste arvel. Et tabelilisesse pearaamatusse ei mahtu läbikäikude kõigi liikide arvestamiseks tarvilikku arvu lahtreid, siis on erikapitalid ja mitmetliiki läbikäivad summad koondatud kollektiivarveteks, millede eritelemiseks peetakse abiraamatutena itaaliaviisiliselt reskontrosid.

Pearaamatus esinevad järgmiste arvete lahtrid:

1. Kassa arve
2. Liikumata varanduste maksu arve
3. Tulumaksu arve
4. Isikumaksu arve
5. Muude omavalitsuse maksude arve
6. Muude omavalitsuse sissetulekute arve
7. Eelarveliste kulude arve
8. Materjalide arve
9. Omavalitsuse varanduste (liikuva ja liikumata) arve
10. Protsendipaberite ja hoiusummade arve
11. Omavalitsuse erikapitalide arve
12. Omavalitsuse laenude arve
13. Mitmesuguste isikute ja asutiste arve (deebitorid ja kreditorid)
14. Edasiantavate summade arve
15. Rahjude ja kasude (kulude ja tulude) arve
16. Varanduse kapitali (võlgadeta varanduse) arve

Läbikäikude pearaamatu arvetele kandmine sünnib kahte viisi. —

Mõnedes vallaomavalitsustes rahalised läbikäigud kirjutatakse kassaraamatust või kviitungite kontsudele kõik üksikult edasi nn. sissetulekute ja väljaminekute eraldamise raamatusse pearaamatu arvetele vastavatesse lahtritesse, võetakse seal mõne aja järele kokku ja kokkuvõttesummadena kantakse pearaamatu vastavatele arvetele. Memoriaalsed läbikäigud kantakse pearaamatu vastavatele arvetele memoriaalsete dokumentide põhjal, mis iga seesuguse läbikäigu jaoks eriti kirjutatakse.

Teistes vallaomavalitsustes läbikäigud arvatakse lihtsalt kassaraamatust või kviitungite kontsudest kokku ja kirjutatakse ühe kviitungi kontsu tagaküljele või muule eraldi paberilehele, et sellest kuupäevast selleni tuli sisse sellele arvele niipalju, teisele niipalju, kolmandale niipalju jne. Kokkuvõttesummad kantakse edasi pearaamatu vastavatele arvetele. Samuti toimitakse väljaminekutega. Niisugused kokkuvõtted on siis pearaamatu sissekannete alusteks.

Et läbikäikude sellistel aegajalistel kokuvõtetel ja ülekannetel pearaamatusse puudub side oma põhialustega — maksuderaamatutega ja eelarveliste raamatutega, milliseid vastavalt kokku ei võeta ega võrrelda, nagu see on tingitud ja paratamatu liivimaaviisilises arvestuses, siis jäävad nii raamatutesse kui kokkuvõtetesse ja ülekannetesse sattunud vead teadmata, ülesotsimata ja õiendamata, mille järeltuseks on see, et aasta lõpul raamatute üldkokku-

võtmisel maksude ja eelarveliste raamatute kokkuvõttesummad ei võrdu kassaraamatu ega pearaamatu arvete kokkuvõttesummadega. Vigade ülesotsimine ja parandamine on aga siis äärmiselt raske, nõuab kogu aasta töö uuesti läbivaatamist ja võrdlemist.

Ja kuna arvestus eelarveliste summade tõelikkude seisukorda selgesti ei väljenda; üldine eelarveliste tulude arve puudub sootuks, eelarvelised tulud kogunevad mitmele-setmele arvele — isikumaksu arvele, muude omavalitsuse maksude arvele, muude omavalitsuse sissetulekute arvele ja eelmiste aastate tulud (eelarvelised deebitorid) kollektiivsele mitmesuguste isikute ja asutiste arvele muude võõraste summadega koos, millistelt arvetelt nad alles aasta lõpul arvete üldisel kokkuvõtmisel ja bilansseerimisel läbikäikude resultaadin eraldatakse ja viiakse üle kahjude ja kasude (kulude ja tulude) arvele, — siis tehakse teadmatuses ülekulutusi ja tarvitatakse omavalitsuse kuludeks riigi ja muid võõraid summasid...

Ameerikaviisiline arvepidamine on otstarbekohane nendes ettevõtetes ja asutistes, kus tegevus piirdub mõne kitsa ühtlase alaga, kus läbikäikude liikisid on võrdlemisi vähe ja selletõttu puudub tarve rohkemate eriarvete pidamiseks, näit. meie majanduslistes ühissetevõtetes: piimatalitustes, masinatarvitajate ja muudes seesugustes ühingutes, ühiskauplustes jne. Eriti hõlpus ja otstarbekohane on ameerikaviisiline arvepidamine ühiskauplustes, kus arvulisemad läbikäigud — päevaläbimüügist saadud summad — võetakse tsekkide järgi kokku ja kantakse shurnaal-pearaamatusse kassa arvele kogusummana üheainsa sissekandega, teised vähem ettetulevad operatsioonid aga igaks eraldi sissekandena.

Kui aga shurnaal-pearaamatu kõrval tuleb pidada veel kassaraamatut ja muid koondikke läbikäikude registreerimiseks ja kokkuvõtmiseks nii et shurnaal-pearaamat täidab ainult pearaamatu otstarvet, ja kui shurnaal-pearaamatu kahele kõrvuti leheküljele ei mahtu niipalju lahtreid kui on tarvis eriarveid läbikäikude iga liigi eraldi arvestamiseks ning selletõttu tuleb läbikäike koondada kollektiivarveteks, mis nõuavad abiraamatute pidamist, kuhu läbikäigud tulevad veel kord edasi kanda, — siis muutub töö mitmekordseks võrreldes liivimaa- või itaaliaviisilise pearaamatu pidamisega. Sest iga kollektiivarve ei järelda mitte üksnes läbikäikude uuesti, mitmendat korda edasikandmist ja kirjutamist abiraamatu alaarvetele, vaid vajab ka viimastest eri väljakirjutuste ja kokkuvõtete tegemist pearaamatu kollektiivarvega võrdlemiseks igakord arvete bilansseerimisel ehk üldkokkuvõtmisel, mis seda omakorda märksa raskendab.

Tülikas on ka ameerikaviisilise shurnaal-pearaamatu tegelik pidamine tema suurele laiusele tabeliliselt kõrvuti paigutatud arvete lahtrite rohkuse tõttu, kuhu läbikäikude sissekandmine tarvitab eriliselt pingutavat tähelepanu, et summad ei sattuks võõrasse joonevahesse. Pearaamatu ameerikaviisiliselt pidamine on sellegagi rohkesti tööd nõudev, et tema iga lehekülje lahtrite summad tulevad nii püstreas kui rööbitireas kokku arvata ja võrrelda ning kokkuvõttesummad kanda edasi järgmise lehekülje lahtrisse, seal ühes järgnevate läbikäikudega samuti jälle kokku arvata, võrrelda ning kanda edasi järgmisele leheküljele jne. Mõnel kuul ei juhtugi mõnel arvel läbikäike, kuid eelmiste kuude saldod tulevad ikkagi ühes teiste arvete läbikäikudega leheküljelt leheküljele edasi kanda, kokku arvata ja võrrelda kuni aasta lõpuni, millist tööd ei ole tarvis pearaamatu itaaliaviisiliselt pidamisel. Peale selle ameerikaviisilise shurnaal-pearaamatu üksikud arved selletõttu, et nende läbikäigud sattuvad laiadele paljudele lehekülgedele, on vähem ülevaatlikud ja raskemad käsitada kui itaaliaviisilise pearaamatu arved, mis mahtuvad enamasti ühele leheküljele, mille lahti lüües arve kogu läbikäigud seisavad korraga silme ees ja võimaldavad kiire orienteerumise. —

Linnade Liidu kavad omavalitsuste arvepidamiseks

Linnade Liidu väljaandel 1923 a. trükist ilmunud „Omavalitsuse arvepidamise põhijoontes“ käsitatakse muu seas (lhk. 39—54) pealkirja all „Lihtsustatud omavalitsuse arvepidamine“ eriti ka vallaomavalitsuste arvepidamist: antakse selleks eri juhatusi, esitatakse arveraamatute vormid ja arvepidamise näitlikud eeskujud. Millegipärast ei ole aga seal esitatud nn. „Kassa käsiraamatut“, mis seletavate juhataste järgi osutub kogu arvestusele põhjapanevaks algraamatuks, kus kõik rahalised läbikäigud registreeritavat ja kust nad koondatuna kantavat kassa päevaraamatusse ning sealt edasi pearaamatusse ja vastavatesse abiraamatutesse. Sellise arvestusele põhjapaneva algraamatu esitamatajätmise tõttu puudus selgus selle kohta, kuidas nimelt tuleb teostada seletustes soovitud läbikäikude koondamist: erinimestikkude järgi mitmesuguste maksudena sissetulevate ja eelarveliste kuludena väljaminevate rohkearvuliste võrdlemisi väikeste summade registreerimist ja kokkuvõtmist pearaamatu vastavatele arvetele ülekandmiseks, mis on vallaomavalitsuse arvepidamise suurimaid töid ja selle otstarbekohaselt korraldamise raskemaid ülesandeid.

„Omavalitsuse arvepidamise põhijoonte“ täienduseks Linnade Liidu poolt uue juhtnööri soovitatud „Omavalitsuste lihtsustatud arvepidamise kavas“ ei tunnustata ega peeta üldse enam tarvilikuks läbikäikude koondamisi, vaid väidetakse vastupidises suunas, et „seni tarvitusel olnud tulude ja kulude kokkuvõtte ja eraldamise raamatud, mis suure hiljaksjäämisega peetakse ja tülikaid summade väljanoppimisi kassaraamatust ja nende koondamist esile kutsub“, tulevad kõrvaldada ning „senise liivimaa kameralistliku süsteemi asemele võtta tarvitusele kahekordse itaalia süsteemile kuuluvad raamatud“, millede pidamist juhatatakse järgmiselt. —

1. „Kassaraamat, millesse kantakse kronoloogiliselt dokumentide järjekorras kõik kassalised sissetuleku ja väljamineku (sularaha) summad kui ka jooksva arve operatsioonid panga teatelehtede ja tsekkide põhjal. Summade rutuliseks selgitamiseks on kassaraamatus kaks lahtrit: esimene — eelarveliste ja oma kapitalide vaheliste ning teine — muude eri ja edasi-antavate summade jaoks. Juhusel, kui viimase lahtri summadest osa kuulub eelarveliste hulka, tuleb ülekande orderi või jaotuslehe põhjal vastav summa esimeses lahtris sissetulekuna ja teises väljaminekuna näidata“....

2. „Memoriaal — tarvitatakse mittekassaliste toimingute jaoks, nagu: varanduste juurdekasvu näitamiseks või varanduse mahakirjutamiseks; eelarve täitmise aruande (end. nimetus „eelarveliste tulude ja kulude aruanne“) lõpetamiseks, viimase ülejäägi või puudujäägi ülekandmiseks tagavarakapitalile; kapitalide asutamiseks ja nende vähendamiseks; väärtpaberite hinnavahe arvestamiseks; laenude tegemiseks ja tasumiseks; eelarveliste debitoride ja kreditoride nimekirja läbikandmiseks aasta lõpul, summade jaotamiseks ja ülekandmiseks arvetele, vigade storneesimiseks jms“....

3. „Pearaamat I jagu — (endine spetsiaalkassaraamat) eelarveliste tulude ja kulude jaoks, konto-korrent paberil, milles avatakse arved eelarve järjekorras paragrahvide nimetuste või tarbekorral ka punktide järgi esiteks tulude ja siis kulude jaoks; ettevõtete arved võivad tuludele ja kuludele üldised olla. Tegelikud tulud ja kulud kantakse kassaraamatust igapäev vastavale pearaamatu arvele, sissetulekud krediti ja väljaminekud debeti poolele.... Aasta jooksul väljamaksmata jäänud eelarve kulud (kreditorid), kui nende tasumiseks küllaldaselt tegelikke tulusid jätkub, viiakse aasta lõpul erinimestiku põhjal memoriaali kaudu otsekohe eelarve täitmise aruandesse. Arvete sulgemine sünnib järgmiselt: aasta lõpul summeeritakse pearaamatu üksikud arved kokku, kogusummast arvatakse maha storno- ja vähendus-

toimingud, kuna ülejääk eelarve täitmise arvele (tulude ja kulude aruandesse) märgitakse. Eelarve täitmise aruandest väljakujunenud puhas ülejääk kantakse aasta lõpul memoriaali kaudu tagavarakapitali arvele; kuna puudujääk tagavarakapitali arvelt volikogu otsuse põhjal kaetakse“....

4. „Pea raamat II jagu (reskonto) — muude eriarvete jaoks (mis endises spetsiaal kassaraamatus peeti), konto-korrent paberil, milles avatakse eriarved mitte-eelarveliste sissetulekute ja väljaminekute jaoks, nagu: üleminevad (edasiantavad) summad, pensionid, materjalid, laenu üksikutelt asutistelt ja isikutelt (nimelised), tagavara- ja erikapitalid, tagavarakapitali väärt-paberid, koondatud kinnis- ja vallasvara ja varanduste kapital, aasta lõpul tulude võlgnikud (eelarvelised debitorid) ja kreditorid, tasutavad laenu, riigi liikumata varanduste ning tulumaku maksjate koondatud arved (nimelised arved maksuraamatus), ettevõtete kaubanduslised arved, tagatised ja muud abi- ja vahearved“....

Esildatud arvestusviisi kohta peab tähendama, et kassa läbikäikude kahes erilahtris registreerimisest ei ole mingit tõelikku kasu, eelarveliste summade ja oma erikapitalide kogusumma pole millekski tarvilik tulemus. Kuna erikapitalid on määratud eriotstarveteks, valitsetakse ja tarvitatakse eriseaduste või erimääruste nõuete järgi ning selletõttu vajavad igaüks iseomaette eraldi arvestamist ja aruandmist, siis ei aita see, nagu väidetakse, midagi tarvilikku „rutuliselt selgitada“, kui nad registreeritakse eelarveliste summadega koos ühes erilahtris ja riiklised kinnisvarade- ja tulumaksud ning mitmesugused muud üleminevad ehk edasiantavad summad teises erilahtris. Seesugune läbikäikude jaotus kronoloogilises kassaraamatus, nõudes pingutavat tähelepanu summade sissekandmisel, et nad satuksid oma õigesse lahtrisse ega juhtuks võõrasse joonevahesse, ja rohkem tööd nende kokkuarvamisel, kus igal leheküljel ühe rea asemel tuleb võtta kokku ja kanda edasi teisele leheküljele kaks rida arvusi, — ei ole mitte ainult asjatuks ülearuseks koormaks, vaid segab ka veel arvesust sellega, et sagedasti tuleb teha memoriaalseid ülekandeid ühest lahtrist teise, nagu kinnisvarademaksust vallaomavalitsuse osa ületoomine, mille tõttu kassa läbikäigud näivad tõelikkusest suurematena samuti nagu liivimaaviisilises arvestuses.

Eriti keeruliseks ja raskeks kujuneks eelarveliste tulude ja kulude arvestus seniste eelarveliste raamatute kõrvaldamisega ja eelarve iga tulu- ja kulumäära arvestamisega eraldi iseoma eriarvel. Vallaomavalitsuste senised aasta-eelarved sisaldavad enamasti: tulude osas — paragrahve kuni 20, eripunkte kuni 35, kulude osas — paragrahve kuni 35, eripunkte kuni 100; suuremates valdades, kus mitu kooli ja muid asutisi, esineb eelarve erimäärasi veel rohkem, üldiselt kogub eelarve erimäärasi 100 — 150. Selle järgi tuleks pearaamatu I jaos eelarveliste läbikäikude arvestamiseks pidada kahekordsel viisil 100—150 eriarvet. Samuti võib pearaamatu II jaos arvete hulk tõusta kuni sajani.

Eelarvelised tulud ja kulud, mis mitmetliiki maksudena, võrdlemisi väikeste rohkearvuliste summadena tulevad sisse ja lähevad samuti jälle välja ning registreeritakse üksikult kõik kassaraamatus (maksud ka veel maksuderaamatus), tulevad kanda kassaraamatust samuti üksikult jälle laiali pearaamatu I jao 100—150 arvele ja registreerida seal uuesti, s. t. otsida üles igale üksikule summale vastav arve ja kirjutada ta sinna edasi veel kord üksikult sisse. Samuti peab kandma kõik naturaalkohustemaksud, riiklised kinnisvarademaksud ja tulumaksud kassaraamatust üksiksummadena jälle uuesti edasi pearaamatu II jao vastavate arvetele. Kuu lõpul tulevad need üle 200 eriarve võtta kokku eesvalt iga arve eraldi üksikult, pärast nende koguläbikäigud üheks tervikuks ning võrrelda kokkuvõtteid maksuderaamatu ja kassaraamatu vastavale kokkuvõtetega. Ei võrdu kokkuvõtete summad, on juhtunud mõni viga, mis läbikäikude selliselt sorteerimise ja ühest raamatust teise ümberkirjutamise juures on paratamatud, siis tulevad pea-

raamatu mõlema jao kõikide arvete kogu kuu sissekanded otsast lõpuni kõik ükshaaval uuesti läbi vaadata ja kassaraamatu ning maksuderaamatute sissekannetega võrrelda, et viga üles leida ja ära parandada; samuti tulevad teha uuesti sissekannete kokkuvõtted ja nende võrdlused vastastikku.

Kõige sellejuures ei väljenda eelarveliste summade üldist seisukorda ega peegelda eelarve täitmist tervikuna mitte ükski raamat ega arve. Eelarve vaid on kistud tükkideks ja eelarvelised läbikäigud kantakse laiali pearaamatu I jao 100—150 arvele, osalt ka veel pearaamatu II jao eelarveliste deebitoride ja kreditoride arvetele, millised arvete rägastikud ei võimalda kogueelarve kui terviku täitmisest ega eelarveliste summade üldisest seisukorrast mingit kokkuvõtlikku ülevaadet muidu, kui peab tegema selleks iga kord eriväljakirjutused ja erikokkuvõtted kõigist neist 100—150 eriarvest.

Nii esinevad meeldiva nimetuse all — „Omavalitsuste lihtsustatud arvepidamine“ — läbikäikude registreerimise ja süstematiseerimise alal õige keerulised arvestuse toimingud, mis samas suunas hargnevad edasi ka arvete korrespondeerimisel ja bilansseerimisel.

„Omavalitsuse arvepidamise põhijooontes“ arvestatakse „ainult tegelikke“ tulusid ja kulusid „büdshetiliselt“, „kandes võlgnevaid summasid eelarve deebitoride arvele passiivse võlgnikkude kapitali arve kaudu“ (vt. „Omaval. arvep. põhijoon.“ lhk. 11—14), millist arvestust illustreerib ja iseloomustab järgmine võrdlus. —

Kui eelarvega määratud tuludest ja kuludest Mk. 950.000 tuli sisse Mk. 920.000, kustutati arvelt Mk. 5.000 ja jäi saada Mk. 25.000 ning maksti välja Mk. 930.000, jäi maksta Mk. 10.000 ja vabanes väljaandmisest Mk. 10.000, siis senise liivimaaviisilise arvestuse järgi eelarve lõppes

$$[(920.000 + 25.000) - (930.000 + 10.000)] = (10.000 - 5.000) \text{ Mk. 5.000 ülejäägiga.}$$

Eelarve täitmise arvestamisel „Omavalitsuse arvepidamise põhijoonete“ järgi lisatakse makstud kuludele Mk. 930.000-le makstajäänud kulud Mk. 10.000 küll ka juurde ja arvatakse kogukulu samuti Mk. 940.000, kuid saadaajäänud tulusid Mk. 25.000 arvesse ei võeta, need jäetakse eelarve arvestusest välja ja tuluna arvestatakse ainult tegelikult sissetulnund Mk. 920.000, millestõttu eelarve lõpeb $(920.000 - 930.000 - 10.000)$ puudujäägiga Mk. 20.000. Eelarve arvestusest väljajäetud saadaolevaid tulusid Mk. 25.000 ei unustata aga siiski mitte sootuks, vaid nad võetakse aktivasse uuesti üles väljaspool eelarvet ja kantakse eelarveliste deebitoride arve deebetisse, millele passivasse üldise arveteseisu tasakaalustamiseks luuakse ja avatakse vastav fiktiivne arve nimetusega „eelarve võlgnikkude kapitali arve“, alluv üldisele kollektiivsele kapitalide arvele, kusjuures mõlemaid viimaseid arveid vastavalt Mk. 25.000 krediteeritakse.

Kirjeldatud operatsioonide arvestus „Omavalitsuse arvepidamise põhijoonete“ järgi kujuneb tegelikult järgmiseks. —

1. Kassa arve

Eelarve tulude a-le	Eelarve kulude a-e
Saadud tulud . . . Mk. 920.000 ⁽¹⁾	Makstud kulud . . . Mk. 930.000 ⁽²⁾

2. Eelarve tulude arve

Eelarve täitm. a-le	Kassa a-e
Saadud tulud . . . Mk. 920.000 ⁽³⁾	Saadud tulud . . . Mk. 920.000 ⁽¹⁾

3. Eelarve kulude arve

Kassa a-le		Eelarve täitm. a-e	
Makstud kulud . .	Mk. 930.000 ⁽²⁾	Kogukulud	Mk. 940.000 ⁽⁶⁾
Eelarve kredit. a-le			
Makstajäänud kulud	„ 10.000 ⁽⁵⁾		
	<u>Mk. 940.000</u>		<u>Mk. 940.000</u>

4. Eelarve deebitoride arve

Kapitalide a-le			
Saadajäänud tulud	Mk. 25.000 ⁽⁴⁾		

5. Eelarve kreditoride arve

		Eelarve kulude a-e	
		Makstajäänud kulud	Mk. 10.000 ⁽⁵⁾

6¹. Kollektiivne kapitalide arve

		Eelarve deebit. a-e	
		Saadajäänud tulud	Mk. 25.000 ⁽⁴⁾

6². Eelarve võlgnikkudekapitali arve (alluv kollektiivsele kapitalide arvele)

		Eelarve deebit. a-e	
		Saadajäänud tulud .	Mk. 25.000 ⁽⁴⁾

7. Eelarve täitmise arve

Eelarve kulude a-le		Eelarve tulude a-e	
Kogukulud	Mk. 940.000 ⁽⁶⁾	Saadud tulud . . .	Mk. 920.000 ⁽³⁾
		Saldo	
		Eelarve puudujääk	„ 20.000 ⁽⁷⁾
	<u>Mk. 940.000</u>		<u>Mk. 940.000</u>
Saldo			
Eelarve puudujääk	Mk. 20.000 ⁽⁷⁾		

Kui eelarve läbikäikudest kõrvaldatud eelarvelised deebitorid järgmisel aastal tasutakse, siis loetakse nad ettenägemata saadud tuludeks ja kantakse sellistena eelarveliste tulude arve kreeditisse ning kassa arve deebetisse, kustutades nad ka eelarveliste deebitoride arvelt selle krediteerimisega kui ka üldiselt kollektiivselt kapitalide arvelt ja sellele alluvalt fiktiivselt „eelarve võlgnikkude kapitalide arvelt“ nende mõlemate debiteerimisega, kandes nad nii viisi läbi viielt arvelt: 1) kassa arvelt, 2) eelarveliste tulude arvelt, 3) eelarveliste deebitoride arvelt, 4) üldiselt kollektiivselt kapitalide arvelt ja 5) „eelarve võlgnikkude kapitali arvelt“.

Eelarveliste summade seesugune kõrvaldamine eelarvelistest läbikäikudest ei ole kooskõlas maksvate eelarve määrustega. Eelarve osad selletõttu, et nende täitmine pikeneb ja jääb järgmiseks aastaks, ei muuda oma eelarvelist iseloomu ega vabane arvestamisest ja aruandmisest eelarve täitmise korras. Ja summade nii viisi edasitagasi kandmine läbi viie arve on ülearune ja otstarbetu, mis ainult segab arvestust. Ei ole mingit tõelikku tarvet mõnda osa eelarvelistest summadest viia välja üldistelt eelarveliste tulude ja kulude arvetelt, kanda laiali teistele arvetele ja tuua pärast jälle tagasi üldistele eelarvelistele tulude ja kulude arvetele. Eelarveliste tulude ja kulude kõiki osasid võib ja saab arvestada väga hästi koos ühistel eelarveliste tulude arvel ja eelarveliste kulude arvel, vahesid ja üksikasju näitavad kuni viimaste peensuseni abiraamatud: maksuderaamatud ja eelarveliste tulude ja kulude raamatud, kui nad on selleks otstarbekohaselt korraldatud, nii nagu neid tarvitatud senises liivimaaviisilises arvepidamises ja nagu neid kasutatakse ka käesolevaga esitatavas „Vallaomavalitsuste arvepidamises“ (vt. vormid 5¹, 9¹, 9², Arvep. k. §§ 14—18, 23—26, 34 ja 42), millise järgi eesildatud eelarveliste läbikäikude arvestus väljendub järgmiselt. —

1. Kassa arve

Eelarvel. tulude a-le	Eelarvel. kulude a-e
Saadud tulud . . . Mk. 920.000 ⁽²⁾	Makstud kulud . . . Mk. 930.000 ⁽³⁾

2. Eelarveliste tulude arve

Eelarvel. kulude a-le	Kassa a-e
Eelarvega määratud tulud . . . . . Mk. 950.000 ⁽¹⁾	Saadud tulud . . . Mk. 920.000 ⁽²⁾
	Eelarv. puudu- ja ülejääk a-e
	Kustutatud tulud Mk. 5.000 ⁽⁵⁾
	Saldo
	Saadajäänud tulud „ 25.000 ⁽⁶⁾
	<u>Mk. 950.000</u>
Saldo	
Saadajäänud tulud Mk. 25.000 ⁽⁶⁾	<u>Mk. 950.000</u>

3. Eelarveliste kulude arve

Kassa a-le		Eelarve tulude a-e	
Makstud kulud . . . Mk. 930.000 ⁽³⁾		Eelarvega määratud kulud . . . Mk. 950.000 ⁽¹⁾	
Eelarv. puudu- ja ülejääk. a-le			
Maksmisest vabamenud kulud . . . Mk. 10.000 ⁽⁴⁾			
Saldo			
Makstajäänud kulud . . . „ 10.000 ⁽⁷⁾			
	<u>Mk. 950.000</u>		<u>Mk. 950.000</u>
		Saldo	
		Makstajäänud kulud	Mk. 10.000 ⁽⁷⁾

4. Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide arve

Eelarvel. tulude a-le		Eelarvel. kulude a-e	
Kustutatud tulud . . . Mk. 5.000 ⁽⁵⁾		Maksmisest vaban. kulud . . . . . Mk. 10.000 ⁽⁴⁾	
Saldo — ülejääk . . . „ 5.000 ⁽⁸⁾			<u>Mk. 10.000</u>
	<u>Mk. 10.000</u>		
		Saldo	
		Eelarveline ülejääk	Mk. 5.000 ⁽⁸⁾

Esildatud arvestuste võrdlus näitab, et needsamad läbikäigud, millede arvestamiseks „Omavalitsuse arvepidamise põhijoonte“ järgi tarvitatakse seitse arvet pearaamatus ja üks arve abiraamatus, arvestatakse käesolevaga esitatava „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ eeskujul pearaamatu ainult neljal arvel ja sealjuures ülevaatlikumalt, peegeldades mitte ainult tulude sissetulekuid ja kulude väljaminekuid, vaid ka kuupalju neid oli määratud sisse võtta ja välja anda, kuupalju tuli sisse ja läks välja, kuupalju jäi veel sisse võtta ja välja anda ning kuupalju määratud tuludest muutus lootusetuks ja kustutati arvelt ning kuupalju määratud kuludest vabanes väljaandmisest. —

„Omavalitsuse arvepidamise põhijoontes“ antud juhatustega osalt lubatakse ja õigustataksegi eelarvest kõrvalekaldumisi ja möödaminemisi — toimimisi väljaspool eelarvet, näiteks järgmiste seletustega: „Juhtumisel, kui eelarve kreditor kuni 31. detsembrini pole oma raha järele ilmunud, läheb väljamaksmata summa tagavarakapitali arvele, debiteerides eelarve kreditoride arvet“ („Omaval. arvep. põhijoon.“ lhk. 14)... „Mis puutub kreditoride tasusse peale teise aasta 31. detsembrist, siis tuleb muidugi seda toimetada tagavarakapitalist, kuhu kreditoridele maksmatajäänud summad teise aasta lõpuks tuleb üle viia“ („Omaval. arvep. põhijoon.“ lhk. 52)... „Et materjalide tagavarade saavutamiseks eelarve krediite sageli ei jatku ehk lihtsalt raske on arvestada materjalide ostu teatud eelarve kulude jaotuste järele, siis toimetatakse materjalidega varustamist teatud tegevuse kapitali kaudu, mis harilikult tagavarakapitali summadest võetakse (fondeeritakse)“ („Omaval. arvep. põhijoon.“ lhk. 16)... Kinnitatakse küll ka, et omavalitsuse majanduslike tegevuse aluseks on eelarve, kuid sealsamas väidetakse jälle: „Kuna

eelarve, kui teatud tegevuse kava, tihti täpipealsust ei avalda ja tegelikult muutub, temaga korrespondeerimine bilansile loomuvastase ilme annab, siis on uuem arveteaduse kool otstarbekohaseks leidnud eelarvet raamatupidamises dokumendina mitte tarvitada, küll aga teda käsitada võrdlemiseks teatud juhtnööriina“ („Omaval. arvep. põhijoon.“ lhk. 5)....

Niisugused puhtärimehelikud vaated ja arvamised omavalitsuste eelarvete suhtes on vastolus nii maksvate seaduste kui ka nende põhinouetega, mis omavalitsuste tegevuse tingivad ja määravad. —

Äriasutistele ja ettevõtetele, kelle tegevuse sihiks on teenimine, suurema kasu saamine, mille kõiki võimalusi raske näha ette, jääb eelarve küll ainult teatud tegevuse kavaks, mida olude kohaselt võidakse muuta, millest kaldutakse kõrvale, kui avanevad suuremad teenimise võimalused ja töotavad suuremat kasu, või kui mõni tegevusharu ähvardab tuua kahju. Kuid hoopis vastupidi on lugu omavalitsustes, kus tegevuse sihiks ei ole kasusaamine ärilises mõttes, vaid üldise heaolu eest hoolitsemine, kodanikkude üldiste tarvete ja vajaduste rahuldamine nende eneste kulul, nendelt võetavate maksude arvel. Omavalitsuste eelarvetes peab olema nähtud ette ja määratud kindlaks nende kogu majandusline tegevus üksikasjalikult, millest täidesaatavad organid ei tohi kalduda kõrvale muidu kui seaduses ettenähtud juhtumustel ja asjaoludel. Täidesaatavad organid ei tohi jätta maksusid sisse võtmata ega kulusid tegemata, mis eelarvega tarvilikuks tunnustatud, ei tohi näit. jätta koole kütteta ega puudustkannatavaid hoolealuseid (vaeseid) abita jne., olles kohustatud andma täielikku ja põhjalikku aru kõigist oma toimingutest eelarve täitmisel. Mis mõte oleks eelarve arutamisel ja kinnitamisel volikogu poolt või milline järje- või sihikindlus on omavalitsuse majapidamisel, kui eelarvet ei peeta kohustavaks ega võeta vankumatuks juhteks, nagu seadus seda nõuab, vaid loetakse niisuguseks tegevuskavaks, mida igal ajal võidaks muuta, mida ei tarvitse täpselt täita ja millega sellepärast pole tarvis täielikult arvestadagi. Omavalitsuste seisukord muutuks niisugustel asjaoludel äärmiselt kõikumaks, tujudest ja meeleolust rippuvaks, kus korralik majapidamine ja asjaajamine oleks võimata.

Eelarvete alahindamine ja eelarvega arvestamatus on vististi järeldanud selle nähtuse, et mõnedes omavalitsustes eelarveid ei seata kokku tarviliku hoolikkuse ja põhjalikkusega, milletõttu neid peab pärast mitu korda muutma ja täiendama, kusjuures ükskord tekivad suured puudujäägid, teinekord ilmnevad suured ülejäägid. Eelarvega arvestamatus ja arvestamisega mängimine — fiktiivkapitalide loomine ja summade edasitagasi kandmine ühtelt arvetelt teistele — soodustab eriti üksikute summade peitmisi ja hõlbustab tõeliku varandusseisu varjamisi. Mida põhjalikumalt eelarve kokku seatud, mida täielikumalt, täpsemalt ja üksikasjalisemalt temas on nähtud ette kõik tarbed ja vajadused, mis eelarveaastal tahetakse rahuldada, kõik ülesanded, millised kavatakse teostada, seda vähem tarvitab ta pärast parandusi, muudatusi ja täiendusi — summade ülekandmisi ja lisakrediite, ja seda vähem on siis volikogul vaja käia koos valitsusele uusi juhatusi ja volitusi andmas. Summade huupi eelarvesse võtmine, ilma kalkulatsioonideta, ei osuta mõistlikku majapidamist. —

Võrreldgem varanduste, laenude ja kapitalide arvestamist.

Varanduste ja laenude arvestuse võrdlemiseks võtame sama näite, mida käsitasime liivimaaviisilise arvestuse vaatllemisel. Kui omavalitsusel on varandusi Mk. 5.000.000 eest ja ta laenab Mk. 3.000.000 ning ostab või ehitab sellega uue koolimaja, siis lihtkahekordse raamatupidamise viisi järgi, nagu tarvitatakse käesolevaga esitatavas „Vallaomavalitsuste arvepidamises“, olemasoleva varanduse väärtus Mk. 5.000.000 kantakse aktivasse

varanduste arve deebetisse ning passivasse üldise varandustekapitali arve kredittisse. Laenu saamisel kirjutatakse Mk. 3.000.000 sissetulekuna kassa arve deebetisse ja makstaolevate laenude arve kredittisse. Ja kuna saadud laen on nähtud ette eelarve tuluna ning selle vastu on antud võlakohustus, millevõrra omavalitsuse üldised kohustused kasvanud ja üldine kapital kahanenud, siis saadud laenu summaga Mk. 3.000.000 krediteeritakse eelarveliste tulude arvet ja debiteeritakse varandustekapitali arvet. Kui raha koolimaja eest välja makstakse, siis kirjutatakse Mk. 3.000.000 eelarve kuluna kassa arve kredittisse ja eelarveliste kulude arve deebetisse. Ühtlasi võetakse ka omandatud varandus arvele, kandes selle väärtuse Mk 3.000.000 varanduste arve deebetisse ning üldise varandustekapitali arve kredittisse; viimase deebetis on siis Mk. 3.000.000 ja kreditis Mk. 5.000.000 + 3.000.000, seega jääb varandustesse mahutatud omakapitali seis muutmatuks, endistviisi Mk. 5.000.000, kuna koolimaja on omandatud laenuga. Nii võib varandustega sündivaid muudatusi arvestada lihtsalt üldisel varandustekapitali arvel, mis sellisel korral on ühtlasi ka resultaadi arveks. Tahetakse aga varandustega sündivaid muudatusi eraldi näha, siis avataksevarandusseisu kahanemise ja kasvamise arve ja näidatakse kõik muudatused seal ning resultaat — kasvamise ja kahanemise vahe, kui see osutub, — viiakse aasta lõpul üldisele varandustekapitali arvele. Tulemus on mõlema mooduse juures ühtlane.

Käesolevaga esitatava „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ järgi, kus tarvitatakse viimast moodust — varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet varandustega sündinud muudatuste resultaatide tuletamiseks, väljenduvad esildatud operatsioonid tegelikult arvestatuna järgmiselt (vt. Arvep. k. §§ 20, 21, 32, 40, 41, 44, Memor. nr. nr. 11, 12 ja 14). —

1. Kassa arve

Makstaolev. laenude a-le	Eelarvel. kulude a-e
Saadud laen . . . Mk. 3.000.000 ⁽³⁾	Varanduste omandamine . . . . Mk. 3.000.000 ⁽⁵⁾

2. Varanduste arve

Algussaldo	
Varandused . . . Mk. 5.000.000 ⁽¹⁾	
Varand. kahan. ja kasv. a-le	
Omand. varand. . . Mk. 3.000.000 ⁽⁶⁾	

3. Varandustekapitali arve

	Algussaldo
	Varandustekapital Mk. 5.000.000 ⁽¹⁾

4. Eelarveliste tulude arve

Eelarvel. kulude a-le	Varand. kahan. ja kasv. a-e
Eelarvega määratud tulud . . Mk. 3.000.000 ⁽²⁾	Saadud laen . . . Mk. 3.000.000 ⁽⁴⁾

5. Eelarveliste kulude arve

Kassa a-le	Eelarvel. tulude a-e
Varanduste omandamine . . . . Mk. 3.000.000 ⁽⁵⁾	Eelarvega määratud kulud . . . . Mk. 3.000.000 ⁽²⁾

6. Makstaolevate laenude arve

	Kassa a-e
	Saadud laen . . . . Mk. 3.000.000 ⁽³⁾

7. Varandusseisu kahanemise ja kasvamise arve

Eelarvel. tulude a-le	Varanduste a-e
Saadud laen . . . . Mk. 3.000.000 ⁽⁴⁾	Omand. varandused . . . . . Mk. 3.000.000 ⁽⁶⁾

Aktiva	Bilanss	Passiva
Varandused: Endised . . . . Mk. 5.000.000 Uuelt omandatud . . . . „ 3.000.000 Mk. 8.000.000 <div style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">Mk. 8.000.000</div>		Varandustekapital (võlgadeta varandus) . . . . . Mk. 5.000.000 Makstaolev laen . . . . . „ 3.000.000 <div style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">Mk. 8.000.000</div>

Samade operatsioonide „Omavalitsuse arvepidamise põhijoonte“ järgi arvestamisel olemasoleva varanduse väärtus Mk. 5.000.000 kantakse aktivasse samuti nagu eelmises arvestuseski kinnis- ja vallasvara arve deebetisse, passivasse aga üldise kollektiivse kapitalide arve kaudu kinnis- ja vallasvara kapitali arve kreeditisse. Laenu saamisel kirjutatakse Mk. 3.000.000 eelarve tuluna eelarveliste tulude arve kreeditisse ja kassa arve deebetisse, ühtlasi krediteeritakse ka laenu arvet ja luuakse sellele aktivasse vastav uus arve nimetusega „tasutavate laenude arve“ ning debiteeritakse seda. Kui raha koolimaja eest välja makstakse, siis kirjutatakse Mk. 3.000.000 eelarve kuluna eelarveliste kulude arve deebetisse ja kassa arve kreeditisse; ühtlasi, võttes arvele omandatud varanduse, kantakse selle omandamise väärtus Mk. 3.000.000 kinnis- ja vallasvara arve deebetisse ning üldise kollektiivse kapitalide arve kaudu kinnis- ja vallasvara kapitali arve kreeditisse. Eelarveliste tulude ja kulude arve eelarve täitmise arve kaudu bilansseerimise järele kujuneb selline arvestus tegelikult järgmiseks. —

1. Kassa arve

Eelarve tulude a-le	Eelarve kulude a-e
Saadud laen . . . . Mk. 3.000.000 ⁽²⁾	Varanduste omandamine Mk. . . . . 3.000.000 ⁽⁴⁾

2. Kinnis- ja vallasvara arve

Algussaldo	
Varandused. . . Mk. 5.000.000 ⁽¹⁾	
Varand. kapitali a-le	
Omand. varandused „ 3.000.000 ⁽⁵⁾	

3¹. Kollektiivne varandustekapitali arve

Algussaldo	
Kinnis- ja vallas- vara kapital Mk. 5.000.000 ⁽¹⁾	
Kinnis- ja vallasv. a-e	
Omand. varand. väärtus. . . . Mk. 3.000.000 ⁽⁵⁾	

3². Kinnis- ja vallasvarakapitali arve (alluv kollektiivsele varandustekapitali arvele)

Algussaldo	
Kinnis- ja vallas- vara kapital . Mk. 5.000.000 ⁽¹⁾	
Kinnis- ja vallasv. a-e	
Omand. varand. väärtus. . . . Mk. 3.000.000 ⁽⁵⁾	

4. Eelarve tulude arve

Eelarve täitm. a-le	Kassa a-e
Saadud tulu . . Mk. 3.000.000 ⁽⁶⁾	Saadud laen. . . Mk. 3.000.000 ⁽²⁾

5. Tasutavate laenude arve

Laenude a-le	
Saadud laen . . Mk. 3.000.000 ⁽³⁾	

6. Laenude arve

Tasutavate laenude a-e	
Saadud laen . . Mk. 3.000.000 ⁽³⁾	

7. Eelarve kulude arve

Kassa a-le	Eelarve täitmise a-e
Varanduste omandamine. . . . . Mk. 3.000.000 ⁽⁴⁾	Makstud kulud Mk. 3.000.000 ⁽⁷⁾

8. Eelarve täitmise arve

Eelarve kulude a-le	Eelarve tulude a-e
Makstud kulud Mk. 3.000.000 ⁽⁷⁾	Saadud tulud . . Mk. 3.000.000 ⁽⁶⁾

Aktiva	Bilanss	Passiva
Varandused:		Kapitalid:
Endised . . Mk. 5.000.000		Kinnis- ja vallasvara
Uuelt oman-		kapital . . . . . Mk. 8.000.000
datud . . <u>Mk. 3.000.000</u>	Mk. 8.000.000	Saadud laen . . . . . „ 3.000.000
Tasutavad laenud . . . . . „ 3.000.000		
	<u>Mk. 11.000.000</u>	<u>Mk. 11.000.000</u>

Sellise keerulise arvestuse tulemusena bilanss väljendub ebaõigena, ülespuhutuna, näidates varandusseisu tõelikkusest suuremana, kujutades kunstlikult majanduslise seisukorra paremana kui see tõelikult on.

Kapitalide arvestuse võrdluseks võtame järgmise näite. —

Kui omavalitsusel aasta algul oli koolikapitali rahana Mk. 30.000 ja see tarvitati väärtpaberite ostmiseks ning aasta jooksul saadi protsente väärt-paberitena Mk. 1.000 ja rahana Mk. 2.000, siis „Omavalitsuse arvepidamise põhijoontes“ antud juhatuste ja eeskujude järgi kantakse aasta algul Mk. 30.000 algussaldona kassa arve deebetisse ja kollektiivse kapitalide arve kui ka temale alluva koolikapitali arve kreditisse. Ostes väärtpaberid, krediteeri-takse Mk. 30.000-ga kassa arvet ja debiteeritakse kollektiivset kapitalide arvet kui ka temale alluvat koolikapitali arvet; ühtlasi võetakse ostetud väärtpabe-rid arvele nende eest makstud Mk. 30.000-ga debeteerides väärtpaberite arvet ja krediteerides kollektiivset kapitalide arvet ning sellele alluvat üldist väärt-paberitekapitali arvet. Väärtpaberitena saadud protsendiga Mk. 1.000-ga debi-teeritakse samuti väärtpaberite arvet ja krediteeritakse jällegi kollektiivset kapitalide kui ka sellele alluvat üldist väärtpaberitekapitali arvet. Rahana saadud protsendiga Mk. 2.000-ga debiteeritakse kassa arvet ja krediteeritakse kollektiivset kapitalide arvet ning temale alluvat koolikapitali arvet.

See arvestus, teostatuna tegelikult, kujuneb järgmiseks:

1. Kassa arve

Algussaldo		Kapitalide a-e	
Kapitalide a-lè	Mk. 30.000 ⁽¹⁾	Väärtpaberite ostmi-	
Kapitalide a-le		seks	Mk. 30.000 ⁽²⁾
Saadud 0/0/0 rahana	„ 2.000 ⁽⁵⁾	Lõpusaldo	„ 2.000
	<u>Mk. 32.000</u>		<u>Mk. 32.000</u>
Algussaldo			
Kapitalide a-le	Mk. 2.000		

21. Kollektiivne kapitalide arve

Kassa a-le Väärtpaberite ostmi- seks . . . . . Mk. 30.000 ⁽²⁾ Lõpusaldo . . . . . „ 33.000 <div style="text-align: right;"><u>Mk. 63.000</u></div>	Algussaldo Kassa a-e . . . . . Mk. 30.000 ⁽¹⁾ Väärtpaberite a-e Omand. väärtpaberid „ 30.000 ⁽³⁾ Saadud 0/00 väärt- paberitena . . . „ 1.000 ⁽⁴⁾ Kassa a-e Saadud 0/00 rahana „ 2.000 ⁽⁵⁾ <div style="text-align: right;"><u>Mk. 63.000</u></div> Algussaldo Kassa a-e . . . . . Mk. 2.000 Väärtpaberite a-e „ 31.000
---	--

22. Koolikapitali arve (alluv kollektiivsele kapitalide arvele)

Kassa a-le Väärtpaberite ost- miseks . . . . . Mk. 30.000 ⁽²⁾ Lõpusaldo . . . . . „ 2.000 <div style="text-align: right;"><u>Mk. 32.000</u></div>	Algussaldo Kassa a-e . . . . . Mk. 30.000 ⁽¹⁾ Kassa a-e Saadud 0/00 rahana „ 2.000 ⁽⁵⁾ <div style="text-align: right;"><u>Mk. 32.000</u></div> Algussaldo Kassa a-e . . . . . Mk. 2.000
--	---

23. Väärtpaberitekapitali arve (alluv kollektiivsele kapitalide arvele)

Lõpusaldo . . . . . Mk. 31.000 <div style="text-align: right;"><u>Mk. 31.000</u></div>	Väärtpaberite a-e Omandatud väärt- paberid . . . . . Mk. 30.000 ⁽³⁾ Saadud 0/00 väärt- paberitena . . . „ 1.000 ⁽⁴⁾ <div style="text-align: right;"><u>Mk. 31.000</u></div> Algussaldo Väärtpaberite a-e Mk. 31.000
---	--

3. Väärtpaberite arve

Kapitalide a-le		Lõpusaldo	Mk. 31.000
Omand. väärt- paberid	Mk. 30.000 ⁽³⁾		
Saadud 0/00 väärt- paberitena	„ 1.000 ⁽⁴⁾		
	<u>Mk. 31.000</u>		<u>Mk. 31.000</u>
Algussaldo			
Kapitalide a-le	Mk. 31.000		

Niisuguse arvestuse tulemusena jääb koolikapitali arvele ainult Mk. 2000, mis saadi protsendiks rahana, muu osa Mk. 31.000 on koolikapitali koosseisust kadunud, läinud mujale — üldise kollektiivse kapitalide arve kaudu teisele üldisele — väärtpaberitekapitali arvele. Erikapitalid, — muutudes üldiseks väärtpaberitekapitaliks teise üldise kollektiivse kapitalide arve kaudu, millist muutumist see arve ei väljenda selletõttu, et ta iseenesega korrespondeerub, — võivad väärtpaberitekapitali arvelt samuti edasi rännata ja „ära aurata“, ilma et pearaamatu arved ja nende põhjal kokku seatud bilansid ja tabelilised aruanded laseksid seda märgata....

Käesolevaga esitatava „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ järgi arvestatakse eeltoodud läbikäigud järgmiselt (vt. Arvep. k. §§ 19, 31, 39, Memor. nr. 5, Kassaraam. väljam. nr. nr. 38 ja 39).—

1. Kassa arve

Algussaldo		Väärtpaberite a-e	
Koolikapitali a-le	Mk. 30.000 ⁽¹⁾	Väärtpaberite ost	Mk. 30.000 ⁽²⁾
Koolikapitali a-le			
Saadud 0/00 rahana	„ 2.000 ⁽⁴⁾	Lõpusaldo	„ 2.000
	<u>Mk. 32.000</u>		<u>Mk. 32.000</u>
Algussaldo			
Koolikapitali a-le	Mk. 2.000		

2. Koolikapitali arve

Lõpusaldo	Mk. 33.000	Algussaldo	
		Kassa a-e	Mk. 30.000 ⁽¹⁾
		Väärtpaberite a-e	
		Saadud 0/00 väärt- paberitena.	„ 1.000 ⁽³⁾
		Kassa a-e	
		Saadud 0/00 rahana	„ 2.000 ⁽⁴⁾
	<u>Mk. 33.000</u>		<u>Mk. 33.000</u>
		Algussaldo	
		Kassa a-e	Mk. 2.000
		Väärtpabe- rite a-e	„ 31.000
			Mk. 33.000

3. Väärtpaberite arve

Kassa a-le	Lõpusaldo . . . . . Mk. 31.000
Omandatud väärt- paberid . . . . . Mk. 30.000 ⁽²⁾	
Koolikapitali a-le	
Saadud 0/00 väärt- paberitena . . . . „ 1.000 ⁽³⁾	
	<u>Mk. 31.000</u>
Algussaldo	<u>Mk. 31.000</u>
Koolikapitali a-le . . . . . Mk. 31.000	

Vaadeldgem ja võrrelgem ka „Omavalitsuse arvepidamise põhijoontes“ (lhk. 48 ja 49) eeskujuks antud läbikäikude aruannet ja bilanssi, mis siin järgnevad. —

Läbikäikude aruanne.

Järje Nr.	Arvete nimetus	Aasta jooksul		Saldo 31. dets. 1924.	
		Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit
1	Kassa	1.458.000	749.000	709.000	—
2	Eelarve tulud	—	1.100.000	—	1.100.000
3	Eelarve kulud	873.000	11.000	862.000	—
4	Väärtpaberite ja hoiusum- made arve	810.000	173.000	637.000	—
5	Kinnis- ja vallasvarad . . .	3.575.000	—	3.575.000	—
6	Tasutavad võlad	500.000	100.000	400.000	—
7	Eelarvel. deebitorid	240.000	75.000	165.000	—
8	Eelarvel. kreditorid	10.000	125.000	—	115.000
9	Kapitalid	126.000	4.820.000	—	4.694.000
10	Laenud	110.000	1.000.000	—	890.000
11	Mitmesugused isikud	733.000	232.000	501.000	—
12	Üleminevad summad	—	50.000	—	50.000
		8.435.000	8.435.000	6.849.000	6.849.000

Aktiva Bilanss (arvete seis) 31. detsembril 1924. Passiva

Kassa	Mk.	709.000	Vallas- ja kinnisvara kapital	Mk.	3.575.000
Hoiusumma pangas	"	537.000	Tagavara kapital	"	954.000
Väärtpaberid	"	100.000	Võlgnikkude kapital	"	165.000
Vallasvara	"	500.000	Laenud:		
Kinnisvara	"	3.075.000	Eesti pangast	"	500.000
Tasutavad võlad	"	400.000	Eraisikutelt:		
Eelarvel. deebitorid	"	165.000	N. N.	"	390.000
Mitmesugused isikud:			Üleminevad summad	"	50.000
Ehituslaenu võlgnikud	"	490.000	Eelarvel. kreditorid	"	115.000
Tuleva aasta kulu	"	11.000	Puhas ülejääk	"	238.000
		<u>Mk. 5.987.000</u>			<u>Mk. 5.987.000</u>

Sama bilanss

seatud kokku (niivõrra kui läbikäikude aruande andmed võimaldanud) käesolevaga esitatava „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ järgi väljendub järgmiselt. —

Aktiva.

1. Kassa:					
Tagavarakapitali a-le	Mk.	482.000			
Eelarvel. deebit.	Mk.	176.000			
kredit.	"	115.000			
vahe katmiseks	"	61.000			
jääb	Mk.	421.000			
Üleminevate summade a-le	"	50.000			
Eelarve ülejäägi a-le	"	238.000	Mk.	709.000.—	
2. Hoiusummad ja väärtpaberid:					
Hoiusummad N pangas	Mk.	537.000			
Väärtpaberid	"	100.000	"	637.000.—	
3. Varandused:					
Kinnisvara	Mk.	3.075.000			
Vallasvara	"	500.000	"	3.575.000.—	
4. Eelarvelised deebitorid:					
Saadajäänud maksud	Mk.	165.000			
Ettemakstud kulud	"	11.000	"	176.000.—	
5. Ehituslaenu võlgnikud	"	490.000.—			
					<u>Mk. 5.587.000.—</u>

Passiva.

1. Üleminevad summad		Mk.	50.000.—
2. Tagavarakapital:			
Kassa a-e	Mk.	482.000	
Hoiusum. ja väärtpab. a-e	"	637.000	
Ehituslaenu võlgnikkude a-e	"	490.000	1.609.000.—
3. Varandustekapital (võlgadeta varandus 3.575.000 — 890.000)		"	2.685.000.—
4. Laenud:			
Eesti Pangast	Mk.	500.000	
Eraisikutelt	"	390.000	890.000.—
5. Eelarvelised kreditorid		"	115.000.—
6. Eelarveline ülejääk		"	238.000.—
		Mk.	5.587.000.—

Maaomavalitsuste Liidu kava vallaomavalitsuste arvepidamise korraldamiseks

Maaomavalitsuste Liidu „Kahekordne raamatupidamine Eesti vallaomavalitsuses“ I—„Raamatupidamise lühikene teooria“ — ei anna erilisi juhatusi vallaomavalitsuste või üldse omavalitsuste arvepidamiseks ega selgita omavalitsuste arvepidamise iseäraldusi. Isegi arvepidamise näidetena ei tarvitata omavalitsuste läbikäike, ka need on võetud kõik äri aladelt ja peegeldavad ärilisi läbikäike, nagu: operatsioone suhkruga, riisiga, kohviga, mannaga; ärikulude, komisjonide, äriliste kasude ja kahjude arvestamist jne. Selle „teooria“ lõpul väidetakse, ta olevat seatud kokku J. Tamme „Raamatupidamise õpetuse“ järgi, järelikult esineb selle lühendatud väljaandena. Millepoolest see teine — lühendatud väljaanne — esimesest täielikumast väljaandest parem ja kasulikum peaks olema, seda ei seletata. Vallaomavalitsuste ega omavalitsuste arvepidamiseks üldse ei ole sellel „teoorial“ küll mingit erilist tähendust; kõike seda, mida ta sisaldab, pakub iga õpperaamat raamatupidamise alal, mõned palju paremini — kergemini arusaadavalt, selgemalt ja täielikumalt.

Maaomavalitsuste Liidu „Kahekordne raamatupidamine Eesti vallavalitsuses“ II—„Kavad ja praktilised tööd“ — on rajatud Linnade Liidu „Omavalitsuse arvepidamise põhijoontele“ ja sisaldab järelikult ka, eriti läbikäikude klassifitseerimise ja arvete korrespondeerimise alal, samasuguseid liialdusi ja vildakuid võtteid nagu tema prototüüpki „Omavalitsuse arvepidamise põhijooned“, kuna ta mõnes osas, seatud kokku detailsemalt ja rohkemate näidetega, osutub oma eeskujust veelgi keerulisemaks ja rohkem tööd nõudvaks.

„Kavades ja praktilistes töödes“ ning nendele juurde lisatud seletuskirjas näidatakse osalt tegelikult, osalt ainult juhatatakse ja nõutakse järgmiste dokumentide ja raamatute pidamist vallaomavalitsustes:

1. Eelarve	kavand	1.
2. Sissetuleku kviitungid	"	2.
3. Väljamineku orderid	"	3.
4. Memoriaalsed orderid	"	4.
5. Kassa klade ehk mustkassaraamat	"	—
6. Shurnaliseeritav kassaraamat	"	5.

7. Kassa sissetulekute ja väljaminekute eraldamise raamat . . .	kavand	5a.
8. Shurnaal.	,,	6.
9. Pearaamat:		
a) itaaliaviisiline	,,	7.
b) ameerikaviisiline — shurnaal-pearaamat	,,	24.
10. Jooksvate arvete raamat	,,	8.
11. Väärtpaberite raamat	,,	9.
12. Kinnis- ja vallasvara raamat	,,	10.
13. Materjalide raamat	,,	11.
14. Tasutavate laenude raamat	,,	12.
15. Kapitalide raamat	,,	13.
16. Laenude raamat.	,,	14.
17. Edasiantavate summade raamat	,,	15.
18. Eelarveliste tulude raamat	,,	16.
19. Eelarveliste kulude raamat	,,	17.
20. Naturaalkohuste raamat	,,	18.
21. Deebitoride ja kreditoride raamat	,,	19.
22. Liikumata varanduste maksu raamat	,,	20.
23. Isikumaksu ja valla muude maksude raamat	,,	21.
24. Tulumaksu raamat — tulumaksumaksjate nimestik	,,	—
25. Kuubilansid	,,	23.
26. Aastaarüanded	,,	22.

Dokumentide ja raamatute kavandites esitatud tegelikkude näidete kui ka neile juurdelisatud seletuskirja järgi vallaomavalitsuse operatsioonid kirjutatakse kõige pealt dokumentidesse: sissetulekud sissetuleku kviitungitesse, väljaminekud väljamineku orderitesse ja memoriaalsed läbikäigud memoriaalorderitesse, mis seisavad koos kahest osast — dokumendist ja selle kontsust. Sissetuleku kviitungid soovitatakse niiviisi valmistada ja raamatusse köita, et konts lasuks dokumendi all, nõnda et kopeerpaberit vahele pannes oleks võimalik keemilise pliiatsiga täita ühekorraga mõlemid, nii kviitungi kui ka selle all asetuvat kontsu. Väljamineku ja memoriaalsed orderid kirjutatakse kontsudest lahus ja kontsud täidetakse lühendatult. Kontsude küljest rebitakse ja antakse: sissetuleku kviitungid — rahamaksjatele maksude tõestuseks, väljamineku ja memoriaalsed orderid — kassasse tehtud kulude ja summade ülekannete ning mahakirjutuste tõestuseks; kontsud aga jäävad vallasekretäri kätte ja on operatsioonide arveraamatusse kandmise põhialusteks.

Rahalised läbikäigud kantakse dokumentide kontsudest pärast talituspäeva lõppu kassaraamatusse „shurnaliseerituna“ — jaotatuna pearaamatus avatud arvete kohaselt ja järjekorras, — s. t., noppides välja dokumentide kontsudest iga arve sissetulekud ja väljaminekud teiste summade seast, kirjutades nad erigruppidenä vastava arve nimelise pealkirja alla üksteise järele ritta, võttes seal kokku nii igasse gruppi koondatud iga üksiku arve sissetulekud ja väljaminekud kui ka üldised kõikide arvete sissetulekud ja väljaminekud talituspäeval ning märkides kokkuvõttesummad vastavasse lahtrisse, näiteks:

Debet

9. jaanuaril 1924 a.

Liikumata varanduste maksu a-le

A-lt liikum. varand. maksu	Mk. niipalju	
B-lt „ „ „	„ „	
D-lt „ „ „	„ „	Mk. niipalju
jne.		

Tulumaksu a-le

A-lt tulumaksu	Mk. niipalju	
B-lt „	„ „	
D-lt „	„ „	Mk. niipalju
jne.		

Eelarve tulude a-le

A-lt veskimaksu	Mk. niipalju	
B-lt isikumaksu	„ „	
D-lt „	„ „	
E-lt veoärimaksu	„ „	
G-lt jalgrattamaksu	„ „	„
jne.		

Edasiantavate summade a-le

N maavalitsuselt jaanuarikuu pensionid:		
A-le	Mk. niipalju	
B-le	„ „	
N maavalitsuselt õpetajate jaanuarikuu palk	„ „	„
jne.		

Deebitoride ja kreditoride a-le

A-lt tema teeosa lumest puhastamise tasuks	Mk. niipalju	
N jaosk. kohtu-uuri ja korraldusel B-lt sisse-		
nõutud tunnistaja D. reisikulu	„ „	„
jne.		

Kokku: Mk. niipalju

Kredit

9. jaanuaril 1924 a.

Eelarve kulude a-e

Vallavolikogu liigetele päevaraha	Mk. niipalju	
A-le kantselei materjali eest arve järgi	„ „	
B-le toetuseks	„ „	Mk. niipalju
jne.		

Edasiantavate summade a-e

A-le jaanuarikuu pension	Mk. niipalju	
B-le „	„ „	
Õpetaja D-le jaanuarikuu palk	„ „	„ „
jne.		

Deebitoride ja kreditoride a-e

E-le tasuks A-teeosa lumest puhastamise eest	Mk. niipalju	
N jaosk. kohtu-uuri jale B-lt sissenõutud rei-		
sikulu tunnistaja D. heaks	„ „	
Vallavanema abi G-le koolimaja ehitus-		
kuludeks avansina	„ „	„ „
jne.		

Kokku: Mk. niipalju

Nii nopitakse läbikäigud dokumentide kontsudelt üksikhaaval välja ja kirjutatakse „shurnaliseeritavasse“ kassaraamatusse pearaamatu nende arvete nimetuse alla, milledele nad kuuluvad, üksteise järele ritta, iga arve nimetuse alla nii mitu kümmend või mitu sada läbikäiku, kuipalju neid talituspäeval olnud. Läbikäikude niiviisi väljanoppimiseks dokumentide kontsudelt, grupeerimiseks ja reastamiseks „shurnaliseeritavasse“ kassaraamatusse tuleb iga maksja nime nii mitu korda kirjutada kui mitu liiki makse keegi maksis ja dokumentide kontse nii mitu korda läbi lehitseda kui mitmest liigist või pearaamatu kui mitmele arvele kuuluvaid läbikäike talituspäeval oli. Läbikäikude liike ja neile vastavalt pearaamatu arveid on aga mituteistkümmend.

„Praktilistes töodes“ ei ole tegelikult täidetud kviitungite ja orderite kontse, mis seletuskirja järgi peavad olema kogu arvestuse põhialusteks, selle kandvaks selgrooks, mille tõttu suur osa tööd jääb varjatuks. Samuti on jäetud pidamata mitmed nõutavad raamatud, nagu kinnis- ja vallasvara raamat, „tasutatavate“ laenu raamat, naturaalkohuste raamat, liikumatavaranduste maksu raamat, isikumaksu ja valla muude maksude raamat ja tulumaksu raamat. Puudub sootuks „kassa klade ehk mustkassaraamat“, mis seletuskirja järgi osutub üheks tarvilikuimaks ja arvestusele põhjanevaks algraamatuks, kus rahalised läbikäikud kronoloogiliselt registreeritakse. Selletõttu ei saa ka selget nägelikku ülevaadet töö rohkusest, mida sellise arvepidamise täielikult teostamine tõelikult nõuab, ega võimaldu kõigi sissekannete jälgimine, arvuliselt kindlakstegemine ega võrdlemine muude kavadega. Samuti ei ole võimalik jälgida puuduvate raamatute sissekanne suhtumist teiste raamatute sissekannetega, nende vastamisi võrreldavust ja arvepidamise revideeritavaust.

Et kassaraamatu „shurnaliseerimisele“ saab asuda alles sellejärele, kui raha vastuvõtmine ja väljaandmine lõpeb ning tema selliselt pidamine tarvitab palju aega ja tööd, millega igakord ei jõuta järele järgmisekski talituspäevaks, siis on karta, et kogu arvepidamine selletõttu paratamatult kipub lonkama, viibib ja jääb maha, kusjuures talituspäevade lõpul puudub võimalus kassaseisu mõne raamatuga võrdlemiseks ja raamatu järgi kindlakstegemiseks, mille võimaldamine on iga raamatupidamise üks esimestest peamistest ülesannetest. Seletuskirjas öeldakse nende asjaolude kohta järgmist: „Kuna praeguse kava järele kassaraamat shurnaliseeritult peetakse, siis on võimalik sinna sissekandeid tegema hakata, kui juba teatud operatsioonipäeval raha vastuvõtmine ja väljaandmine lõpetatud, et siis kõiki kassa tehinguid võimalik oleks pearaamatu arvete kohaselt ära jaotada. Et vahepeal tarvis võib tulla kassa seisukorda raamatu järele kindlaks teha, siis võib pidada kassa klade ehk nõndanimetatud musta kassaraamatut, kuhu lühidalt märgitakse vallavanema ehk isiku poolt, kelle käes raamatupidamine, iga päeva algul saldo, siis sissetuleku järjekorra kviitungi number, maksja või saaja nimetus ja raha summad; igapäev võiks seda raamatut kokku võtta. See oleks nagu täiendav algraamat puhta ehk shurnaliseeritud kassaraamatu kõrval“.

See nõndanimetatud „kassa klade ehk mustkassaraamat“, mis tegeliku näitena küll puudub, osutub eelesitatud seletuse järgi samasuguseks kronoloogiliseks — arvestustele põhjanevaks — algkassaraamatuks nagu vallavalitsustes senini peetav kassaraamat, kus kõik rahalised läbikäigud registreeritakse kohe samal päeval ja selles järjekorras nagu nad tehakse, milline kassaraamat võimaldab igal ajal kassaseisu võrdlemise ja kindlakstegemise ning millise kassaraamatu pidamine selletõttu ei ole mitte ainult lubatav ega soovitatav, nagu seletuskirjas tähendatakse, vaid on paratamatult tarvilik ja otse kohuslik maksva arveseaduse (V. S. R. VIII k., 2 j.) §§ 37 ja 39 järgi, mis nõuavad, et iga sissetulek ja väljaminek nende tegemise järele peab kirjutatama kassaraamatusse kohe „mitte tundigi viivitades“.

„Shurnaliseeritud“ kassaraamatust pearaamatu arvete järgi grupeeritud talituspäevade sissetulekute ja väljaminekute kokku-

võttesummad kantakse edasi sissetulekute ja väljaminekute eraldamise raamatusse vastavate (kõrvuti paigutatud) arvete lahtritesse järjestikku üksteise alla ning võetakse seal jälle uuesti kokku nii päivi kui kuuviisi: esmalt kõigi üksikute arvete iga talituspäeva sissetulekute ja väljaminekute kokkuvõttesummad üldisteks päeva kogusissetulekute ja päeva koguväljaminekute summadeks, ning pärast—kuu lõpul, esiteks iga üksiku arve päeva sissetulekute ja päeva väljaminekute summad tema kuu sissetulekute ja kuu väljaminekute summadeks ning selle järele kõigi üksikute arvete kuu sissetulekute ja kuu väljaminekute summad üldisteks kuu kogusissetulekute ja kuu koguväljaminekute summadeks.

Sissetulekute ja väljaminekute eraldamise raamatust üksikute arvete kuu sissetulekute ja kuu väljaminekute kokkuvõttesummad viiakse üldisesse shurnaali ja sealt lõpuks itaaliaviisilisesse pearaamatusse vastavatele arvetele.

Memoriaalsed läbikäigud kantakse orderite kontsudest otselt üldisesse shurnaali, iga läbikäik iseomaette eraldi sissekandena, ja sealt samuti edasi itaaliaviisilise pearaamatu vastavatele arvetele.

Pearaamatu amerikaviisilisel pidamisel ei tarvitata sissetulekute ja väljaminekute eraldamise raamatut ning üldist shurnaali. Ameerikaviisilisesse shurnaal-pearaamatusse, tema vastavatele arvetele, mis paigutatud kahest poognast kokkupandud suurele lehele kõrvuti püstlahtritena, kantakse memoriaalsed läbikäigud otsekohe orderite kontsudest iga läbikäik iseomaette eraldi sissekandena, rahalised läbikäigud aga „shurnaliseeritud“ kassaraamatust talituspäevade kokkuvõtete summadena. Muud vahet itaalia- ja ameerikaviisilisel arvestusel ei ole. Mõlema arvestamisviisi järgi tehakse ülekanded pearaamatusse osalt üksiklähikäikudena algdokumentide põhjal, osalt läbikäikude mitmekordsete kokkuvõtetenä mitme vaheraamatu järgi.

Kõik rahalised operatsioonid tulevad kanda niiviisi läbi, peale dokumentide ja abiraamatute, itaaliaviisilisel arvestamisel viiest põhiraamatust: 1) „mustkassaraamatust“, 2) „shurnaliseeritavast“ kassaraamatust, 3) sissetulekute ja väljaminekute eraldamise raamatust, 4) üldisest shurnaalist ja 5) pearaamatust; ameerikaviisilisel arvestamisel — kolmest põhiraamatust: 1) „mustkassaraamatust“, 2) „shurnaliseeritavast“ kassaraamatust ja 3) shurnaal-pearaamatust.

Ameerikaviisilisel arvestamisel jääb paar raamatut küll vähemaks, kuid selle eest on ameerikaviisiline shurnaal-pearaamat itaaliaviisilisest pearaamatust tülilikam ja raskem pidada, nagu eespool seletatud.

Kõigis 3—5 põhiraamatus tulevad läbikäigud, nagu eelkirjeldatud, igaühes iseviisi grupeerida, järjestada, reastada ja kokku võtta, mis tarvitab palju aegaviitvat ja pingutavalt tähepanelikku tööd, et summade ülekandmisel ühest raamatust teise, grupeerimisel, järjestamisel, reastamisel ja kokkuarvamisil mõni summa ei jääks vahelt välja, et summade ülekanded kõigisse raamatutesse, nende järjestused ja reastused oleksid õiged ning vastavalt võrduksid omavahel. Ei võrdu aga raamatute kokkuvõtted ja mõnesse on sattunud mõni viga, mis summade mitmekordsel sorteerimisel ja ülekandmisel ühest raamatust teise juhtub paratamatult, näit. mõni läbikäik jäänud dokumentide kontsudest „shurnaliseeritavasse“ kassaraamatusse edasi kandmata või „mustkassaraamatusse“ märkimata, või mõni summa on kantud üle mõnesse raamatusse valesti, siis tulevad kõigi 3—5 raamatu sissekanded — igaühes ise järjestuses ja reastuses — uuesti läbi vaadata ja üksikult jälgida, kokku arvata ja vastamisi võrrelda, et viga üles leida, mille parandus, kui viga juhtus algraamatus, tuleb omakorda samuti jälle kanda läbi kõigist 3—5 põhiraamatust. See puha tarvitab aega ja nõuab närvetapvat tähelepanu-pingutust.

Samuti raske on nende raamatute revideerimine, mis nõuab erilist oskust, hoolsust ja kannatlikkust, et jälgida kõigi summade ühest raamatust teise edasikandmisi, grupeerimisi, järjestamisi, reastamisi ja kokkuarvamisi.

Ometi ei ole tõelikku ega tegelikku tarvet operatsioonide läbikandmiseks kolmest kuni viiest põhiraamatust, igäühes iseviisi grupeerimiseks, järjestamiseks ja reastamiseks, vaid küllalt peaks saama kahest põhiraamatust: ühest kroonoloogilisest ja teisest süstemaatilisest, nagu seda väidab raamatupidamise teooria, nagu tehakse suuremas osas vallavalitsustes senini tarvilusel olevas liivimaaviisilises arvepidamises ja nagu teostatud käesolevaga esitatavas „Vallaomavalitsuste arvepidamises“ (v. Arvep. k. § 28).

Maaomavalitsuste Liidu „Kahekordse raamatupidamise“ pearaamatuse avatud arvete hulk ei ole võrdlemisi suur, kõigest 19 arvet, nimelt:

1. Algusbilansi	arve
2. Kassa	„
3. Jooksvate arvete	„
4. Väärtpaberite	„
5. Kinnis- ja vallasvara	„
6. Materjalide	„
7. „Tasutavate“ laenude	„
8. Deebitoride ja kreditoride	„
9. Varanduskapitalide	„
10. Erikapitalide	„
11. Laenude	„
12. Edasiantavate summade	„
13. Büdsheti (täideviidud eelarve).	„
14. Eelarve tulude	„
15. Eelarve kulude	„
16. Tulumaksu	„
17. Liikumata varanduste maksu	„
18. Naturaalkohuste	„
19. Lõpubilansi	„

Kuid see pearaamatu arvete hulga näilik mõõdukus osutub petlikuks. Esitatud arvete hulgas esinevad kollektiivarvetena: 1) jooksvate arvete arve, 2) väärtpaberite arve, 3) kinnis- ja vallasvara arve, 4) materjalide arve, 5) „tasutavate“ laenude arve, 6) deebitoride ja kreditoride arve, 7) varanduskapitalide arve, 8) erikapitalide arve, 9) laenude arve, 10) edasiantavate summade arve. Nende arvete igäühe kõrval tuleb pidada paralleelselt vastavat abiraamatut, kuhu läbikäigud kantakse edasi jaotatuina alaarveteks, alluvateks pearaamatu ühisele kollektiivarvele, millised alaarved peetakse abiraamatus nõndasamuti kui nende ühine kollektiivarvegi pearaamatus. Iga kollektiivarve järeldab seega läbikäikude põhiraamatutesse sissekandmise järele veel kord edasikandmise abiraamatusse (kõnesoleva kava järgi ameerikaviisiliselt neljandasse, itaaliaviisiliselt kuuendasse raamatusse), pealesellenõuab abiraamatute alaarvetest väljakirjutuste ja kokkuvõtete tegemist pearaamatu kollektiivarvega võrdlemiseks igakord kui arveid kokkuvõetakse ehk bilansseeritakse, mis teeb arvete kokkuvõtmise seda keerulisemaks ja raskemaks, mida rohkem on kollektiivarveid ja nendes koondatud alaarveid vastavates abiraamatutes. Need asjaolud põhjustavad hoiduma 1) läbikäikude üleliigsest liigitamisest üldse liig paljudeks arveteks, nii pea- kui alaarveteks, 2) mitmet liiki läbikäikude üleliigsest koondamisest ühistesse kollektiivarvetesse ja sealt uuesti jälle eraldamisest alaarvetesse. Töö lihtsustamise ja vähendamise mõttes on kasulik: ühest küljest — jaotada läbikäigud üldse võimalikult vähem eriliikidesse, püüdes koondada oluliselt ühesugusemaid, vähem eri-

nevaid läbikäike ühistele arvetele, teisest küljest — arvestada eriliiki läbikäigud võimalikult oma iseseisvatel arvetel, ilma koondamiseta kollektiiv-arveteks.

Sellelt seisukohalt ei tule ega ole vaja pearaamatu „jooksvate arvete“ arve läbikäike kanda edasi abiraamatusse alaarvetele. Vallakassa summasid ei hoita nii paljudes pankades ega opereerita nendega nii rohkesti, et pearaamatu arve ei võimaldaks küllaldast ülevaadet hoiusummade läbikäikudest. Veel kasulikum on hoiusummasid ja väärtpabereid, mis oluliselt ühesugused (näit. pikaajalised hoiusummad) arvestada ühisel kollektiivsel hoiusummade ja väärtpaberite arvel, nagu suurem osa vallavalitsusi senini teinud ja nagu teostatakse käesolevaga esitatavas „Vallaomavalitsuste arvepidamises“, kusjuures abiraamat näitab, millisele kapitalile või pearaamatu millisele arvele hoiusummad ja väärtpaberid kuuluvad (vt. Arvep. k. §§ 19 ja 31, vorm 6). Hoiusummade ja väärtpaberite ühisel arvel ja ühes abiraamatus arvestamisega osutuvad hoiusummade eri arve pearaamatus ja selle abiraamat ülearusteks.

Samuti võib pearaamatu edasiantavate summade arvel arvestada vahenditult edasiantavaid, läbikäivaid ehk üleminevaid summasid, nende sissetuleku ja väljamineku vastamisi viitamisega üksteisele, s. t. sissetuleku sissekandele väljamineku järjenumbriga ja väljamineku sissekandele sissetuleku järjenumbriga märkimisega, nagu suurem osa vallavalitsusi senini teinud, ilma niisuguseid üksikuid läbikäike edasi kandmata abiraamatusse üksikute isikute ja asutiste nimelistele alaarvetele, milliseid alaarveid koguks sadadeni ja milliste pidamine abiraamatus osutuks jällegi ülearuseks tööks. Edasiantavate summade mõnele liigile, milliste läbikäigud korduvad sagedamini, võib avada pearaamatus iseseisvad arved, nagu riikliste pensionide ja toetuste arve, kus selleks tekib tarvidus. (vt. Arvep. k. § 37).

Pearaamatu materjalide arvel ja selle abiraamatus võiks arvestada niisuguseid materjale, milledega äriselt opereeritakse või mis muretsetakse tagavaraks pikemaks ajaks, mitme aasta jaoks. Ei ole tarvet ega mõtet arvestada materjale, mis muretsetakse otsekohe eelarve täitmiseks ja antakse kohe välja kulutamiseks, nagu petrooleum ja põletispuud vallamaja ja koolimaja valgustamiseks ja kütmiseks. Seesugused kulud kantagu otsekohe eelarveliste kulude arvele.

Pearaamatu kollektiivsel ühisel deebitoride ja kreditoride arvel ning selle abiraamatus avatud alaarvetel arvestatakse: 1) eelarvelisi deebitore, 2) eelarvelisi kreditore, 3) ettesaadud tulusid, 4) ette-tehtud kulusid, 5) eelsummasid, mis antud vallaametnikele koolimaja ehituse tarvis kivide muretsemiseks, koolile gloobuse, tahvli jne. ostmiseks, 6) metsatööstuse läbikäike, 7) mitmesuguseid üleminevaid, läbikäivaid ehk edasiantavaid summasid asutiste ja üksikute isikute nimelistel alaarvetel, nagu maavalitsuse osa laadamaksust, tunnistajate kohtuskäigu kulud, töötasud jne., mis saadud edasiandmiseks või nõutud sisse ühtelt väljaandmiseks teistele.

Siin olgu kõigepealt tähendatud, et ühiseid deebitoride ja kreditoride arveid tarvitavad äriasutised—kauplused ja pangad, kes vastamisi vahetavad kaupsid ja toimetavad rahalisi operatsioone, korrespondeerides üksteisega, kusjuures tänane deebitor võib muutuda mõne aja pärast kreditoriks ja ümberpöörduvalt — kreditor deebitoriks, mis põhjustab pidama üht üldist ühist arvet, et võiks kasutada ühte abiraamatut läbikäikude eraldamiseks üksikute asutiste ja isikute nimelistele alaarvetele, kelledega vastamisi opereeritakse, ja kus opereerivad pooled aegajalt saadavad oma arvetest üksteisele väljakirjutusi vastamisi võrdlemiseks. Vallavalitsused seesugust äri ei aja ega sarnaseid operatsioone ei toimetata. „Praktilistes töodes“ ei ole esitatud ka ühtegi näidet, kus vastastikkuste tehingute järeldusel deebitor oleks muutunud

kreeditoriks või kreditor deebitoriks. Neil põhjustel ei ole vallavalitsustes üldse vajadust kollektiivse ühise deebitoride ja kreditoride arve ning sellele vastava reskontro pidamiseks kaubanduslise raamatupidamise eeskujul.

Teiseks ei ole vaja ega tohigi eelarvelisi summasid kanda laiali mitmele setmele arvele ning paisata muude võõraste summade sekka ühisele üldisele kollektiivsele arvele, kus vahe oma ja võõraste läbikäivate summade vahel kaob, mis ühest küljest ei võimalda selget kokkuvõtlikku ülevaadet eelarveliste summade tõelikust seisukorrast ning selletõttu järeldeb teadmatuid ülekulutusi, võõraste summade väljaandmisi valla tarveteks; teisest küljest soodustab summade kasutamist väljaspool eelarvet muudeks otstarveteks. Milleks on tarvis näit. arvestada eri arvetel ettesaadud tulused ja ettemakstud kulusid, kui nende märkimiseks on vastavad joonevahed ja lahtrid eelarveliste tulude ja kulude raamatutes, või avanssidenähtena ehk eelsummadena neid summasid, mis vallaametnikud tarvitavad eelarves ettenähtud ülesannete täitmiseks? — Ega vallaomavalitsus aktsiaselts pole, kes peab arvama välja oma tegevuseaasta puhaskasu ja jagama selle aktsionäridele dividendideks, milleks vajatakse ettesaadud tulude ja ettemakstud kulude eraldi arvestamist. On vallaomavalitsuses mõnel aastal juhtumisi tulused rohkem sisse tulnud või kulusid rohkem välja läinud kui eelarves ettenähtud ning osutub puudujääk või ülejääk, mida kõike eelarveliste tulude ja kulude raamatud peavad selgesti näitama (selleks ju neid peetakse), siis võetakse aruandele järgneva aasta eelarvesse tulused ja kulusid sellevõrra vastavalt rohkem või vähem, millevõrra vastavalt suurenevad või vähenevad ka kodanikkudelt nõutavad maksud. Asi on lihtne ja selge. Ja summade kohta, mis vallakassast välja antakse ostmiste toimetamiseks, panka, postile või mujale viimiseks, üldse maksmisteks väljaspool vallavalitsust, võetagu neilt, kes raha edasiandmiseks vastu võtnud, ajutised allkirjad kuni väljamaksu arve esitamiseni ja sellegi järgi vastavalt arvestamiseni, mis peaks sündima hiljemalt järgmisel talituspäeval, vastasel korral makstagu raha kassasse tagasi. Avansside ehk eelsummade varjunime all omavalitsuse summade kuude ja aastate vältusel kasutamist, nagu see mõnedes omavalitsustes viisiks saanud, ei tohiks üldse olla, sellele tehtagu lõpp. Seesugused avansid ei ole muud kui varjatud laenuid, mis lubatagu ja antagu õige nime all ja seaduslikus korras volikogu vastava otsuse põhjal, kui summasid selleks jätkub.

Metsatööstust ei võidud üldse teostada väljaspool eelarvet, lihtsalt kassasummadega, peidetuna üldisesse kollektiivsesse deebitoride ja kreditoride arvesse, mille alarvete kaudu, nende üksteisega korrespondeerimisel, võib summasid niiviisi kõrvale juhtida, et revidendid kergesti jälgile ei saa. Maksivate seaduste järgi omavalitsused ei või kulusid teha muidu kui eelarve kaudu.

Mitmesugused üleminevad ehk läbikäivad summad on oluliselt samasugused kui edasiantavad summad, sellegi pärast arvestatagu nad ka viimastega koos ühisel edasiantavate summade arvel.

Nii ei jää üldisest kollektiivsest deebitoride ja kreditoride arvest enam midagi järele, see osutub tarbetuks ja asjatuks ühes oma koguka kaubanduslise reskontro taolise deebitoride ja kreditoride abiraamatuga.

Arvete korrespondeerimine ja bilansseerimine varanduste, laenude ja kapitalide arvestamisel Maaomavalitsuste Liidu „Kahekordses raamatupidamises“ sarnaneb üldiselt Linnade Liidu „Omavalitsuse arvepidamise põhijoontele“, milliseid eelpool käsitatud (vt. lhk. 23—30).

Näiteks materjale muretsetakse väljaspool eelarvet, nagu „Omavalitsuse arvepidamise põhijoontes“ (vt. lhk. 16.) juhatatakse, — summade „fondeerimisega“ tagavarakapitalist mitme vahearve kaudu järgmiste arvestustega. —

1. Tagavarakapitalist puude ostuks Mk. 25.000 ja petrooleumi ostuks Mk. 4.000 tarvitamine.

1. Kassa arve

Algussaldo Erikapitalide a-le. . Mk. 29.000 ⁽¹⁾	Materjalide a-e Puude ost Mk. 25.000 ⁽³⁾ Petrool. „ „ 4.000 ⁽⁴⁾ Mk. 29.000
---	--

2¹. Kollektiivne erikapitalide arve

Varanduskapitalide a-le Laen materjalide- kapitalile . . . . Mk. 29.000 ⁽²⁾	Algussaldo Kassa a-e . . . . Mk. 29.000 ⁽¹⁾
--	---

2². Tagavarakapitali arve (alluv kollektiivsele erikapitalide arvele)

Varanduskapitalide a-le Laen marerjalide- kapitalile . . . . Mk. 29.000 ⁽²⁾	Algussaldo Kassa a-e . . . . Mk. 29.000 ⁽¹⁾
--	---

3¹. Kollektiivne varanduskapitalide arve

Lõpubilansi a-le . . . Mk. 29.000 ⁽⁵⁾	Erikapitalide a-e Laen tagavara- kapitalist . . . . Mk. 29.000 ⁽²⁾
--	---

3². Materjalidekapitali arve (alluv kollektiivsele varanduskapitalide arvele)

Lõpubilansi a-e . . . Mk. 29.000 ⁽⁵⁾	Erikapitalide a-e Laen tagavara- kapitalist . . . . Mk. 29.000 ⁽²⁾
---	---

4¹. Kollektiivne materjalide arve

Kassa a-le Puude ost Mk. 25.000 ⁽³⁾ Petrool. „ „ 4.000 ⁽⁴⁾ Mk. 29.000	Lõpubilansi a-e . . . Mk. 29.000 ⁽⁵⁾
---	---

42. Puude arve
(alluv kollektiivsele materjalide arvele)

Kassa a-le	Lõpubilansi a-e . . . Mk. 25.000 ⁽⁵⁾
Puude ost . . . . Mk. 25.000 ⁽³⁾	

43. Petrooleumi arve
(alluv kollektiivsele materjalide arvele)

Kassa a-le	Lõpubilansi a-e . . . .Mk. 4.000 ⁽⁵⁾
Petrooleumi ost. . . . Mk. 4.000 ⁽⁴⁾	

2. Tagavarakapitalist tarvitatud puude ostuks Mk. 25.000 ja petrooleumi ostuks Mk. 4.000 tasumine.

1. Kassa arve

Materjalide a-le	
Müüdud puud . . . . Mk. 10.000 ⁽³⁾	

21. Kollektiivne erikapitalide arve

Varanduskapitalide a-e Mk. 29.000⁽⁴⁾

22. Tagavarakapitali arve
(alluv kollektiivsele erikapitalide arvele)

Materjalide a-e . . . . Mk. 29.000⁽⁴⁾

31. Kollektiivne varanduskapitalide arve

Erikapitalide a-le . . . Mk. 29.000 ⁽⁴⁾	Algusbilansi a-e. . . . Mk. 29.000 ⁽¹⁾
--	---

32. Materjalidekapitali arve
(alluv kollektiivsele varanduskapitalide arvele)

Tagavarakapitali a-le . Mk. 29.000 ⁽⁴⁾	Algusbilansi a-e . . . . Mk. 29.000 ⁽¹⁾
---	--

4¹. Kollektiivne materjalide arve

Algusbilansi a-le. . . Mk. 29.000 ⁽¹⁾	Eelarve kulude a-e
	Tarvitatud
	puud . Mk. 15.000
	Tarvitatud
	petrool. „ 4.000 Mk. 19.000 ⁽²⁾
	Kassa a-e
	Müüdnud puud . . . Mk. 10.000 ⁽³⁾

4². Puude arve (alluv kollektiivsele materjalide arvele)

Algusbilansi a-le . . . . 25.000 ⁽¹⁾	Eelarve kulude a-e . Mk. 15.000 ⁽²⁾
	Kassa a-e . . . . „ 10.000 ⁽³⁾

4³. Petrooleumi arve (alluv kollektiivsele materjalide arvele)

Algusbilansi a-le . . . Mk. 4.000 ⁽¹⁾	Eelarve kulude a-e . . Mk. 4.000 ⁽²⁾
--	---

5. Eelarve kulude arve

Materjalide a-le	
Tarvitatud	
puud . Mk. 15.000	
Tarvitatud	
petrool. „ 4.000 Mk. 19.000 ⁽²⁾	

Tagavarakapitali seesugune tarvitamine eelarve korras, nagu peab tegema, tuleks Linnade Liidu „Oma-valitsuse arvepidamise põhijoonte“ ja Maaomavalitsuste Liidu „Kahekordse raamatupidamise“ järgi arvestada järgmiselt. —

1. Kassa arve

Algussaldo	Materjalide a-e
Tagavarakapitali a-le Mk. 29.000 ⁽¹⁾	Puude ost Mk. 25.000
	Petrool. „ „ 4.000 Mk. 29.000 ⁽⁵⁾

2¹. Kollektiivne erikapitalide arve

Eelarve tulude a-le	Algussaldo
Laen 1924 a.eelarvele Mk. 29.000 ⁽²⁾	Kassa a-e. . . . . Mk. 29.000 ⁽¹⁾

22. Tagavarakapitali arve
(alluv kollektiivsele erikapitalide arvele)

Eelarve tulude a-le

Laen 1924 a. eelarvele Mk. 29.000 ⁽²⁾

Algussaldo

Kassa a-e. . . . . Mk. 29.000 ⁽¹⁾

3. Eelarve tulude arve

Eelarve täitmise a-le

Saadud tulud . . . Mk. 29.000 ⁽⁶⁾

Erikapitalide a-e

Laen tagavarakapitalist . . . . . Mk. 29.000 ⁽²⁾

4. Tasutavate laenude arve

Laenude a-le

Tagavarakapit. laen
1924 a. eelarvele Mk. 29.000 ⁽³⁾

5. Laenude arve

Tasutavate laenud a-e

Tagavarakapit. laen
1924 a. eelarvele Mk. 29.000 ⁽³⁾

6. Eelarve kulude arve

Varanduskapitalide a-le

Materjalide muretse-
mine . . . . . Mk. 29.000 ⁽⁴⁾

Eelarve täitmise a-e

Tehtud kulud . . . Mk. 29.000 ⁽⁷⁾

71. Kollektiivne varanduskapitalide arve

Eelarve kulude a-e

Materjalide muretse-
mine . . . . . Mk. 29.000 ⁽⁴⁾

72. Materjalidekapitali arve
(alluv kollektiivsele varanduskapitalide arvele)

Eelarve kulude a-e

Materjalide muretse-
mine . . . . . Mk. 29.000 ⁽⁴⁾

8¹. Kollektiivne materjalide arve

Kassa a-le

Puude ost Mk. 25.000

Petrol. „ „ 4.000 Mk. 29.000 ⁽⁵⁾

8². Puude arve (alluv kollektiivsele materjalide arvele)

Kassa a-le

Puude ost. . . . Mk. 25.000 ⁽⁵⁾

8³. Petrooleumi arve (alluv kollektiivsele materjalide arvele)

Kassa a-le

Petrooleumi ost . . Mk. 4.000 ⁽⁵⁾

9. Eelarve täitmise arve

Eelarve kulude a-le

Tehtud kulud . . . Mk. 29.000 ⁽⁷⁾

Eelarve tulude a-e

Saadud tulud . . . Mk. 29.000 ⁽⁶⁾

Käesolevaga esitatavas „Vallaomavalitsuste arvepidamises“ väljenduks tagavarakapitali eeltähendatud tarvitamine järgmise arvestusena. —

1. Kassa arve

Algussaldo

Tagavarakapitali a-le Mk. 29.000 ⁽¹⁾

Eelarvel. kulude a-e

Puude ost Mk. 25.000

Petrol. „ „ 4.000 Mk. 29.000 ⁽⁵⁾

2. Tagavarakapitali arve

Algussaldo

Kassa a-e . . . . Mk. 29.000 ⁽¹⁾

3. Eelarveliste tulude arve

Eelarvel. kulude a-le

Eelarvega määratud tulud . . . Mk. 29.000 ⁽²⁾

Saadaolev. laenude a-e

Laen tagavarakapitalist . . . . Mk. 29.000 ⁽³⁾

4. Eelarveliste kulude arve

Kassa a-le	Eelarvel. tulude a-e
Puude ost Mk. 25.000	Eelarvegamääratud
Petrol. „ „ 4.000 Mk. 29.000 ⁽⁵⁾	kulud . . . . . Mk. 29.000 ⁽²⁾

5. Saadaolevate laenude arve

Eelarvel. tulude a-le
Tagavarakapitali
laen 1924 a. eel-
arvele . . . . . Mk. 29.000 ⁽³⁾

6. Varandusseisu kahanemise ja kasvamise arve

Makstaolev. laenude a-le	Varanduste a-e
1924 a. eelarve laen	Ostetud
tagavarakapitalist Mk. 29.000 ⁽⁴⁾	puud Mk. 25.000
	Ostetud
	petrol. „ 4.000 Mk. 29.000 ⁽⁶⁾

7. Makstaolevate laenude arve

Varanduss. kahane-
mise ja kasvam. a-e
1924 a. eelarve laen
tagavarakapitalist Mk. 29.000 ⁽⁴⁾

8. Varanduste arve

Varanduss. kahane-
mise ja kasvam. a-le
Ostetud
puud Mk. 25.000
Ostetud
petrol. „ 4.000 Mk. 29.000 ⁽⁶⁾

Magasikapitaliga ja „väärtpaberitekapitaliga“ ei ole Maaomavalitsuste Liidu „Rahekordses raamatupidamises“ mingisuguseid operatsioone tehtud, need ainult saldeeritakse ühest aastast teise.

Eelarve täitmise arvestus Maaomavalitsuste Liidu „Rahekordses raamatupidamises“ erineb Linnade Liidu „Oma-
valitsuse arvepidamise põhijoontest“ sellepolest, et fiktiivse „eelarve võlgnik-
kudekapitaliga“ ei korrespondeerita ja eelarve lõpetamisel loetakse tuludeks
ning võetakse arvesse ka tõelikult saadajäänud tulud. Eespool käsitatud eel-
arvelised läbikäigud (vt. lhk. 19–22), arvestatakse Maaomavalitsuste Liidu
„Rahekordses raamatupidamises“ järgmiselt.—

1. Kassa arve

Eelarve tulude a-le	Eelarve kulude a-e
Saadud tulud . . . Mk. 920.000 ⁽¹⁾	Makstud kulud . . . Mk. 930.000 ⁽²⁾

2. Eelarve tulude arve

Eelarve täitmise a-le	Kassa a-e
Kogutulud . . . . Mk. 945.000 ⁽⁵⁾	Saadud tulud . . . Mk. 920.000 ⁽¹⁾
	Eelarve deebit. a-e
	Saadajäänud tulud „ 25.000 ⁽³⁾
<u>Mk. 945.000</u>	<u>Mk. 945.000</u>

3. Eelarve kulude arve

Kassa a-le	Eelarve täitm. a-e
Makstud kulud . . . Mk. 930.000 ⁽²⁾	Kogukulud . . . . Mk. 940.000 ⁽⁶⁾
Eelarve kredit. a-le	
Makstajäänudkulud „ 10.000 ⁽⁴⁾	
<u>Mk. 940.000</u>	<u>Mk. 940.000</u>

4. Eelarve deebitoride arve

Eelarve tulude a-le
Saadajäänud tulud Mk. 25.000 ⁽³⁾

5. Eelarve kreditoride arve

Eelarve kulude a-e
Makstajäänud kulud Mk. 10.000 ⁽⁴⁾

6. Eelarve täitmise arve

Eelarve kulude a-le	Eelarve tulude a-e
Kogukulud . . . . Mk. 940.000 ⁽⁶⁾	Kogutulud . . . . Mk. 945.000 ⁽⁵⁾
Saldo	
Eelarve ülejääk . . „ 5.000 ⁽⁷⁾	
<u>Mk. 945.000</u>	<u>Mk. 945.000</u>
	Saldo
	Eelarve ülejääk . . . Mk. 5.000 ⁽⁷⁾

Lõpuks vaadeldagu ja võrreldagu Maaomavalitsuste Liidu „Kahekordses raamatupidamises“ esitatud aruannet ja bilanssi, mis sealt väljavõttena siin järgnevad.—

Arvete läbikäigud ja seis 1924. a.

Nr.	Arvete nimetus	Arvete seis 1. jaan. 1924.		Läbikäik 1924. aastal		Arvete seis 31. dets. 1924.		Tähtendused
		Aktiva	Passiva	Deebet	Kreedit	Aktiva	Passiva	
1	Algusbilansi . . . . . arve	—	—	1.316.000.—	1.316.000.—	—	—	
2	Kassa . . . . . „	35.000.—	—	2.493.577.—	2.421.080.54	72.496.46	—	
3	Jooksvate arvete . . . „	170.000.—	—	663.970.—	545.000.—	118.970.—	—	
4	Väärtpaberite . . . „	5.000.—	—	5.000.—	—	5.000.—	—	
5	Kinnis- ja vallasvara „	990.000.—	—	1.360.000.—	34.000.—	1.326.000.—	—	
6	Materjalide . . . . . „	29.000.—	—	34.000.—	34.000.—	—	—	
7	Tasutavate laenude . „	50.000.—	—	450.000.—	25.000.—	425.000.—	—	
8	Deebitorite ja kredi- toride . . . . . „	37.000.—	35.000.—	233.600.—	208.100.—	51.500.—	26.000.—	
9	Varanduskapitalide . „	—	1.024.000.—	63.000.—	1.394.000.—	—	1.331.000.—	
10	Erikapitalide . . . . . „	—	103.000.—	27.033.54	211.000.—	—	183.966.46	
11	Laenude . . . . . „	—	50.000.—	25.000.—	450.000.—	—	425.000.—	
12	Edasiantavate sum- made . . . . . „	—	25.000.—	102.100.—	126.400.—	—	24.300.—	
13	Büdsheti . . . . . „	—	79.000.—	1.107.297.—	1.107.297.—	—	—	
14	Eelarve tulude . . . „	—	—	1.001.263.46	1.001.263.46	—	—	
15	Eelarve kulude . . . „	—	—	1.033.297.—	1.033.297.—	—	—	
16	Tulumaksu . . . . . „	—	—	351.758.—	351.758.—	—	—	
17	Liikumata varand. maksu . . . . . „	—	—	595.213.—	595.213.—	—	—	
18	Naturaalkohuste . . . „	—	—	—	8.700.—	—	8.700.—	
19	Lõpubilansi . . . . . „	—	—	1.998.966.46	1.998.966.46	—	—	
		1.316.000.—	1.316.000.—	12.861.075.46	12.861.075.46	1.998.966.46	1.998.966.46	

Bilanss

31. detsembril 1924 a.

Aktiva

1. Kassa:			
Sularaha kassas	Mk.	72.496.—	
2. Jooksvad arved:			
a) Eesti Pangas nr. 5.	Mk.	8.970.—	
b) Tartumaa pangas nr. 10	"	110.000.—	118.970.—
3. Väärtpaberid:			
Tartumaa panga akts. nr. nr. 100—109	"	5.000.—	
4. Kinnis- ja vallasvara:			
a) Kinnisvarad	Mk.	1.241.000.—	
b) Vallasvara raamatu järele	"	85.000.—	1.326.000.—
5. Tasutavad laenud:			
a) Tartumaa pangale	Mk.	25.000.—	
b) Eesti pangale	"	100.000.—	
d) Koolimajade ehitusfondile	"	300.000.—	425.000.—
6. Deebitorid:			
Metsatööstus (ettetehtud kulu).	"	51.500.—	
			<u>Mk. 1.998.966.—</u>

Passiva

1. Kapitalid:			
I. Varanduste kapitalid			
a) Kinnis- ja vallasvara kapital	Mk.	1.326.000.—	
b) Väärtpaberite kapital	"	5.000.—	Mk. 1.331.000.—
II. Erikapitalid:			
a) Magasikapital.	Mk.	100.000.—	
b) Tagavarakapital.	"	83.966.—	183.966.—
2. Laenud:			
a) Tartumaa pangale	Mk.	25.000.—	
b) Eesti pangale	"	100.000.—	
d) Koolimajade ehitusfondile	"	300.000.—	425.000.—
3. Edasiantavad summad:			
a) Õpetajate väljamaksm. palk maa-			
konnalt	Mk.	3.600.—	
b) Väljamaksmata pensionid	"	3.700.—	
d) Kehvade õpil. toetus 1924 a. maa-			
konnalt	"	2.000.—	
e) Haridusministeeriumi toetus Raadi			
Rahvaraamatukogu seltsile	"	15.000.—	24.300.—

4. Kreeditorid:

a) Tartu maakonnaaval.	Mk.	1.000.—	
b) Tartumaa pank	"	25.000.—	" 26.000.—

5. Naturaalkohuste arve:

Edasiandmata maks	"	8.700.—	
			<u>Mk. 1.998.966.—</u>

Katsutagu esitatud aruande ja bilansi järgi jõuda selgusele: 1) millised summad nimelt seisavad kassas, palju seal eelarvelisi, palju ja milleseid nimelt muid; 2) millised summad on antud hoiule, millised mahutatud väärt-paberitesse; 3) millised ja kui suured on õieti omavalitsuse tõelikud kapitalid ning milles need kapitalid seisavad, palju neist rahana kassas, palju hoiul pankades, palju väärtpaperites, palju laenuks antud; 4) kui suur on tõelikult omavalitsuse varandustekapital (võlgadeta varandus)? —

Esitatud bilanss, seatud kokku (niivõrra kui arvestuse andmed võimaldanud) käesoleva „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ eeskujul ja nõuete järgi, väljendub järgmiselt:

Aktiva

1. Kassa:

Eelarvel. kredit. a-le	Mk.	25.000.—	
Edasiant. summade a-le	"	25.300.—	
Naturaalkohuste a-le	"	8.700.—	
Tagavarakapitali a-le	"	13.496.—	Mk. 72.496.—

2. Hoiusummad ja väärt-paberid (118.970 + 5.000):

Magasikapitali a-le	Mk.	100.000.—	
Tagavarakapitali a-le	"	23.970.—	" 123.970.—

3. Varandused:

Kinnisvarad.	Mk.	1.241.000.—	
Vallasvara	"	85.000.—	" 1.326.000.—

4. Metsatööstuse materjalid . . . . .

"	51.500.—	
	<u>Mk. 1.573.966.—</u>	

Passiva

1. Mitmesugused edasiantavad summad:

Õpetajate palgad	Mk.	3.600.—	
Pensionid.	"	3.700.—	
Kehvemate õpilaste toetused	"	2.000.—	
Haridusministeeriumi toetus	"	15.000.—	
Tartu maavalits. laadamaks	"	1.000.—	Mk. 25.300.—

2. Naturaalkohuste maksud:

Regulatiivi vilja eest	"	8.700.—	
----------------------------------	---	---------	--

3. Magasikapital:

Hoiusum. ja väärt-pab. a-e	"	100.000.—	
--------------------------------------	---	-----------	--

4. Tagavarakapital:

Kassa a-e	Mk.	13.496.—	
Hoiusum. ja väärtpab. a-e	"	23.970.—	
Metsatööstuse a-e	"	51.500.—	" 88.966.—

5. Varandustekapital

(võlgadeta varandus = 1.326.000 — 425.000)	"	901.000.—
--	---	-----------

6. Laenud:

Eesti pangalt	Mk.	100.000.—	
Tartumaa pangalt	"	25.000.—	
Koolimajade ehitusfondilt	"	300.000.—	" 425.000.—

7. Eelarvelised kreditorid:

Tartumaa pangale tasumata jäänud laenu osa	"	25.000.—
	Mk.	1.573.966.—

Kokkuvõte

Esitatud asjaolud, toodud näited ja võrdlused kokkuvõetult järeldevad, et nii Linnade Liidu „Omavalitsuse arvepidamise põhijooned“ ühes nende täiendusega „Omavalitsuste lihtsustatud arvepidamise kava“ kui ka Maaomavalitsuste Liidu „Kahekordne raamatupidamine Eesti vallaomavalitsuses“, mis rajatud mainitud „põhijoontele“, ei vasta vallaomavalitsuste tarvetele ega nõuetele: arvepidamine nende järgi kujuneb liig keeruliseks, tarvitab palju ülearust, asjatut ja otstarbetut tööd ning kõige sellejuures annab puudulikke ja vildakaid tulemusi. Käsiteldud teoste peamiseks puudusteks ja liialdusteks osutuvad:

1. Arvestuste poolikkus — osa nõutavatest dokumentidest ja raamatutest pidamatajätmine, mille tõttu eeskujuks määratud arvepidamised esinevad puudulikkude juhatustena ega võimalda jälgida puuduvate raamatute tegelikku pidamise viisi, nende suhtumist ja võrdumist teiste raamatutega kui ka kogu arvepidamise revideeritavust.

2. Linnade Liidu „Omavalitsuste lihtsustatud arvepidamise kavas“: a) läbikäikude otstarbetu jaotus kronoloogilises kassaraamatus kahte lahtrisse, mis ei too mingit kasu, vaid nõudes pingutavat tähelepanu summade sissekandmiseks ja rohkem tööd nende kokkuarvamiseks ning ülekanndmiseks leheküljelt leheküljele kui senine üks lahter, segab arvestust veel sellega, et tuleb teha memoriaalseid ülekanndeid ühest lahtrist teise, mille tõttu läbikäigud näivad tõelikkusest suurematena ega võrdu muude raamatute kokkuvõtetega; b) kõigi läbikäikude kassaraamatust üksikult laialikandmine pearaamatu kahe jao paljudele arvetele — mitmele sajale arvele, mille tõttu arvepidamine muutub eriti keeruliseks ja raskeks, nõudes rohkesti aega ja tööd üksikute arvete nende suure hulga seast ülesotsimiseks ja summade sinna sissekandmiseks, samuti ka suure hulga üksikute arvete kokkuvõtmiseks ja kokkuvõtete võrdlemiseks.

3. Maaomavalitsuste Liidu „Kahekordses raamatupidamises“ — sissetulekute ja väljaminekute läbikandmine peale maksuderaamatu ja eelarvelise raamatu: itaaliaviisilisel arvestamisel viiest põhiraamatust („mustkassaraamatust“, mis paratamatu, „shurnaliseeritavast“ kassaraamatust, sissetulekute ja väljaminekute eraldamise raamatust, üldisest shurnaalist ja pearaamatust), ameerikaviisilisel arvestamisel kolmest põhiraamatust („mustkassaraamatust“, „shurnaliseeritavast“ kassaraamatust ja shurnaal-pearaamatust). Mainitud

raamatute pidamise teeb eriliselt raskeks läbikäikude igas iseviisi grupeerimine, järjestamine, reastamine ja kokkuvõtmine, mis tarvitab palju aega ja on tülikas revideerida ning osutub liati asjatuks ja ülearuseks, kuna seniste arvestusviiside järgi jätkub arvestamiseks üldiselt kahest põhiraamatust—kronoloogilisest kassaraamatust või memoriaalist ning süstemaatilisest pearaamatust.

4. Mõlemates teostes läbikäikude otstarbetu liigitus ja koondus paljudeks kollektiivarveteks, millede kõrval tuleb pidada abiraamatutena reskontrosid suure hulga alaarvetega, mis võivad tõusta sadadeni, näit. deebitoride ja kreditoride reskontros, kus üksikud juhuslikult läbikäivad ehk edasiantavad summad arvestatakse asutiste ja isikute nimelistel eri arvetel, kuna nad senini arvestatakse pearaamatu ühelainsal üldisel edasiantavate summade arvel.

5. Eelarveliste läbikäikude (mis suuremas osas vallaomavalitsustes senini arvestatakse jällegi ühelainsal üldisel eelarveliste tulude ja kulude arvel) laialikandmine mitmele-setmele arvele, nagu: eelarveliste deebitoride arvele, eelarveliste kreditoride arvele, ettesaadud tulude arvele, ettemakstud kulude arvele, üksikute avansside ehk eelsummade arvele, ning koondamine muude võõraste läbikäivate summadega ühisele üldisele kollektiivsele deebitoride ja kreditoride arvele, kus vahe oma ja võõraste summade vahel kaob, mis ühest küljest ei võimalda ülevaadet eelarveliste summade tõelikust seisukorrast ning selletõttu võib järeldada teadmatuid ülekulutusi, võõraste summade väljandmisi valla tarveteks, teisest küljest aga soodustab eelarveliste summade larvitamist väljaspool eelarvet muudeks otstarveteks.

6. Summade kasutamine ettevõtete teostamiseks väljaspool eelarvet, valla- ja maaomaval. sisset., väljam., eelarv. ja aruan. ajut. sead. (R. T. 1920. nr. 18/19) §§ 71 ja 72 vastaselt, nagu näit. tagavarakapitali tarvitamine puude ja petroleumi ostuks (vt. näited lhk. 39—42).

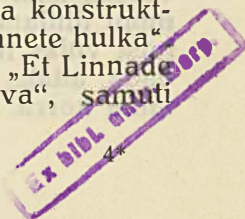
7. Fiktiivsete läbikäikudega arvestamine, nagu „tasutavad laenud“ aktivas ja „eelarve võlgnikkudekapital“ ning „väärtpaberitekapital“ passivas, milliseid kapitale tõelikult pole olemaski, mis on vaid kunstlikult kombineeritud ja asjatult välja mõeldud, tekitavad ülearust tööd ja segavad arvestust, suurendavad kunstlikult bilanssi ja teevad ta ebaõigeks (vt. näited lhk. 19—21 ja 25—29).

8. Erikapitalide koondamine kollektiivarveteks ja niiviisi arvestamine, et laenude tegemisel nende edasikandmisega ühtelt arvetelt teistele, kapitalid kahanevad ja protsendid kaovad (vt. näited lhk. 27—29 ja 39—44). Arvestus ei väljenda üksikute erikapitalide koosseisu ega näita, milles iga kapital seisab, palju temast rahana kassas, palju väärtpaberites, palju hoiul pankades, palju antud laenudeks, palju kannud protsente ja milleks protsendid tarvitatud. Need puudused ei võimalda järevalve teostamist selle üle, et iga kapitali protsendid tarvitataks nendeks otstarveteks, milleks nad määratud, ja et kapitalid ise seisaksid puutumata ja neid ei kulutataks ilma järevalveasutise loata, nagu nõuavad maksvad seadused.

9. Kogu arvepidamise tulemuste nii puudulikkus ja selgusetus, et nende tulemuste põhjal kokkuseatud aruanded ega bilanss ei väljenda, millised nimelt summad seisavad kassas, kas ja kuipalju on seal eelarvelisi, kuipalju muid summasid, millised summad on antud hoiule, millised mahutatud väärtpaberitesse ja millised ning kui suured on omavalitsuse tõelikud kapitalid ja tõelik varandusline seis (vt. näited lhk. 30—32 ja 46—50).

Kui Linnade Liidu ja Maaomavalitsuste Liidu arvepidamise kavade esildatud puudustele ja liialdustele juhiti nende ridade kirjutaja poolt tähelepanu, siis teatas Riigikassa Rahaministeeriumi esindajana 1927 a. 23. veebruari kirjaga: „Kava üksikasjaline kritiseerimine arvepidamise lihtsuse ja konstruktiooni suhtes ei kuulu riigikassa arvates rahaministeeriumi ülesannete hulka“

Riigikontrolli Tsiviilosakond vastas 1927 a. 12. juuli kirjaga: „Et Linnade Liidu poolt esitatud „Omavalitsuste lihtsustatud arvepidamise kava“, samuti

ka vallaomavalitsuste arvepidamise kavad on riigikontrolli arveasjanduse nõukogus üksikasjalikult läbi vaadatud ja vastavad protokollide ära kirjad administratiivosakonnale saadetud, siis ei ole tsiviilosakonna arvates mingisugust põhjust ega ka tarvidust omavalitsusasjade juhataja abi ettekandes tähendatud kavasid veel kord arutusele võtta, seda enam, et maksvate seaduste järgi riigikontrolli ülesannete hulka ei kuulu omavalitsuste arvepidamise juhtnööride korraldamine“.

Maaomavalitsuste Liit 1927 a. 1. aprilli kirjaga tunnustas Linnade Liidu „Omavalitsuste lihtsustatud arvepidamise kava“ vallaomavalitsustele vastu võtmaks, kusjuures arvete klassifikatsiooni ja korrespondeerimise kohta, mis mõlematel — nii Linnade Liidu kui Maaomavalitsuste Liidu — kavadel ühetaolised, väitis järgmist: „Suuremaks mõistatuseks jäävad keerulised kahekordsed arvestamised arvetega, mille mõiste selge ei ole mitteraamatupidamist tundjale vallaomavalitsuse tegelasele... nagu tasutavate laenude arve ja võlgnikkude kapitali arve. Esimest arvet debiteeritakse laenu saamise puhul, teist krediteeritakse aasta lõpul võlgjäänud maksudega. Järelikult annab esimene arve tema deebetisse kantud summa bilansi aktivasse, teine arve tema krediidisse kantud summa bilansi passivasse. Võttes neid arveid bilansi suhtes, peaks esimene olema aktiva ja teine passiva arve, s. o. tasutavate laenude arve peab näitama meie varandust meie enda käes ehk kellegi teise käes ja võlgnikkude kapitali arve meie kohustust kellegi vastu. Võttes neid nii, nagu see teoreetilise järelduse juures ja arvete enese nimetuse juures olla saab, omab tasutavate laenude arve mõiste, et ta näitab summat, mis meil laenuna välja antud ja mis meil saada on, s. t. on meie varandus, kuna võlgnikkude kapital peab mingit meie kohustust näitama kord saadud summa arvel. Tegelikult pole aga, võttes toodud näiteid, tegu ei saada oleva summaga ega meie valitsemisel oleva kapitaliga, mispärast nende arvete kaudu korrespondeerimine ainult segadust võib tekitada. Teiseks, kui küsimus puhtteoreetiliselt üles seada, kumba liiki need näiteks toodud arved kuuluvad, aine või isiku arvete hulka, resultaadi või sega arvete hulka, siis peab nende jaoks küll uue arvete liigi nimetuse otsima... Ei saa sellepärast nimetatud arvete käsitamist ja nende kaudu korrespondeerimist pooldada“.

Maaomavalitsuste Liidu sekretär avaldas 1927 a. 4. oktoobri kirjaga: nii palju kui temal teada, Eesti Maaomavalitsuste Liit ei pretendeerivat enam oma kava kinnitamisele, vaid arvestavat vallasekretäride seisukohtadega, kes olevat tunnustanud omaks ühe teise ameerika meetodi ja palunud teda selle järgi kava kokku seada. —

Järelikult ka neist viimati esitatud seisukohtadest paistab, et nii Linnade Liidu kui Maaomavalitsuste Liidu katsed vallaomavalitsuste arvepidamiskavade valmistamiseks pole õnnestunud, vaid osutuvad äpardunuks. Teised asjaosalised aga — Vallasekretäride Selts, Rahaministeeriumi esindajana Riigikassa ja Riigikontrolli esindjana tema Tsiviilosakond, kes olid ka huvitatud vallaomavalitsuste arvepidamise korraldamise küsimustest, — on nende küsimuste arutamisest lõppudelõpuks loobunud ning jätnud vallaomavalitsuste arvepidamise korraldamise Siseministeeriumi ainuhooleks. —

Siseministeeriumis m. a. 28. novembril korraldatud nõupidamisel leiti, et vallaomavalitsuste arvepidamise kavade arutamised komisjonides ja vaidlused sellel alal, mis väldanud mitmeid aastaid, ei või kesta lõpmatuseni ega vallaomavalitsuste arvepidamine selletõttu jääda korraldamata, kus võidakse toimida nii, kuidas kellegile meeldib, milline olukord järeldab korralageduse. Tuleks teha kohustavaks mingisugune ühtlane kord, panna üldiselt maksma mõni ühtlane kava, mille järgi arveid peaks peetama ja mille järgi arvepidamist võiks nõuda. Kuigi see kava ei oleks täielik ega suudaks kõiki rahuldada, aitaks ta siiski asja edasi viia ja looks arvepidamisesse vähemalt kindlama korra. Ilmsiks tulevaid puudusi võib pärast parandada, kava täiendada

ja edasi arendada või mõne aja pärast võtta tarvitusele mõni uus parem kava, kui seesugusega esinetakse.

Olulisemateks lahkuminekuteks ja vaieldavamateks küsimusteks vallaomavalitsuste arvepidamises on läbikäikude registreerimine ja kokkuvõtmine pearaamatusse ülekandmiseks — kas see peab teostuma kviitungite kontsuldelt „shurnaliseerimisega“ kassaraamatusse ja muude vaheraamatute kaudu (mis tarvitab rohkesti aega ega võimalda kassaseisu kindlakstegemist talituspäevadel) või otsekohe kronoloogilisest kassaraamatust, kasutades maksuderaamatute ja eelarveliste raamatute kokkuvõtteid, nagu senini on tehtud, millejuures kassaseisu kindlakstegemine on võimalik igal ajal.

Jõuti ühemeelselt otsusele, et esialgu tuleb jääda senise üldiselt tarvitatava nn. liivimaaviisi juurde nende ridade kirjutaja poolt kahekordse raamatupidamise nõuetele vastavalt parandatud ja täiendatud kava järgi, mis võtta tarvitusele alates 1. aprillist 1928 a. igalpool peale Virumaa ja Saaremaa vallaomavalitsuste, kus senini oli tarvitusel ameerikaviisiline arvepidamine ja kus võtta katseks tarvitusele selle lihtsustatud viis. Arvete liigitamises ja arvepidamise tulemuste saavutamises tuleb aga toimida nende põhimõtete ja nõuete järgi, mis esitatud nende ridade kirjutaja 1926 a. 28. detsembri ettekandes Siseministrile ja mis teostatud käesolevaga esitatavas „Vallaomavalitsuste arvepidamises“.

Nii jõuti viieaastaste otsimiste järele samadele seisukohtadele ja sama kava juurde tagasi, kust vallaomavalitsuste arvepidamise korraldamist alustati. —

Käesolevaga esitatav ja 1. aprillist 1928 a. tarvitusele võetav „Vallaomavalitsuste arvepidamine“, nagu eelpool tähendatud, on seatud kokku 1923 a., kuid pärastise muudatuse tõttu tulumaksust omavalitsuste osasaamises kohaldatud 1926 a. läbikäikudele, mispärast ka kõik arvestused on tehtud tol ajal maksvusel olnud markades, mis alates 1. jaanuarist 1928. tulevad arvata ümber ja arvestused teha kroonides ja sentides.

Raamatupidamise teooriat käesolev teos üksikasjalikult ei käsita. Selleks puudub tarvidus, kuna raamatupidamise teooria alal on ilmunud küllaldaselt õpperaamatuid, nagu näit. Lilli Ibruse „Raamatupidamise õpiraamat“, Joh. Tamme „Raamatupidamise õpetus“ ja Johannes Jostoffi „Itaalia kahekordse raamatupidamise õpetus“ jt., milledest vajaduse korral võidakse leida tarvilikke juhatusi. Arvete korrespondeerimist kahekordse raamatupidamise nõuete järgi, mis senise liivimaaviisilise arvepidamisega võrreldes esineb oluliseima uuendusena käesolevas „Vallaomavalitsuste arvepidamises“, juhatatakse üksikasjalikult „Arvepidamise korra“ §§ 30 — 44 ja illustreeritakse näitlikult eeltoodud võrdlustes.

Vallasekretäridele, kes on tuttavad liivimaaviisilise arvepidamisega ja seal arvestanud ka eelarvega, kes oma mitmekesises tegevuses on harjunud tarvilikke uuendusi kiirelt ja otstarbekohaselt teostama, ei võiks tekitada suuremaid raskusi üleminek puhtkahekordsele eelarveviisilisele arvepidamisele käesolevaga esitatava eeskjuu järgi, mis nende tööd senisega võrreldes mõnes osas märksa kergendab.

Võib loota, et kindla ühtlase korra loomine vallaomavalitsuste arvepidamisesse toob omajagu kergitust nende mitmekesiste ja vastutuslikkude kohuste täitmisel, mida nõuab vallesekretäri ameti pidamine.

A. L.

Tallinnas,
jaanuaril 1928.

Siseministri 9. veebruari 1928 a.

otsus

vallaomavalitsuste arvepidamise korraldamiseks.

Alus: Baltim. kub. talur. asut. juhtim. sead. (V. S. K. II k., 1912., üld. kub. korrald. § 21 märk. lisa) § 17 p. 15, üld. talur. asut. juhtim. sead. (V. S. K. IX k., seisuste sead. erilisa III raam.) § 109 ja omaval. ajut. järelev. sead. (R. T. 1919. nr. 78) § 12.

Vallaomavalitsuste arvepidamise asjas siseministeeriumis 28. novembril 1927 a. korraldatud nõupidamise protokollil kohaselt määrati arvepidamise juhtnööriks Harju-, Järva-, Lääne-, Pärnu-, Viljandi-, Tartu-, Valga-, Võru- ja Petserimaa vallaomavalitsustele alates 1. aprillist 1928 a. Andres Looritsa poolt kokkuseatud „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ — Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastuse väljaanne.

Viru- ja Saaremaa vallaomavalitsused, kes senini pidasid arveid ameerikaviisiliselt, võtavad katseks tarvitusele Maaomavalitsuste Liidu poolt soovitava „Lihtsustatud ameerikaviisilise arvepidamise“ H. Aviksoni kava järgi.

J. Hünerson,

Siseminister

E. Dolf,

Administratiiv-osakonna direktor

II

Arvepidamise kord

Arvepidamise süsteem

§ 1. Arvepidamine vallaomavalitsustes teostatakse, alates 1. aprillist 1928. kahekordse raamatupidamise süsteemi põhjal ja eelarve alusel.

Eelarve

§ 2. Vallaomavalitsuse majandusliku tegevuse aluseks on eelarve (vorm 1.), mis sisaldab kõik vallaomavalitsuse tulud ja kulud jaotatuina liikide järgi peatükkideks, paragrahvideks ja punktideks.

Üksikud tulu- ja kulumäärad põhjendatakse seletavate andmetega ja üksikasjalikkude kalkulatsioonidega.

Vallaomavalitsuse summasid võib kulutada ainult nendeks otstarveteks ja nendes piirides, mis eelarves ette nähtud.

Arveraamatud

§ 3. Arveraamatutena peetakse:

a) Põhiraamatud

1. Kassaraamat -- vorm 2.
2. Memoriaal — vorm 3.
3. Pearaamat — vorm 4.

b) Abiraamatud

4. Maksuderaamatud — vormid 5¹, 5² ja 5³.
5. Hoiusummade ja väärtpaberite raamat — vorm 6.
6. Kinnis- ja vallasvara raamat — vorm 7.
7. Materjalide raamat — vorm 8.

d) Eelarvelised raamatud

8. Eelarveliste tulude raamat — vorm 9¹.
9. Eelarveliste kulude raamat — vorm 9².

e) Kokkuvõtteraamat

10. Bilansiraamat — vorm 10.

Maksuderaamatud ja eelarveliste tulude ja kulude raamatud on ühtlasi ka kokkuvõtteraamatuteks.

§ 4. Arveraamatute lehed nummerdatakse, nööritakse läbi ja pitseeritakse ning lehtede arv tõestatakse maavalitsuselt.

Raamatute pidamine

Kassaraamat ja memoriaal

§ 5. Vallaomavalitsuse kõik rahalised operatsioonid — valla kassa sissetulekud ja väljaminekud — kantakse kassaraamatusse (vorm 2); kõik muud operatsioonid, mis kassa seisuga ei muuda, nagu ülekanded ühelt eriarvelt teisele, muudatused varanduste koosseisus, nende kasvamine ja kahanemine, väärtpaberite hinna tõusmine ja langemine, kui selle arvestamine tarvilik, jne. kantakse memoriaali (vorm 3).

§ 6. Operatsioonid kantakse kassaraamatusse ja memoriaali võimalikult samal päeval ja selles järjekorras nagu nad tehtud, iga operatsioon eraldi sissekandena ja järjenumbriga. Järjenumbri algavad eelarveaasta algul esimesest peale ja lähevad järjekorras edasi kuni eelarveaasta lõpuni.

Märkus: Väiksed ühtliki sissetulekud ja väljaminekud, nagu kantseleimaks, maksud isikutunnistustelt, hobusepassidelt, postmargid jne., milledest peetakse erinimestikud, võib kanda kassaraamatusse talituspäeva sissetuleku ja väljamineku kogusummadena või ka, kui nende lähikäik õige väike, kuu lõpul ühekorraga kokkuvõttesummadena kogu kuu kohta, kusjuures tehakse nimestikku viimse sissekande järele vallavanema ja vallasekretäri allkirjadega märkus raha kassaraamatusse kandmise kohta.

§ 7. Sissekanded kassaraamatus sisaldavad vastavalt kassaraamatu lahtritele: 1) aja—kuu ja päeva nimetuse, kunas operatsioon tehtud, 2) operatsiooni järjenumbriga, 3) maksuraamatu järjenumbriga või lühendatud nimetuse eriarvest, millele kuulub sissetulnud või väljaläinud summa, 4) isiku või asutise nimetuse, kes raha maksnud või saanud ja mis eest või mis otstarbeks raha maksnud või saanud, 5) makstud või saadud summa suuruse.

§ 8. Raha maksjatele antakse maksmise tõestuseks kontsudele ära rebitavad tulukviitungid, sama sisuga, sama aja tähendusega ja järjenumbriga nagu tulu sissekanded kassaraamatus. Tulukviitungid kirjutatakse alla vallavanemalt või tema abilt, kes raha vastu võtnud, ja vallasekretäritelt või tema asetäitjalt ning kinnitatakse vallavalitsuse pitseriga.

Tulukviitungite kontsud nummerdatakse, nööritakse läbi, pitseeritakse ja tõestatakse maavalitsuselt samuti nagu arveraamatudki (Arvep. k. § 4).

Märkus: Tulukviitungi ja selle kontsu võib kirjutada ühekorraga keemilise pliiatsiga kopeerpaberi abil.

§ 9. Rahasaajatelt võetakse rahasaamise tõestuseks allkirjad arvetele või kulukviitungitele, sama sisuga, sama aja tähendusega ja järjenumbriga nagu kulu sissekanded kassaraamatus.

Arved ja kulukviitungid tempelmaksustatakse tempelmaksu määrustiku järgi.

Vallavanem või tema abi, kes raha välja andnud, kinnitab raha väljaandmist oma allkirjaga arvetel ja kulukviitungitel, mis kassaraamatu väljaminekute numbrijärjekorras ömmeldakse kokku kirjakoguks (aktiks) ja hoitakse alal väljaminekute tõendusdokumentidena.

Summade kohta, mis valla kassast välja antakse ostmiste toimetamiseks, panka või postile viimiseks, üldse maksmisteks väljaspool vallavalitsust, võetakse neilt, kes raha edasiandmiseks vastu võtnud, ajutised allkirjad kuni

kuluarvete või kulukviitungite esitamiseni, mis peab sündima vallavalitsuse järgmisel talituspäeval, igal juhtumisel mitte hiljemalt 7 päeva, vastasel korral tuleb raha valla kassasse tagasi maksta.

§ 10. Kassa sissetulekud ja väljaminekud võetakse kokku ning ülejääk tõestatakse kassaraamatus vallavanemalt, tema abidelt, kelle käes kassa võtmeid, ja vallasekretärit võimalikult iga talituspäeva lõpul pärast kassa ülelugemist ja kinnipanemist, kuid mitte hiljemalt järgmist talituspäeva.

Kassa puudujäägist, kui seda juhtub, teatatakse kohe maavalitsusele puudujäägi põhjuste äraseletamisega.

§ 11. Kassaraamatu eelmise kokkuvõtte summadele arvatakse järgnevate sissekannete summad juurde kuni aasta lõpuni, näidates ülekannetes sissetulekute ja väljaminekute kogusummasid eelarveaasta algusest peale kuni eelarveaasta lõpuni.

§ 12. Memoriaali sissekannetes näidatakse, kunas, millise järjenumbril all, milliselt arvelt millisele ülekanded tehakse, missugused summad ülekantakse ja mille põhjal.

§ 13. Memoriaali sissekannete summad võetakse kokku ja sissekanded ning kokkuvõtted tõestatakse vallavanemalt, tema abidelt ja vallasekretärit iga kuu lõpul ühel ajal arveraamatute üldise kokkuvõtte tõestamisega. Kokkuvõtte summadele arvatakse järgnevate sissekannete summad juurde samuti nagu kassaraamatutki (Arvep. k. § 11).

Maksuderaamatud

§ 14. Maksuderaamatulesse (vormid 5¹, 5² ja 5³) kantakse iga erimaksu kohta eraldi vastavatesse lahtritesse: maksjate nimed, sündimise aasta ja elukoht, maksu alus, igalt maksjalt eelmisest aastast nõudajäänud ja käesolevaks aastaks määratud maksude summad, maksude tasumise aeg ja kassaraamatu järjenumbril, mille all maksud sisse tulnud, makstud summad, kustutatud ja aasta lõpuks võlgujäänud summad.

§ 15. Maksuderaamatud valmistatakse maksude võtmise alguseks aegsasti. Iga erimaksule tehakse kokkuvõtte maksjate nimestiku lõpul, mis tõestatakse vallavanemalt, tema abidelt ja vallasekretärit.

§ 16. Maksused märgitakse maksuderaamatus kassaraamatusse kandmisega võimalikult ühel ajal ja võetakse kokku iga kuu lõpul, näidates kokkuvõtetega, palju igal möödunud kuul on tulnud sisse iga erimaksu võlgasid, käesoleva aasta maksusid, viivituse %-%-te ja sissenõudmise lisaraha. Kokkuvõtte summad märgitakse maksjate nimestiku lõppu maksude tasumise küljele vastavatesse lahtritesse.

§ 17. Maksud, millede sissenõudmine on muutunud lootusetuks, kustutatakse arvelt selle asutise korraldusel või otsuse põhjal, kes nad määranud või keda seadus eriti õigustab kustutama: riigimaksud — vastavate riigiasutiste korraldusel, vallaomavalitsuse maksud — vallavolikogu ja maaomavalitsuse maksud — maavolikogu otsuste põhjal.

§ 18. Eelarveaasta lõpul tehakse maksuderaamatus iga erimaksu kohta üldine kokkuvõtte tasutud, kustutatud ja võlgujäänud summadest. Kokkuvõtted tõestatakse vallavanemalt, tema abidelt ja vallasekretärit.

Hoiusummade ja väärtpaberite raamat

§ 19. Pearaamatu hoiusummade ja väärtpaberite arve täienduseks peetakse hoiusummade ja väärtpaberite raamatus (vorm 6) iga erikapitali ja eriarve hoiusummadele ja väärtpaberitele eraldi arved, millele vastavad operatsioonid kantakse kassaraamatust ja memoriaalist ühel ajal pearaamatusse kandmisega, iga operatsioon eraldi sissekandena ja

ja sama järjenumbri all ja sisuga nagu nad on kantud sisse kassaraamatusse ja memoriaali, selle lisandusega, et omandatud või müüdud väärtpaberid kirjeldatakse täielikumalt, näidates ära nende väljaandmise aja ja järjenumbrid, nominaalse ja kursi väärtuse, protsentide kõrguse, juures olevate kupongide arvu ja maksmise tähtjad.

Märkus: Eelarvelisi summasid võib maavalitsuse nõusolekul anda panka hoiule jooksvale arvele valla kassast välja kirjutamata.

Kinnis- ja vallasvara raamat

§ 20. Kinnis- ja vallasvara raamat (vorm 7) peetakse pearaamatu üldise varanduste arve täienduseks. Kinnis- ja vallasvara raamatus kirjeldatakse, loetellakse ja arvestatakse kinnisvara ja vallasvara üksikasjalikult, kumbagi eraldi, vallasvara peale selle veel grupeeritult asupaikade järele.

§ 21. Varandused võetakse arvele nende omandamise hindadega kohe peale valdamise ja kustutatakse arvelt müümise, hukkumise või kõlbmatuksaamise järele vallavolikogu sellekohase otsuse põhjal.

Märkus: Vallavolikogu võib kindlaks määrata 0% 0%, mis varanduste vananemiseks (amortisatsiooniks) nende väärtusest iga aasta maha arvatakse, kuid soovitamam on igaaastased mahaarvamised tegemata jätta ja varandused nende hukkumisel või kõlbmatukssaamisel kustutada arvelt ühekorraga omandamise täisväärtuses.

Materjalideraamat

§ 22. Materjalideraamatus (vorm 8) peetakse — pearaamatu üldise varanduste arve täienduseks — tagavaraks olevatele ja aegajalt väljaantavatele ning juurdemuretsetavatele materjalidele igale liigile eraldi arved, millele vastavad operatsioonid kantakse kassaraamatust ja memoriaalist ühel ajal nende kandmisega pearaamatusse üldisele varanduste arvele. Iga operatsioon kantakse materjalideraamatusse eraldi sissekandena sama järjenumbri all ja sisuga nagu ta on kantud sisse kassaraamatuse või memoriaali.

Märkus: Aasta eelarve täitmiseks ostetud ja kulutamiseks väljaantud materjale, nagu kantseleitarbeid, puid vallamaja ja koolimajade kütmiseks jne., ei arvestata materjalideraamatus, vaid need kantakse otse eelarveliste kulude arvele.

Eelarveliste tulude ja kulude raamatud

§ 23. Eelarveliste tulude ja kulude raamatutesse (vormid 9¹ ja 9²) — vastavalt nende lahtritele — kantakse eelarveaasta algul eelarve peatükkide, paragrahvide ja punktidenä: endiste aastate eelarvete järgi saadajäänud tulud ja makstajäänud kulud, käesoleva aasta eelarvega sisse võtta määratud tulud ja välja anda määratud kulud, lisaelarvetega ja ülekannetega aasta jooksul tehtud muudatused — tulude ja kulude suurendamised ja vähendamised ning lõplikud tulu- ja kulusummad.

§ 24. Eelarveliste tuludena maksjatelt kogunimestikkude järgi sisse tulnud ja üksikult kassaraamatusse kantud erimaksud kantakse eelarveliste tulude raamatusse — vastavalt eelarve peatükkidele, paragrahvidele ja punktidele — kokkuvõttesummadena iga kuu lõpul, kasutades selleks maksude- raamatu kuukokkuvõtteid (Arvep. k. § 16), üksikult sisse tulnud tulud aga kassaraamatu sissetuleku summadena ja järjenumbrite all, samuti ka memoriaali järgi ülekantud tulud — memoriaali sissekannete summadena ja järjenumbrite all ühel ajal kassaraamatu ja memoriaali sissekannetega.

§ 25. Eelarvelised kulud kantakse eelarveliste kulude raamatusse — vastavalt eelarve peatükkidele, paragrahvidele ja punktidele — kassaraamatu väljamineku summadena ja järjenumbrite all, samuti ka ülekanded memoriaali järgi — memoriaali sissekannete summadena ja järjenumbrite all ühel ajal kassaraamatu ja memoriaali sissekannetega.

§ 26. Eelarveliste tulude ja kulude raamatutes tehakse üldised kokkuvõtted: a) sisse võtta määratud tulusummadele ja välja anda määratud kulusummadele — raamatute valmistamisel kohe pärast eelarve täitmise lubamist; b) kuu jooksul sissetulnud tulusummadele ja väljaläinud kulusummadele — iga kuu lõpul; d) tulude ja kulude suurendamistele, vähendamistele ja lõplikkudele tulu- ja kulusummadele, aasta vältusel sissetulnud tuludele ja väljaläinud kuludele, järgmiseks aastaks sisse võtta jäänud tuludele ja välja anda jäänud kuludele, kustutatud ja üle eelarve saadud tuludele ning vabaksjäänud ja üle eelarve kulutatud kulusummadele — eelarveaasta lõpul. Kokkuvõtteid tõestatakse vallavanemalt, tema abidelt ja vallasekretärit.

Eelarveliste tulude kustutamise ja kulude vabaksjäämise otsustab vallavolikogu eelarveaasta lõpul (Arvep. k. § 17).

Pearaamat

A. Arvete liigitelu (klassifikatsioon)

§ 27. Pearaamatus (vorm 4) peetakse järgmised eriarved

Aktiva arved

1. Kassa arve.
2. Hoiusummade ja väärtpaberite arve.
3. Varanduste arve.
4. Saadaolevate laenude arve.
5. Eelarveliste tulude arve.

Passiva arved

6. Kinnisvarademaksu arve.
7. Tulumaksu arve.
8. Riikliste pensionide ja toetuste arve.
9. Mitmesuguste edasiantavate (lähikäivate) summade arve.
10. Naturaalkohuste (teede korraspidamise, vangiveo kulude jne.) arve.
11. Toitluskapitali arve.
12. Hoolekandekapitali (vaestekapitali) arve.
13. Koolikapitali arve.
14. Tagavarakapitali arve.
15. Varandustekapitali (võlgadeta varanduse) arve.
16. Makstaolevate laenude arve.
17. Eelarveliste kulude arve.

Resultaadi arved

18. Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide arve.
19. Varandusseisu kahanemise ja kasvamise arve.

Kui peale eelnimetatute on veel muid erikapitale või tulevad lähikäiku muud ühtliiki summad, siis avatakse ja peetakse ka nendele vastavad eriarved.

B. Operatsioonide arvetele sissekanne

§ 28. Rahalistest operatsioonidest kantakse pearaamatu eriarvetele kuu kokkuvõtte summadena järgmised: 1) kassa arvele — üksikute eriarvete kõik rahalised lähikäigud; 2) eelarveliste tulude arvele — maksjatelt kogunimestikkude järgi sisse tulnud ja üksikult kassaraamatusse kantud erimaksud,

kasutades maksuderaamatu ja eelarveliste tulude raamatu kuukokkuvõtteid (Arvep. k. §§ 16 ja 26b); 3) eelarveliste kulude arvele — kassaraamatu järgi väljaläinud eelarvelised kulud, kasutades eelarveliste kulude raamatu kuukokkuvõtteid (Arvep. k. § 26b); 4) naturaalkohuste arvele, kinnisvarademaksu arvele, tulumaksu arvele ja muude seesuguste erimaksude arvetele, mis edaspidi võivad tulla, — maksjatelt kogunimestikkude järgi sisse tulnud ja üksikult kassaraamatusse kantud maksud, kasutades vastavate maksuraamatute kuukokkuvõtteid (Arvep. k. § 16).

Muud rahalised ja kõik memoriaalsed operatsioonid kantakse pearaamatu vastavatele eriarvetele kassaraamatust ja memoriaalist üksikult, iga operatsioon oma järjenumbri all, kuid ilma tekstita, ainult nende arvete nimetusega, millistega korrespondeeritakse, millede vahel operatsioonid tehtud.

§ 29. Pearaamatu üksiksumma lahtrisse kantakse üksikute sissekannete summad, kogusumma lahtrisse — kuu jooksul tehtud sissekannete kogusummad, iga kuu eraldi kokkuvõttena.

D. Arvete korrespondeerimine

§ 30. Kassa arvet *debiteeritakse* rahaliste sissetulekutega ja *krediteeritakse* rahaliste väljaminekutega, korrespondeerides nende arvetele, millistele rahalised operatsioonid kuuluvad, neid arveid vastavalt krediteerides ja debiteerides.

§ 31. Hoiusummade ja väärtpaberite arvet

a) *debiteeritakse*:

1) summadega, mis hoiule antud, krediteerides vastavalt kassa arvet;
2) summadega, millede eest väärtpabereid ostetud, krediteerides vastavalt kassa arvet, kusjuures erilised ostukulud, kui neid oli, kaetakse selle kapitali arvelt, millele väärtpaberid omandati, debiteerides vastavalt kapitali arvet ja krediteerides kassa arvet;

3) hoiusummadele ja väärtpaberitele juurde arvatud %⁰₀-ga, krediteerides vastavalt nende kapitalide või erisummade arveid, milledele hoiusummad ja väärtpaberid kuuluvad (Arvep. k. §§ 39b², 34b⁶ ja 38b³);

4) kursikasuga, s.o. summadega, mis väärtpaberite müümisel nende arvestuse hindadest rohkem saadud või mille võrra väärtpaberite hind on tõusnud, kui neid mingisugusel põhjusel ümber hinnatakse, krediteerides vastavalt nende kapitalide arveid, milledele väärtpaberid kuuluvad (Arvep. k. § 39b⁵);

b) *krediteeritakse*:

1) summadega, mis hoiult võetud, debiteerides vastavalt kassa arvet;
2) summadega, mis väärtpaberite müügist saadud, debiteerides vastavalt kassa arvet;
3) kursikahjuga, s.o. summadega, mis väärtpaberite müümisel nende arvestuse hindadest vähem saadud või mille võrra väärtpaberite hind on langenud, kui neid mingisugusel põhjusel ümber hinnatakse, debiteerides vastavalt nende kapitalide arveid, milledele väärtpaberid kuuluvad (Arvep. k. § 39a³).

§ 32. Varanduste arvet

a) *debiteeritakse*:

1) omandatud varanduste — kinnisvara, vallasvara ja tagavara materjalide — hindadega, krediteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning ühtlasi debiteerides eelarveliste kulude arvet (Eelarve kulud ptk. I § 5 pp. 1 ja 9, ptk. II § 3 p. 3, ptk. III §§ 4, 5 jt. pp. 1 ja 9, ptk. IV § 1 pp. 1 ja 9, ptk. VII §§ 1 ja 2 jt.) ja krediteerides kassa arvet (Arvep. k. § 44b¹);

2) summadega, millevõrra varanduste väärtus tõusnud, kui neid mingisugusel põhjusel ümber hinnatakse, krediteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Ärvep. k. § 44b²);

3) summadega, mis varanduste müümisel nende arvestuse hindadest rohkem saadud, krediteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Ärvep. k. § 44b³);

b) krediteeritakse:

1) summadega, mis saadud varanduste müügist, debiteerides vastavalt kassa arvet ja ühtlasi debiteerides varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning krediteerides eelarveliste tulude arvet, kui varanduste müügist saadud sissetulek on määratud eelarve tuluks (Eelarve tulud ptk. III § 2), või selle kapitali arvet, millele müüdud varandused kuulusid või mille suurendamiseks müügist saadud sissetulek määratud, kusjuures arvestuse hindadest rohkemsaadud osaga täiendavalt debiteeritakse varanduste arvet ja krediteeritakse varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet, vähemsaadud osaga aga krediteeritakse varanduste arvet ja debiteeritakse varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Ärvep. k. §§ 44a¹, 34b², 39b⁶);

2) summadega, millevõrra tagavara materjale tarvitatakse eelarve täitmiseks, debiteerides vastavalt eelarveliste kulude arvet ja ühtlasi debiteerides varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning krediteerides eelarveliste tulude arvet (Eelarve tulud ptk. III § 3, Ärvep. k. §§ 42a², 44a², 34b³);

3) summadega, millevõrra varandusi amortiseeritud või mille väärtuses neid hukkunud või kõlbmatuks saanud, debiteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Ärvep. k. § 44a³);

4) summadega, millevõrra varanduste väärtus langenud, kui neid mingisugusel põhjusel ümber hinnatakse, debiteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Ärvep. k. § 44a⁴).

§ 33. Saadaolevate laenude arvet

a) debiteeritakse:

1) summadega, mis erikapitalidest laenatakse eelarve tuludeks (Eelarve tulud ptk. VII § 1), krediteerides vastavalt eelarveliste tulude arvet ja ühtlasi debiteerides varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning krediteerides makstaolevate laenude arvet (Ärvep. k. §§ 34b⁸, 44a⁵, 41b¹);

2) summadega, mis erikapitalidest antakse laenuks eraisikutele või teistele asutistele, krediteerides vastavalt kassa arvet;

b) krediteeritakse:

1) erikapitalidest võetud eelarveliste laenude tasusummadega, debiteerides vastavalt eelarveliste kulude arvet (Eelarve kulud ptk. IX § 1) ja ühtlasi debiteerides makstaolevate laenude arvet ning krediteerides varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Ärvep. k. §§ 42a⁴, 41a¹, 44b⁴);

2) eralaenude tasusummadega, debiteerides vastavalt kassa arvet;

3) lootusetuks muutunud laenude kustutusummadega, debiteerides vastavalt nende kapitalide arveid, milledest kustutatud laenud olid antud (Ärvep. k. § 39a²).

Laenude andmise valla kapitalidest otsustab vallavolikogu, määrates ära missugusest kapitalist, kellele ja kuipalju laenuks antakse, milliste 0/0-de eest, milliste maksutähtaegade ja missuguste kindlustuste vastu.

Vallavolikogult määratud tingimustele vastavalt võetakse laenajatelt võlakohustused. Eelarveliste laenude võlakohustusteks on vallavolikogu vastavad otsused, millede ära kirjad hoitakse kassadokumentide juures.

§ 34. Eelarveliste tulude arvet

a) debiteeritakse:

- 1) endiste eelarvete järgi eelmisest eelarveaastast saadajäänud tuludega, saldeerides need eelmise aasta eelarveliste tulude arvelt;
- 2) tuludega, mis määratud sisse võtta käesoleva aasta põhieelarvega ja lisaelarvetega, korrespondeerides eelarveliste kulude arvega (Arvep. k. § 42b²);
- 3) tagasimakstud tuludega, krediteerides vastavalt kassa arvet;
- 4) üle eelarve saadud tuludega, krediteerides vastavalt eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide arvet (Arvep. k. § 43b²);

b) krediteeritakse:

- 1) sissetulunud rahaliste tuludega, krediteerides vastavalt kassa arvet;
- 2) summadega, mis saadud varanduste müügist, kui need on määratud eelarve tuludeks (Eelarve tulud ptk. III § 2), debiteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning ühtlasi debiteerides kassa arvet ja krediteerides varanduste arvet, kusjuures arvestuse hindadest rohkemsaadud osaga täiendavalt debiteeritakse varanduste arvet ja krediteeritakse varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet, vähemsaadud osaga aga krediteeritakse varanduste arvet ja debiteeritakse varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Arvep. k. §§ 44a¹, 32b¹);
- 3) summadega, mille võrra tagavara materjale tarvitatakse eelarve täitmiseks (Eelarve tulud ptk. III § 3), debiteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning ühtlasi debiteerides eelarveliste kulude arvet ja krediteerides varanduste arvet (Arvep. k. §§ 44a², 42a², 32b²);
- 4) vallaomavalitsuse osadega kinnisvarademaksust (Eelarve tulud ptk. I § 1), debiteerides vastavalt kinnisvarademaksu arvet (Arvep. k. § 35a²);
- 5) vallaomavalitsuse osadega tulumaksust ja piirituse ning viina müügist (Eelarve tulud ptk. I §§ 2 ja 5), debiteerides vastavalt kassa arvet, kui mainitud osad rahana saadud, või hoiumummade ja väärtpaberite arvet, kui nad pangas on kantud vallaomavalitsuse arvele;
- 6) eelarveliste hoiumummade 0/0-ga (Eelarve tulud ptk. II § 2), debiteerides vastavalt hoiumummade ja väärtpaberite arvet (Arvep. k. § 31a³);
- 7) summadega, mis on määratud tagasimaksuta eelarve tuludeks tagavarakapitali, tootluskapitali, hoolekandekapitali või muude erikapitalide 0/0-dest või mõnesugustel juhustel kapitalidest enestest (Eelarve tulud ptk. II § 1), debiteerides vastavalt mainitud kapitalide arveid (Arvep. k. § 39a¹);
- 8) laenuudega erikapitalidest (Eelarve tulud ptk. VII § 1), debiteerides vastavalt saadaolevate laenuude arvet ja ühtlasi debiteerides varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning krediteerides makstaolevate laenuude arvet (Arvep. k. §§ 33a¹, 44a⁵, 41b¹);
- 9) laenuudega pankadelt, teistelt asutistelt ja eraisikutelt (Eelarve tulud ptk. VII § 2 ja 3), debiteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning ühtlasi debiteerides kassa arvet ja krediteerides makstaolevate laenuude arvet (Arvep. k. §§ 44a⁶, 41b²);
- 10) eelmise aasta eelarvelise ülejäägiga, kui see on määratud eelarve tuludeks (Eelarve tulud ptk. VIII § 1), debiteerides vastavalt eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide arvet (Arvep. k. § 43a¹);
- 11) tuludega, millede sissenõudmine lootusetuks muutunud ja mis selle tõttu otsustatud kustutada, debiteerides vastavalt eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide arvet (Arvep. k. § 17, 43a²);
- 12) saadajäänud tuludega deebet saldon.

Eelarveliste tulude arve näitab seega sisse võtta määratud, sisse tulnud, tagasi makstud, kustutatud, ja saadaolevaid tulusid.

§ 35. Kinnisvarademaksu arvet

a) debiteeritakse:

1) summadega, mis makstakse riigi, maaomavalitsuse, politsei ja otsekoheste maksude peavalitsuse osadeks, krediteerides vastavalt kassa arvet;

2) summadega, mis tulevad vallaomavalitsuse osaks, krediteerides vastavalt eelarveliste tulude arvet (Eelarve tulud ptk. I § 1, Arvep. k. § 34b⁴);

3) summadega, mis maksjatele tagasi antakse, krediteerides vastavalt kassa arvet;

b) krediteeritakse:

sissetulnud maksudega, viivituse 0/00-ga ja sissenõudmise lisarahaga, debiteerides vastavalt kassa arvet.

§ 36. Tulumaksu arvet

a) debiteeritakse:

1) summadega, mis makstakse riigi, omavalitsuste, politsei ja otsekoheste maksude peavalitsuse osadeks, krediteerides vastavalt kassa arvet;

2) summadega, mis maksjatele tagasi antakse, krediteerides vastavalt kassa arvet;

b) krediteeritakse:

sissetulnud maksudega, viivituse 0/00-ga ja sissenõudmise lisarahaga, debiteerides vastavalt kassa arvet.

§ 37. Riikliste pensionide ja toetuste arvet, edasiantavate summade arvet ja teiste sarnaste läbikäivate või üleminevate summade arveid, kui neid eraldi avatakse (Arvep. k. § 27),

a) debiteeritakse:

väljaantavate summadega, krediteerides vastavalt kassa arvet;

b) krediteeritakse:

sissetulevate summadega, debiteerides vastalt kassa arvet.

§ 38. Naturaalkohuste arvet

a) debiteeritakse:

summadega, mis naturaalkohuste täitmiseks kulutatakse, krediteerides vastavalt kassa arvet;

b) krediteeritakse:

1) sissetulnud naturaalkohuste maksudega, debiteerides vastavalt kassa arvet;

2) toetustega naturaalkohuste täitmiseks, nagu sildade ehitamiseks, teede täitmiseks jne., debiteerides vastavalt kassa arvet;

3) naturaalkohuste arvele kuuluva hoiumassa 0/00-ga, kui raha hoiul peetakse, debiteerides vastavalt kassa arvet kui 0/00 kassasse sisse tulnud, kui nad aga hoiumassale juurde arvatakse, siis debiteeritakse hoiumassade ja väärtpaberite arvet (Arvep. k. § 31a³);

4) naturaalkohuste täitmatajätmise eest sissenõutud tasusummadega, debiteerides vastavalt kassa arvet.

§ 39. Toitluskapitali, hoolekandekapitali, koolikapitali, tagavararakapitali ja muude erikapitalide arveid, igat eraldi,

a) debiteeritakse:

1) summadega, mis kapitali 0/00-st või mõnel juhul kapitalist enesest on määratud tagasimaksuta eelarve tuludeks (Eelarve tulud ptk. II § 1), krediteerides vastavalt eelarveliste tulude arvet (Arvep. k. § 34b⁷);

2) kapitalist antud ja tagasimaksmise poolest lootusetuks muutunud laenude kustutussummadega, krediteerides vastavalt saadaolevate laenude arvet (Ärvep. k. § 33b³);

3) kursikahjuga, mis kapitalile kuuluvate väärtpaberite müümisel või ümberhindamisel saadud vähem nende arvestuse hindadest, krediteerides vastavalt hoiumadade ja väärtpaberite arvet (Ärvep. k. § 31b³);

b) krediteeritakse:

1) summadega, mis eelarvega määratud kapitali asutamiseks või suurendamiseks (Eelarve kulud ptk. VI § 1), debiteerides vastavalt eelarveliste kulude arvet (Ärvep. k. § 42a³);

2) kapitalile kuuluvate hoiumadade ja väärtpaberite 0/00-ga, debiteerides vastavalt kassa arvet kui 0/00-did otse kassase sisse tulnud, kui nad aga hoiumadadele või väärtpaberitele juurde arvatakse, siis debiteeritakse hoiumadade ja väärtpaberite arvet (Ärvep. k. § 31a³);

3) kapitalist võetud eelarveliste laenude 0/00-ga, debiteerides vastavalt eelarveliste kulude arvet (Eelarve kulud ptk. IX § 1, Ärvep. k. § 42a⁵);

4) kapitalist eraisikutele ja asutistele antud laenude 0/00-ga, debiteerides vastavalt kassa arvet;

5) kursikasuga, mis kapitalile kuuluvate väärtpaberite müümisel või ümberhindamisel saadud rohkem nende arvestuse hindadest, debiteerides vastavalt hoiumadade ja väärtpaberite arvet (Ärvep. k. §§ 31a⁴);

6) summadega, mis saadud kapitalile kuuluvate või kapitali suurendamiseks määratud varanduste müügist, debiteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning ühtlasi debiteerides kassa arvet ja krediteerides varanduste arvet, kusjuures arvestuse hindadest rohkemsaadud osaga täiendavalt debiteeritakse varanduste arvet ja krediteeritakse varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet, vähemsaadud osaga aga krediteeritakse varanduste arvet ja debiteeritakse varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Ärvep. k. § 44a¹, 32b¹);

7) annetustega ja juhtuvate sissetulekutega kapitali kasuks, debiteerides vastavalt kassa arvet.

Erikapitale võib tarvitada vallavolikogu määramisel ainult nendeks otstarveteks, milledeks nad on asutatud või maksvate seadustega määratud. Tagavarakapitali otstarbeks on juhtuvate erakordsete kulude ja eelarveliste puudujääkide katmine kui ka eelarveliste harilikkude kulude katmise võimaldamine neil juhustel, kui tulude sissetulek viibib.

§ 40. Varandustekapitali (võlgadeta varanduse) arvet

a) debiteeritakse:

summadega, millevõrra varandused aasta jooksul kahanenud, krediteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet tema deebetisaldoga (Ärvep. k. § 44b⁶);

b) krediteeritakse:

summadega, millevõrra varandused aasta jooksul kasvanud, debiteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet tema krediti saldoga (Ärvep. k. § 44a⁷).

§ 41. Makstaolevate laenude arvet

a) debiteeritakse:

1) erikapitalidest võetud eelarveliste laenude tasusummadega, krediteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning ühtlasi debiteerides eelarveliste kulude arvet (Eelarve kulud ptk. IX § 1) ja krediteerides saadaolevate laenude arvet (Ärvep. k. §§ 44b⁴, 42a⁴, 33b¹);

2) pankadelt, teistelt asutistelt ja eraisikutelt saadud laenude tasusummadega, krediteerides vastavalt kassa arvet ja ühtlasi debiteerides eelarveliste kulude arvet (Eelarve kulud ptk. IX §§ 2 ja 3) ning krediteerides varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Arvep. k. §§ 44b⁵, 42a⁶);

b) krediteeritakse:

1) laenudega erikapitalidest eelarvelisteks tuludeks (Eelarve tulud ptk. VII § 1), debiteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning ühtlasi debiteerides saadaolevate laenude arvet ja krediteerides eelarveliste tulude arvet (Arvep. k. §§ 44a⁵, 33a¹, 34b⁸);

2) laenudega pankadelt, teistelt asutistelt ja eraisikutelt, debiteerides vastavalt kassa arvet ja ühtlasi debiteerides varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning krediteerides eelarveliste tulude arvet (Eelarve tulud ptk. VII §§ 2 ja 3, Arvep. k. §§ 44a⁶, 34b⁹).

§ 42. Eelarveliste kulude arvet

a) debiteeritakse:

1) väljaläinud rahaliste kuludega, krediteerides vastavalt kassa arvet;

2) summadega, millevõrra tagavara materjale tarvitatud eelarve täitmiseks, krediteerides vastavalt varanduste arvet ja ühtlasi debiteerides varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning krediteerides eelarveliste tulude arvet (Eelarve tulud ptk. III § 3, Arvep. k. §§ 32b², 44a², 34b³);

3) summadega, mis määratud erikapitalide asutamiseks või suurendamiseks (Eelarve kulud ptk. VI § 1), krediteerides vastavalt erikapitalide arveid (Arvep. k. § 39b¹);

4) erikapitalidest võetud eelarveliste laenude tasusummadega (Eelarve kulud ptk. IX § 1), krediteerides vastavalt saadaolevate laenude arvet ja ühtlasi debiteerides makstaolevate laenude arvet ning krediteerides varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Arvep. k. §§ 33b¹, 41a¹, 44b⁴);

5) erikapitalidest võetud eelarveliste laenude 0/00-de tasusummadega (Eelarve kulud ptk. IX § 1), krediteerides vastavalt kapitalide arveid, millistele 0/00 kuuluvad (Arvep. k. § 39b³);

6) pankadelt, teistelt asutistelt ja eraisikutelt saadud laenude tasusummadega (Eelarve kulud ptk. IX §§ 2 ja 3), krediteerides vastavalt varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet ning ühtlasi debiteerides makstaolevate laenude arvet ja krediteerides kassa arvet (Arvep. k. §§ 44b⁵, 41a²);

7) eelmise aasta eelarvelise puudujäägiga, krediteerides vastavalt eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide arvet (Eelarve kulud ptk. X § 1, Arvep. k. § 34b¹);

8) summadega, mis jäänud eelarve kuludest vabaks, krediteerides vastavalt eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide arvet (Arvep. k. § 43b³);

9) makstajäänud kuludega krediti saldona;

b) krediteeritakse:

1) endiste eelarvete järgi eelmisest eelarveaastast makstajäänud kuludega, saldeerides need eelmise aasta eelarveliste kulude arvelt;

2) kuludega, mis määratud välja anda käesoleva aasta põhieelarvega ja lisaelarvetega, korrespondeerides eelarveliste tulude arvega (Arvep. k. § 34a²);

3) tagasisaadud kuludega, debiteerides vastavalt kassa arvet;

4) üle eelarve makstud kuludega, kui seda juhtub, debiteerides vastavalt eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide arvet (Arvep. k. § 43 a³);

Eelarveliste kulude arve näitab seega välja anda määratud, välja antud, tagasi saadud, vabanenud ja välja anda jäänud kulusid.

§ 43. Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide arvet

a) debiteeritakse:

1) eelmise aasta eelarvelise ülejäägiga, krediteerides vastavalt eelarveliste tulude arvet või tagavarakapitali arvet, sedamööda, kummale eelarveline ülejääk on määratud (Eelarve tulud ptk. VIII § 1, Arvep. k. § 34 b¹⁰);

2) kustutatud tuludega, krediteerides vastavalt eelarveliste tulude arvet (Arvep. k. § 34 b¹¹);

3) üle eelarve makstud kuludega, krediteerides vastavalt eelarveliste kulude arvet (Arvep. k. § 42 b⁴);

4) enese krediti saldoga kui eelarvelise ülejäägiga;

b) krediteeritakse:

1) eelmise aasta eelarvelise puudujäägiga, debiteerides vastavalt eelarveliste kulude arvet (Eelarve kulud ptk. X § 1, Arvep. k. § 42 a⁷);

2) üle eelarve saadud tuludega, debiteerides vastavalt eelarveliste tulude arvet (Arvep. k. § 34 a⁴);

3) eelarve kuludest vabaksjäänud summadega, debiteerides vastavalt eelarveliste kulude arvet (Arvep. k. § 42 a⁸);

4) enese deebetide saldoga kui eelarvelise puudujäägiga.

Eelarveline puudujääk kaetakse järgneva aasta eelarvega, kuna ülejäägi vallavolikogu võib määrata kas järgneva aasta eelarve tuludeks või tagavarakapitali suurendamiseks.

§ 44. Varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet

a) debiteeritakse:

1) summadega, mis saadud varanduste müügist, krediteerides vastavalt eelarveliste tulude arvet, kui varanduste müügist saadud sissetulek on määratud eelarve tuludeks (Eelarve tulud ptk. III § 2), või selle kapitali arvet, millele müüdud varandused kuulusid või mille suurendamiseks müügist saadud sissetulek määratud, ja ühtlasi debiteerides kassa arvet ning krediteerides varanduste arvet, kusjuures arvestuse hindadest rohkemsaadud osaga täiendavalt debiteeritakse varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet, vähemsaadud osaga aga krediteeritakse varanduste arvet ja debiteeritakse varandusseisu kahanemise ja kasvamise arvet (Arvep. k. §§ 34 b², 39 b⁶, 32 b¹);

2) summadega, millevõrra tagavaramaterjale tarvitatakse eelarve täitmiseks, krediteerides vastavalt eelarveliste tulude arvet (Eelarve tulud ptk. III § 3) ja ühtlasi debiteerides eelarveliste kulude arvet ning krediteerides varanduste arvet (Arvep. k. §§ 34 b³, 42 a², 32 b²);

3) summadega, millevõrra varandusi amortiseeritud või mille väärtuses neid hukkunud või kõlbmatuks saanud, krediteerides vastavalt varanduste arvet (Arvep. k. § 32 b³);

4) summadega, millevõrra varanduste väärtus langenud, kui neid mingisugusel põhjusel ümber hinnatakse, krediteerides vastavalt varanduste arvet (Arvep. k. § 32 b⁴);

5) laenudega erikapitalidest eelarve tuludeks (Eelarve tulud ptk. VII § 1), krediteerides vastavalt makstaolevate laenude arvet ja ühtlasi debiteerides saadaolevate laenude arvet ning krediteerides eelarveliste tulude arvet (Arvep. k. §§ 41 b¹, 33 a¹, 34 b⁸);

6) laenudega pankadelt, teistelt asutistelt ja eraisikutelt, krediteerides vastavalt eelarveliste tulude arvet (Eelarve tulud ptk. VII §§ 2 ja 3) ja ühtlasi debiteerides kassa arvet ning krediteerides makstaolevate laenude arvet (Arvep. k. §§ 34 b⁹, 41 b²);

7) enese krediti saldoga — summana millevõrra varandused kasvanud, krediteerides vastavalt varandustekapitali arvet (Arvep. k. § 40 b).

b) krediteeritakse:

1) omandatud varanduste hindadega, debiteerides vastavalt varanduste arvet ja ühtlasi debiteerides eelarveliste kulude arvet ning krediteerides kassa arvet (Arvep. k. §§ 32 a¹, 42 a¹);

2) summadega, millevõrra varanduste väärtus tõusnud, kui neid mingisugusel põhjusel ümber hinnatakse, debiteerides vastavalt varanduste arvet (Arvep. k. § 32 a²);

3) summadega, mis varanduse müümisel nende arvestuse hindadest rohkem saadud, debiteerides varanduste arvet (Arvep. k. § 32 a³);

4) erikapitalidest võetud eelarveliste laenude tasusummadega, debiteerides vastavalt makstaolevate laenude arvet ja ühtlasi debiteerides eelarveliste kulude arvet (Eelarve kulud ptk. IX § 1) ning krediteerides saadaolevate laenude arvet (Arvep. k. §§ 41 a¹, 42 a⁴, 33 b¹);

5) pankadelt, teistelt asutistelt ja eraisikutelt saadud laenude tasusummadega, debiteerides vastavalt eelarveliste kulude arvet (Eelarve kulud ptk. IX §§ 2 ja 3) ja ühtlasi debiteerides makstaolevate laenude arvet ning krediteerides kassa arvet (Arvep. k. §§ 42 a⁶, 41 a²);

6) enese deebeti saldoga — summana, millevõrra varandused kahanenud, debiteerides vastavalt varandustekapitali arvet (Arvep. k. § 40 a).

Arvete kokkuvõtmine ja bilansiraamat

§ 45. Iga kuu lõpul, hiljemalt järgmise kuu 10. päevaks võetakse läbikäigud kõigis arveraamatutes kokku, võrreldakse üksikute raamatute sissekannete kokkuvõtteid vastamisi omavahel ja pearaamatu arvete kokkuvõtetega, parandatakse juhtunud vead ja seatakse kokku möödunud kuu bilanss, kandes pearaamatu eriarvete saldod aasta algul, eelmiste kuude, möödunud kuu ja üldiste läbikäikude kokkuvõttesummad kui ka saldod järgneva kuu 1. päevaks bilanssiraamatusse (vorm 10), mis näitab seega üksikute eriarvete ja vallaomavalitsuse üldist varanduslikku seisust aasta algul, arvete läbikäikusid eelmistel kuudel, möödunud kuul ja eelmiste kuudega kokku ning üksikute eriarvete ja üldist varanduslikku seisust järgneva kuu esimeseks päevaks.

Eelarveaasta viimase kuu bilanss ühes arveraamatute kokkuvõtmisega ja arvete lõpetamisega kogu möödunud eelarveaasta kohta tehakse järgmise eelarveaasta esimese kuu viimaseks päevaks.

Kuu bilanss kirjutatakse alla vallavanemalt, tema abidelt ja vallasekretärit.

Aruanded

§ 46. Aruanded eelarvelistest tuludest (vorm 11¹) ja eelarvelistest kuludest (vorm 11²) peavad väljendama eelarve täitmise, näitama eelarve iga üksiku peatüki, paragrahvi ja punkti järgi kui ka kogu eelarve kui terviku järgi kokkuvõetuna:

1) kui palju määrati tulused sisse võtta ja kulusid välja anda põhieelarvega, milliste lisaelarvetega, otsustega ja ülekannetega ja millisel määral nimelt suurendati või vähendati põhieelarvega määratud tulused ja kulusid ning millisteks sellejärele kujunesid eelarve lõplikud tulu- ja kulumäärad;

2) kuipalju on aruandeaasta jooksul määratud tuludest sisse võetud ja kuludest välja antud;

3) kuipalju on sissetulnud tuludest tagasi makstud ja väljaantud kuludest tagasi saadud;

4) kuupalju jäi määratud tuludest sisse võtta ja kuludest välja anda aruandeaasta lõpuks;

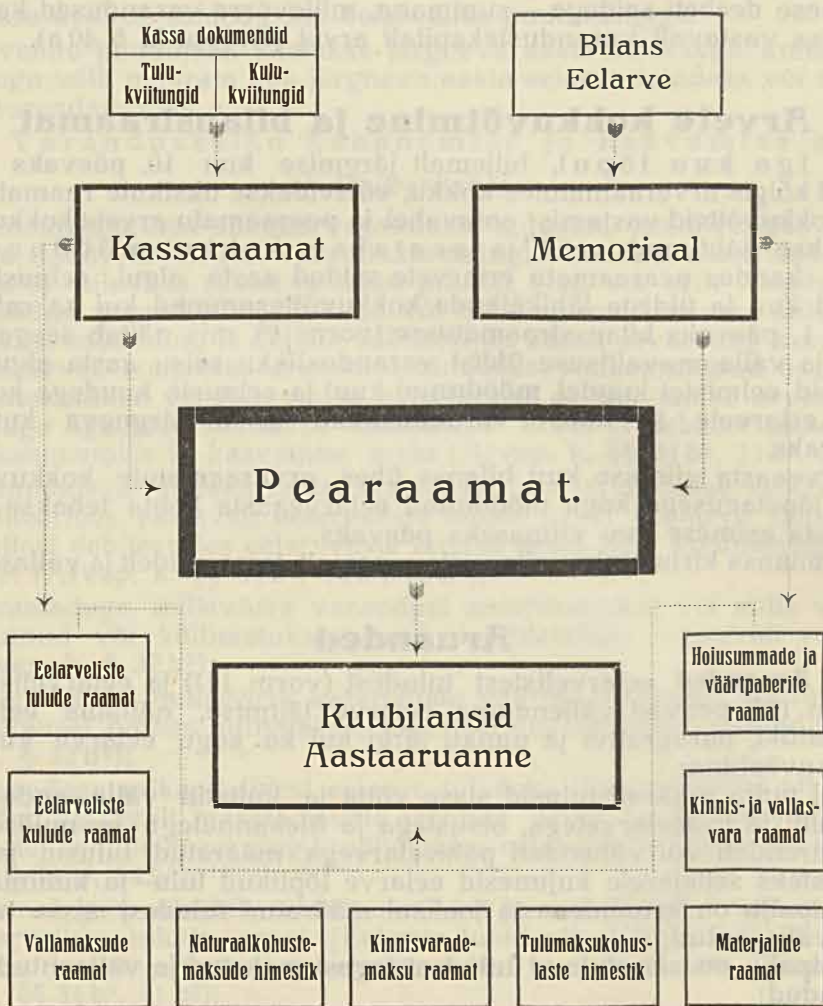
5) kuupalju määratud tuludest osutus lootusetuks ja kustutati arvelt ning kuupalju määratud kuludest vabanes väljaandmisest.

§ 47. Üldine läbikäikude aruanne (vorm 12) peab väljendama pearaamatu kõikide arvete saldod aruandeaasta algul, aruandeaasta läbikäikude summad, läbikäikude üldsummad (saldod aruandeaasta algul + aruandeaasta läbikäik) ja saldod aruandeaasta lõpuks.

§ 48. Aruandeaasta arvepidamise lõputulemused võetakse kokku arvete-seisus — bilansis (vorm 13), mis peab väljendama täieliku ülevaatenägemise valla-omavalitsuse üldise varandusliku seisust — kassa olemid, kapitalide ja varan- duste koosseisu, nõudmised ja kohustused.

§ 49. Üldises läbikäikude aruandes näidatud summad peavad võrduma nii eelarveliste tulude ja kulude aruannete kui ka arveteseisust (bilansi) vasta- vate summadega. Juhtuvad lahkuminekid — ekslikkude läbikäikude stor- neerimise tõltu või muudel põhjustel — olgu seletatud. —

Arvepidamise skeem.

III

Arvepidamise näitlikud eeskujud

..... valla

192..... aasta

EELARVE

Lisa ..... vallavolikogu

„.....“ ..... 192..... a. koosoleku protokollile nr. .... p.

Tulude nimetus	Vallavalitsuselt 192 aastaks ette pandud					
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Tulud.						
Peatükk I.						
Maksud 192 a.						
§ 1. Kinnisvarademaksu valla osa:						
1. Maadelt	X				: 4 = mk.	
	X				: 4 = „	
	X				: 4 = „	
2. Hoonetelt	X				: 4 =	
3. Vabrikutelt ja tööst.	X				: 4 =	
Viivituse 0/0 0/0					: 4 =	
§ 2. Tulumaksu valla osa:						
§ 3. Omavalitsusemaksud:						
1. Kinnisvaradelt:						
maadelt	X				= mk.	
	X				= „	
	X				= „	
hoonetelt	X				= „	
vabrikutelt ja tööstustelt	X				= „	
viivituse 0/0 0/0	X				= „	
2. Isikutelt:						
isikutelt					à mk.	= mk.
					à „	= „
					à „	= „
					à „	= „
					à „	= „
					à „	= „
					à „	= „
					à „	= „
					à „	= „
Viivituse 0/0 0/0					= „	
3. Ärulistelt tööstusettevõtetelt						
Viivituse 0/0 0/0					= mk.	
4. Aurumasinatelt ja naftamootoriteilt						
Viivituse 0/0 0/0					= „	
5. Jalgratastelt						
Viivituse 0/0 0/0					= mk.	
6. Veoäripidajatelt						
Viivituse 0/0 0/0					= mk.	
7. Sõiduhobustelt						
Viivituse 0/0 0/0					= mk.	
Ülekanne						

Vallavolikogult 192 aastaks määratud						Põhjendused
Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad		
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	
						Liikum.-varand. maksusead. (R. T. 1920. nr. 18/19 ja 1921. nr. 4) §§ 4, 5, 6, 30, 38.
						Tulum. sead. ja selle muudat. (R. T. 1920. nr. 63/64 ja 1924. nr. 149) § 91.
						Valla- ja maa-omaval. sisset., väljamin., eelarv. ja aruann. ajut. ssad. (R. T. 1920. nr. 18/19 ja 1921. nr. 3) §§ 5—22 ja 56, omav. maksusead. muud. ssad. (R. T. 1924. nr. 83/84) I osa ja vallavolikogu otsus 192 a. nr. p.

Tulude nimetus	Vallavalitsusel 192..... aastaks ette pandud					
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Ülekanne						
Peatükk III. Valla varandused.						
§ 1. Rendid ja üürid:						
1. .... talust						
2.						
3.						
§ 2. Varanduste müümine:						
1.						
2.						
3.						
4.						
§ 3. Tagawara materjalide kasutamine:						
1.						
2.						
3.						
4.						
Peatükk IV. Valla ettevõtted.						
§ 1. Tööstuslised ettevõtted:						
1.						
2.						
3.						
§ 2. Ärilised ettevõtted:						
1.						
2.						
3.						
Peatükk V. Toetused.						
§ 1. Haridusministeeriumilt:						
1.						
2.						
3.						
§ 3. Töö- ja Hoolekandeministeeriumilt:						
1.						
2.						
3.						
§ 4.						
Ülekanne						

Vallavolikoguli 192 .... aastaks määratud						Põhjendused
Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad		
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	
						Vallavolikogu otsus ..... 192 nr. .... p. ....
						Vallavolikogu otsus ..... 192 nr. .... p. ....
						Vallavolikogu otsus ..... 192 nr. .... p. ....
						Vallavolikogu otsus ..... 192 nr. .... p. ....
						Haridusministeeriumi teadaanne 192 a. nr. ....
						Töö- ja Hoolekandeministeeriumi teadaanne 192 a. nr. ....

Tulude nimetus	Vallavalitsuselt 192... aastaks ette pandud					
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Ülekanne . . .						
Peatükk VII. Kavatsetud laenud.						
§ 1. Laenud erikapitalidest . . . . . ehitamiseks:						
1. . . . . kapitalist						
2. . . . . "						
3. . . . . "						
§ 2. Laenud Riigikassalt:						
1. Koolimajade ehitusfondist . . . . . koolimaja ehitamiseks						
2.						
3.						
§ 3. Laenud pankadelt, teistelt asutistelt ja isikutelt						
1. . . . . pangalt						
2.						
3.						
Peatükk VIII. Mitmesugused tulud.						
§ 1. 19... a. eelarveline ülejääk.						
§ 2. Ettenägemata sissetulekud						
Tulude kogusumma . . .						

Vallavolikogult 192 .... aastaks määratud						Põhjendused
Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad		
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	
						Vallavolikogu otsus 192 a nr. .... p. ....
						Vallavolikogu otsus 192 a nr. .... p. ....
						Vallavolikogu otsus 192 a nr. .... p. ....

Kulude nimetus	Vallavalitsuseil 192 aastaks ette pandud					
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Kulud.						
Peatükk I.						
Vallavalitsus.						
§ 1. Vallavolikogu ja tema esindused:						
Tasu koosolekutel käimise eest:						
1. Vallavolikogu liikmele koosoleku eest						
à mk.						
2. Valla revisjonikomisjoni liikmele						
koosoleku eest						
à mk.						
3. Valla tuluhindamiskomm. liikmele						
koosoleku eest						
à mk.						
4.						
§ 2. Vallaametnike palgad:						
1. Vallavanemale . . . . . mk.						
2. Vallavanema I abile						
„ II „						
„ III „						
„ IV „						
3. Vallasekretärile						
4. Vallasekretäri abile						
5. Vallakantselei I ametnikule						
„ II „						
6. Vallakäskjalgadele:						
Vallavalitsuse juures . . . . . mk.						
„ külas						
„						
„						
„						
7.						
§ 3. Vallaametnike sõidud teenistuse asjus:						
Ülekanne						

Vallavolikogult 192 aastaks määratud						Põhjendused
Punktide summad		Paragrahvide summad		Eeatükkide summad		
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	
						Vallavolikogu otsus 192 a.
						nr. p.
						Tulum. sead. (R. T. 1920. nr. 63/64) § 29, vallavolikogu otsus 192 a. nr. p.
						Vallavolikogu otsus 192 a.
						nr. p.
						Vallavolikogu otsus 192 a.
						nr. p.

Kulude nimetus	Vallavalitsuselt 192 aastaks ette pandud					
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Ülekanne . . .						
§ 4. Valla kantselei:						
1. Kantseleimaterjal, raamatud, trükitööd						
2. Post, telegraaf, telefon						
3. „Riigi Teataja“						
4. Ühiskondlik kirjandus						
5.						
§ 5. Vallavalitsuse majapidamine:						
1. Hoonete ehitus ja parandus:						
mk.						
2. Hoonete tulekinnitus						
3. Ruumide koristus						
4. Korstnapuhastus						
5. Väljaskäigukohtade puhastus						
6. Kaevude puhastus ja parandus						
7. Küte . . . . . ahjule ja . . . . . pliidale . . . . . sülda puid, ...						
à mk.						
8. Valgustus . . . . . lambile . . . . . pd. . . . . nl. petroleumi						
kilovatt-tundi elektert						
9. Inventari muretsemine ja parandus						
10. Maa ja hoonete maksud;						
11.						
§ 6. Valla postivedu:						
§ 7.						
Ülekanne . . .						

Vallavolikogult 192 aastaks määratud						Põhjendused
Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad		
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	
						Vallavolikogu otsus ..... 192 a. nr. .... p. ....
						Vallavolikogu otsus ..... 192 a. nr. .... p. ....
						Liikumata varand. maksusead. (R. T. 1920. nr. 18/19 ja 1921. nr. 4) §§ 4, 5, 15.
						Vallavolikogu otsus ..... 192 a. nr. .... p. ....

Kulude nimetus	Vallavalitsuselt 192..... aastaks ette pandud						Vallavolikogult 192..... aastaks määratud						Põhjendused	
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad		Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad			
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.		
Ülekanne														
Peatükk II. Vallakohus.														
§ 1. Vallakohtu ametnikkude palgad:														Vallakohtu sead. (V. S. K. XVI. k., 1. j., 1914.) I. raam.
1. Kohtu esimehele . . . . . mk.														§ 47, vallavolikogu otsus . . . . . 192 a.
2. . . . . kohtu liikmele														nr. . . . . p. . . . .
3. Kohtu kirjatoimetajale														
4. Kohtu käskjalale														
5.														
§ 2. Vallakohtu kantselei:														Vallavolikogu otsus . . . . . 192 a.
1. Kantseleimaterjal, raamatud, trükitööd														nr. . . . . p. . . . .
2. Post, telegraaf, telefon														
3.														
§ 3. Vallakohtu majapidamine:														Vallavolikogu otsus . . . . . 192 a.
1. Küte . . . . . ahjule . . . . . sülda puid à mk.														nr. . . . . p. . . . .
2. Valgustus . . . . . lambile . . . . . pd. . . . . nl. petrooleumi														
3. Inventari muretsemine ja parandus														
4.														
Peatükk III. Rahvaharidus.														
§ 1. Rahvaraamatukogud:														Aval. raamatukogude sead. (R. T. 1924. nr. 77/78) § 7,
1. Raamatukogude ülalpidamine:														vallavolikogu otsus . . . . . 192 a.
a) . . . . . mk.														nr. . . . . p. . . . .
b)														
d)														
2. Raamatute muretsemine														
3.														
§ 2. Toetused:														Algkool. sead. (R. T. 1920. nr. 75/76) § 18, vallavolikogu
1. Kehvemale õpilastele														otsus. . . . . 192 a. nr. . . . . p. . . . .
2. . . . . haridusseltsile														
3. . . . . kursusele														
4.														
§ 3.														
Ülekanne														

Kulude nimetus	Vallavalitsuselt 192 .... aastaks ette pandud						Vallavolikogult 192 .... aastaks määratud						Põhjendused	
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad		Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad			
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.		
Ülekanne . . .														
§ . . . . . kool:														
1. Hoonete ehitus ja parandus:														Vallavolikogu otsus . . . . . 192 a.
mk.														nr. . . . . nr. . . . .
2. Hoonete tulekinnitus														
3. Ruumide koristus														
4. Korstnate puhastus.														
5. Väljaskäigukohtade puhastus.														
6. Kaevude puhastus ja parandus														
7. Küte . . . . . ahjule ja . . . . . pliidile — . . . . . sülda puid.														
ä mk.														
8. Valgustus . . . . . lambile — . . . . . pd. . . . . nl.petrooleumi														
kilov.-tundi elektrit														
9. Inventari muretsemine ja parandus														
10. Õppeabinõud														
11. Tervishoiuabinõud														
12. Sporditarbed														
13. Kantsleitarbed:														
mk.														
14. Kooli maa rent														
15. Kooli maa ja hoonete maksud														
16. Koolimaja üür.														
17. Kooli teenija														
18. Õpetajate korter, küte ja valgustus:														
mk.														
19. Internaadi tasu														
20.														
Ülekanne . . .														
Õpet. palgasead. muutm. sead. (R. T. 1923, nr. 26) § 9														
märk. 1., maavalitsuse korraldus														
192 a. nr.														

Kulude nimetus	Vallavalitsuselt 192... aastaks ette pandud					
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	₤.
Ülekanne . . .						
Peatükk IV. Hoolekanne.						
§ 1. . . . . vaestekodu (vaestemaja):						
1. Ehitus ja parandus						
2. Tulekinnitus						
3. Ruumide koristus						
4. Korstnate puhastus						
5. Väljaskäigukohtade puhastus						
6. Kaevude puhastus ja parandus						
7. Küte . . . . . ahjule ja . . . . . pliidile . . . . . sülda puid . . . . . à mk.						
8. Valgustus . . . . . lambile . . . . . pd. . . . . nl, petrooleumi . . . . . kilovatt-tundi elektrit						
9. Inventari muretsemine ja parandus						
10. Hoolealuste — . . . . . isiku:						
a) toitmine . . . . . mk.						
b) katmine . . . . . „						
c) arstiabi . . . . . „						
11. Kodu juhataja						
§ 2. Hoolealuste ülalpidamine maaomavalitsuse:						
1. . . . . vanadekodus . . . . . isikut, ... à mk.						
2. . . . . „ . . . . . isikut, ... à mk.						
§ 3. Puudustkannatavate raukade ja alaliselt töö- võimetute:						
1. Kodune abitarvitus . . . . . isikut						
2. Perekondades ülalpidamine . . . . . „						
3. Arstiabi						
§ 4. Hoolekanne:						
1. Vigaste laste eest . . . . . last						
2. Kurikalduvustega laste eest . . . . . isikut						
3. Pimedate eest . . . . . „						
4. Kurtummade eest . . . . . „						
5. Nõrgamõistuslike eest . . . . . „						
6. Vaimuhaigete eest . . . . . „						
7. Langetõbiste eest . . . . . „						
§ 5. Vaimuhaigete ja langetõbiste saatmine ra- vitsusasutusse, varjupaika või perekonda						
Ülekanne						

Põhjendused	Vallavolikogult 192... aastaks määratud					
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Vallavolikogu otsused . . . . . 192 a. nr. . . . . p.						
Hoolek. sead. (R. T. 1925. nr. 120/121) § 104, vallavolikogu otsus . . . . . 192 a. nr. . . . . p.						
Hoolek. sead. ja selle muudatused (R. T. 1925. nr. 120/121, 1926. nr. 33 ja 1927. nr. 1) §§ 19, 97, 210 p. 3, valla- volikogult . . . . . 192 a. nr. . . . . p. . . . . all kinnitatud nimestik puudustkannatajatest.						
Hoolek. sead. ja selle muudat. §§ 19, 75, 121, 123, 210 p. 3, vallavolikogult . . . . . 192 a. nr. . . . . p. . . . . all kinnitatud hoolealuste nimestik.						
Hoolek. sead. § 126, vallavolikogu otsus . . . . . 192 a. nr. . . . . p.						

Kulude nimetus	Vallavaliitsuselt 192... aastaks elle pandud					
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Ülekanne . . .						
§ 6. Puudustkannatavate raskejalgsede ja vast- sündinute emade :						
1. Toetused						
2. Arstiabi						
§ 7. Ajutiselt puudustkannatavate ja nende pere- kondade ning vangistatute perekondade :						
1. Toetused (laenuna)						
2. Arstiabi (laenuna)						
§ 8. Õnnetusjuhtumuste puhul :						
1. Toetused						
2. Arstiabi ja ravitsus						
§ 9. Lisatoetused isikutele, kes mõne teise sea- duse järgi saavad pensioni, abiraha või muud toetust nii vähesel määral, et sellest äraelamiseks ei jatku						
§ 10. Toetused väljamaalastele ja kodakondsus- seta isikutele						
§ 11. Hoole alla kuuluvate isikute matmine . .						
§ 12. Pensionikapitali maks :						
Ptk. .... § ..... p. .... järgi mk.						
" ..... § ..... p. .... " "						
" ..... § ..... p. .... " "						
" ..... § ..... p. .... " "						
" ..... p. .... " "						
Kokku mk.						
pealt 0/0						
§ 13.						
Ülekanne . . .						

Vallavolikogult 192..... aastaks määratud						Põhjendused
Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad		
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	
						Hoolek. sead. ja selle muudat. §§ 19, 42, 44; vallavoli- kogu otsus ..... 192 a. nr. .... p. ....
						Hoolek. sead. §§ 19, 21, 22, 90—96; vallavolikogu ot- sus ..... 192 a. nr. .... p. ....
						Hoolek. sead. ja selle muudat. §§ 129, 132; vallavoli- kogu otsus ..... 192 a. nr. ....
						Hoolek. sead. § 3, vallavolikogu otsus ..... 192 a. nr. .... p. ....
						Hoolek. sead. § 4, vallavolikogu otsus ..... 192 a. nr. .... p. ....
						Hoolek. sead. § 27, vallavolikogu otsus ..... 192 a. nr. .... p. ....
						Riigi- ja omaval. teenijate pensionisead. (R. T. 1924 nr. 123/124) § 2 ja Vabariigi Valitsuse otsus ..... 192 a. nr. .... (R. T. 192 a. nr. ....)

Kulude nimetus	Vallavalitsuselt 192 ... aastaks ette pandud						Vallavolikogult 192 ... aastaks määratud						Põhjendused	
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad		Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad			
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.		
Ülekanne . . .														
Peatükk VII.														
Valla üldvarandused.														
§ 1. Varanduste omandamine:														Vallavolikogu otsus 192 a.
1.														nr. .... p. ....
§ 2. Materjalide muretsemine lagavaraks:														Vallavolikogu otsus 192 a.
1.														nr. .... p. ....
§ 3. Valla kohtade pidamine:														Vallavolikogu otsus 92 a.
1. Hoonete ehitus ja parandus:														nr. .... p. ....
..... mk.														
..... ”														
..... ”														
2. Maa ja hoonete maksud:														
..... mk.														
..... ”														
..... ”														
3.														
§ 4.														
Peatükk VIII.														
Valla ettevõtted.														
§ 1. Tööstuslised ettevõtted:														Vallavolikogu otsus 192 a.
1.														nr. .... p. ....
2.														
§ 2. Ärilised ettevõtted:														Vallavolikogu otsus 192 a.
1.														nr. .... p. ....
2.														
Ülekanne . . .														

Kulude nimetus	Vallavalitsuselt 192..... aastaks ette pandud						Vallavolikogult 192..... aastaks määratud						Põhjendused	
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad		Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad			
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.		
Ülekanne . . .														
Peatükk IX.														
Valla võlad.														
§ 1. Erikapitalidele:														Vallavolikogu otsus ..... 19..... a.
1. .... kapitali 19..... a.														nr..... p.....
0%-lise laenu Mk.														
a) tasuks														
b) 0%-diks														
2. .... kapitali 19..... a.														
0%-lise laenu Mk.														
a) tasuks														
b) 0%-diks														
3. .... kapitali 19..... a.														
0%-lise laenu Mk.														
a) tasuks														
b) 0%-diks														
§ 2. Riigikassale:														Vallavolikogu otsus ..... 19..... a.
1. Koolimajade ehitusfondi 19..... a.														nr..... p.....
0%-lise laenu Mk.														
a) kustutuseks														
b) 0%-diks														
2.														
3.														
§ 3. Pankadele, muudele asutistele ja isikutele:														Vallavolikogu otsus ..... 19..... a.
1. Eesti Pangale 19..... a.														nr..... p.....
0%-lise laenu Mk.														
a) tasuks														
b) 0%-diks														
2.														
3.														
Ülekanne . . .														

Kulude nimetus	Vallavalitsuselt 192... aastaks ette pandud					
	Punktide summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Ülekanne . . .						
Peatükk X.						
Mitmesugused kulud.						
§ 1. 19... a. eelarveline puudujääk						
§ 2.						
§ 3.						
Peatükk XI.						
Tagavarasumma.						
§ 1. Tagavara summa — tulude eelarve:						
ptk. järgi mk.						
" " "						
" " "						
" " "						
" " "						
" " "						
Kokku Mk.						
pealt %						
Kulude kogusumma . . .						

Esitatakse vallavolikogule läbivaatamiseks ja kinnitamiseks tasakaalus
(...) mk. pn.

192 a. Vallavanem:
Vallavanema abid:
Nr. Vallasekretär:

Vallavolikogult 192.... aastaks määratud						Põhjendused
Punktide Summad		Paragrahvide summad		Peatükkide summad		
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	
						Vallavolikogu otsus ..... 19..... a nr. .... p. ....
						Vallavolikogu otsus ..... 19..... a nr. .... p. ....
						Vallavolikogu otsus ..... 19..... a nr. .... p. ....
						Valla- ja maa-omaval. sissetul., väljamin., eelarv. ja aruann. ajut. sead. (R. T. 1920, nr. 18/19) §§ 74, 75.

Vastu võetud 192 a. nr. p. vallavolikogu otsusega
tasakaalus
(...) mk. p.

Vallavolikogu juhataja, vallavanem:
Vallavolikogu liikmed:
Vallasekretär:

Vaimla vallavalitsuse kassaraamat

1926

Pearaamatu arvete loetelu:

1. Kassa	arve, lühend.	Ks.	a-e
2. Hoiusummade ja väärtpaberite	" "	Hsv.	a-e
3. Varanduste	" "	Vr.	a-e
4. Saadaolevate laenude	" "	Sl.	a-e
5. Eelarveliste tulude	" "	Et.	a-e
6. Kinnisvarademaksu	" "	Kvm.	a-e
7. Tulumaksu	" "	Tlm.	a-e
8. Riikliste pensionide ja toetuste	" "	Rpt.	a-e
9. Mitmesuguste edasiantavate summade	" "	Mes.	a-e
10. Naturaalkohuste (teede korraspidamise, vangiveo kulude jne.)	" "	Nk.	a-e
11. Toitluskapitali	" "	Tlk.	a-e
12. Hoolekandekapitali (vaestekapitali)	" "	Hlk.	a-e
13. Koolikapitali	" "	Klk.	a-e
14. Tagavarakapitali	" "	Tvk.	a-e
15. Varandustekapitali (võlgadeta varanduse).	" "	Vrk.	a-e
16. Makstaolevate laenude	" "	Ml.	a-e
17. Eelarveliste kulude	" "	Ek.	a-e
18. Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide.	" "	Epü.	a-e
19. Varandusseisu kahanemise ja kasvamise.	" "	Vkk.	a-e

Märkus: Kassaraamat tähendatakse lühendatult Kr.,
memoriaal — Mr.

Sissetulek
(Deebet)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk. 5	P.	Mk. 6	P.
1	2	3	4				
1926. 1. jaan.	1	Mr. 1	Saldo				10.000
10. „	2	8	Peeter Kuuselt: 1925 a. isikumaks selle viivitus 2% 8 kuu eest	100 16			116
„	3	25	Vaimla raiooni konstaablilt Hain Ennuste käest sissenõutud 1924 a.: tulumaksu võlg selle viivitus 1% 7 kuu eest lisaraha	9.000 630 450			10.080
„	4	7 7	Kaarel Kivikaselt s. a.: isikumaks veskimaks	200 1000			1.200
„	5	1 1 1 2	Tõnis Avasaarelt s. a.: kinnisvarademaksu I p. naturaalkohustemaks veskimaks isikumaks	1.892 947 20.000 200			23.039
„	6	3 3 3 3 3	Enn Ehamäelt: 1925 a. kinnisvarademaksu selle viivitus 2% 2 kuu eest 1926 a. kinnisvarademaksu I p. „ naturaalkohustemaks „ veskimaks „ isikumaks	1.286 51 1.287 644 7.000 200			10.468
„	7	1	Vaimla kartuliühisuse juhatuselt viinavabriku s. a. tööstusmaks				4.000
„	8	3	Hans Juurikalt: 1925 a. naftamootorimaksu selle viivitus 2% 8 kuu eest s. a. naftamootorimaks	1.000 160 2.400			3.560
„	9	4	Kaarel Kuuselt s. a. jalgrattamaks				300
„	10	2	Georg Arult s. a. jalgrattamaks				300
							63.063

Vallavanem (allkiri)

Vallavanema

Valla

Väljaminek
(Kreedit)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk. 11	P.	Mk. 12	P.
7	8	9	10				
1926. 10. jaan	1		Mihkel Saarele m. a. detsembri kuul toodud puude eest:				
		Ek. a-e	vallamajale 10 sülda	10.000			
		"	Palu koolile 15 „	15.000		25.000	
"	2		„Odava“ raamatukauplusele				
		Ek. a-e	valla kantselei tarvete eest arve järgi .			5.000	

abid (allkirjad)

sekretär (allkiri)

Sissetulek
(Deebet)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk. 5	P. 6	Mk. 6	P. 7
1	2	3	4				
20. jaan.	11		Ülekanne			63.063	
		4	Edgar Helisalult s. a.:				
		4	kinnisvarademaks	3.891			
		4	naturaalkohustemaks	975			
		4	veskimaks	4.000			
		4	isikumaks	200		9.066	
"	12		Adam Orult s. a.:				
		12	kinnisvarademaks	1.900			
		12	naturaalkohustemaks	475		2.375	
"	13		Leopold Laielt:				
		3	1925 a. metsatööstusemaksu	30.000			
			selle viivitus 20% 3 kuu eest	1.800			
			1926 a. metsatööstusemaksu	13.200		45.000	
"	14		Märt Metsalt				
		10	s. a. kinnisvarademaks			200	
"	15		Eerik Ergult				
		3	s. a. jalgrattamaks			300	
			(Väljam. nr. 42)				
"	16		Vaimla raiooni konstaabli sisse nõutud				
			trahvid:				
		Klk. a-le	1) Märt Tuulelt poja Priidu koolist va-				
			bandamata puudumise pärast	200			
		"	2) Siimon Salult koolikohustusliku Vol-				
			demar Väle kooli ajaks teenistusse	1.000		1.200	
			võtmise pärast				
"	17		Viljandi maavalitsuselt väljaandmiseks eri-				
			nimekirjade järgi:				
		Rpt. a-le	1) kaitseväelaste pension	9.000			
			(Väljam. nr. nr. 6 ja 30)				
		"	2) veneaegsete pensionäride toetus	750		9.750	
			(Väljam. nr. nr. 7 ja 29)				
"	18		Viljandi-Pärnu Rahukogult väljaandmiseks				
			tasuna kohtuskäigu eest:				
		Mes. a-le	1) Villem Luigale	25			
			(Väljam. nr. 22)				
			2) August Kahule	25		50	
			(Väljam. nr. 23)				
			Ülekanne			131.004	

Väljaminek
(Kreedit)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk. 11	P.	Mk. 12	P.
7	8	9	10				
20. jaan.	3		Ülekanne			30.000	
			Eesti Panga Viljandi osakonda riigi arvele jaanuari kuul sissetulnud kinnisvarade- maksu riigi osad:				
		Kvm. a-e	1925 a. eest	322			
			selle viivituse 0/0	13			
			1926 a. eest	2.178		2.513	
"	4		Viljandi maavalitsusle tema osad jaanuari kuul sissetulnud kinnisvarademaksust:				
		Kvm. a-c	1925 a. eest	643			
			selle viivituse 0/0	25			
			1926 a. eest	4.357		5.025	

Sissetulek
3 (Deebet)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk. 5	P. 6	Mk. 6	P. 7
1	2	3	4				
			Ülekanne			131.004	
20. jaan.	19	1	Aruküla rehepeksuühisuselt s. a. aurumasinamaks			800	
	20	13	Tõnis Naaritsalt s. a.: kinnisvarademaks naturaalkohustemaks	1.300 325		1.625	
						133.429	

Vallavanem (allkiri)

Vallavanema
Valla

30. jaan.	21	Tlk.a-le Sl. a-le	Peeter Vilult tootluskapitalist saadud laenu: 1) % kuni s. a. 30. jaanuarini 2) tagasimaks	600 10.000		10.600	
"	22	6 6 6	Jüri Kaselt s. a.: kinnisvarademaks veskimaks isikumaks	1.577 1.000 200		2.777	
"	23	2	Eesti Panga Viljandi osakonna s. a. 23. jaanuari teadaande nr. 503 järgi (Lauajuh. nr. 125) Johan Aavik maksnud Laidu nr. 3 talu s. a. kinnisvarademaksu: 1) riigi arvele 2) maavalitsuse arvele 3) vallavalitsuse eelarveliste summade hoiuarvele nr. 213 (Väljam. nr. 8, Mr. nr. 4)	4.000 8.000 4.000		16.000	
"	24	Et. a-le	Eesti Panga Viljandi osakonnast vallaomavalitsuse osa m. a. detsembri kuul sissetulnud tulumaksust			1.070	
			Ülekanne			163.876	

Väljaminek
(Kreedit) 3

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje- nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk. 11	P.	Mk. 12	P.
7	8	9	10				
			Ülekanne				37.538
			Saldo 20. jaanuaril 1926.				37.538
							95.891
							133.429

abid (allkirjad)

sekretär (allkiri)

30. jaan.	5	Ek. a-e	Puudustkannatavatele töövõimetutele jaanuari kuu toetus erinimekirja järgi			10.000	
"	6	Rpt. a-e	Kaitseväelastele jaanuari kuu pension erinimekirja järgi (Sisset. nr. 17)			6.000	
"	7	Rpt. a-e	Veneaegsetele pensionäridele jaanuari kuu toetus erinimekirja järgi (Sisset. nr. 17)			500	
"	8		Eesti Panga Viljandi osakonnale tema s. a. 23. jaanuari teadaande nr. 503 järgi (Lauajuh. nr. 125) Juhan Aavik maksnud Laidu nr. 3 talu s. a. kinnisvarademaksu: 1) riigi arvele 2) maavalitsuse arvele 3) vallavalitsuse eelarveliste summade hoiuarvele nr. 213 (Sisset. nr. 23, Mr. nr. 4)	Kvm.a-e Hsv. a-e	4.000 8.000 4.000	16.000	
"	9	Tlm.a-e	Eesti Panga Viljandi osakonnale jaanuari kuul sissetulnud 1924 a. tulumaksud: 1) riigi arvele tulumaksu osa viivituse % 2) omavalitsuste arvele tulumaksu osa viivituse %		6.000 420 3.000 210		
			Ülekanne			9.630	70.038

Sissetulek
(Deebet)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk. 5	P.	Mk. 6	P.
1	2	3	4				
			Ülekanne . . .			163.876	
						163.876	

Vallavanem (allkiri) Vallavanema
Valla

5. juulil	25		Johan Jansilt s. a.:				
		5	kinnisvarademaks	2.100			
			selle 1 p. viivitus 20/0 2 kuu eest	42			
		4	tulumaks	2.700			
		5	veskimaks	2.000			
			selle viivitus 20/0 2 kuu eest	80			
		5	isikumaks	200			
			selle viivitus 20/0 2 kuu eest	8		7.130	
"	26		Mihkel Leopaselt s. a.:				
		9	kinnisvarademaks	3.750			
			selle 1 p. viivitus 20/0 2 kuu eest	75			
		6	tulumaks	4.300			
		9	veskimaks	200			
			selle viivitus 20/0 2 kuu eest	8		8.333	
"	27		A/S. „Ürgailt:				
		2	Vaimla õlletehase s. a. tööstusmaks	120.000			
			selle viivitus 20/0 2 kuu eest	4.800		124.800	
"	28		Julius Mägistelt				
		10	Tõnis Taheva s. a. tulumaks			500	
"	29	Et. a-le	Kantseleimaksu eelmisel kuul sisse tulnud			400	
						305.039	

Vallavanem (allkiri) Vallavanema
Valla

Väljaminek
(Kreedit)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk.	P.	Mk.	P.
				11		12	
7	8	9	10				
			Ülekanne . . .	9.630		70.038	
			3) Otsekoheste Maksude Peavalitsuse arvele sissenõudmise lisaraha . . .	113			
			4) Politsei arvele sissenõudmise lisaraha	337		10.080	
			Saldo 31. jaanuaril 1926.			80.118	
						83.758	
						163.876	

abid (allkirjad)
sekretär (allkiri)

5. juulil	10		Vallasekretärile Voldemar Virgastele				
		Ek. a-e	juuni kuu palk			7.000	
"	11		Postmargid				
		Ek. a-e	juunikuul väljaläinud kirjadele			850	
"	12		Puudustkannatavatele töövõimetutele				
		Ek. a-e	juunikuul toetus erinimekirja järgi			12.000	
"	13		Viljandi maavalitsusele tema osa jaanuari- kuul sissetulnud kinnisvarademaksust			1.657	
		Kvm. a-e					
"	14		Eesti Panga Viljandi osakonda riigi arvele jaanuarikuul sissetulnud 1926 a. kinnis- varademaksu riigi osa			833	
		Kvm. a-e					
		Epü a-e	selle edesiandmise viivitus 10/0 5 kuu eest	42*		875	
						102.510	
			Saldo 5. juulil 1926.			202.529	
						305.039	

abid (allkirjad)
sekretär (allkiri)

* Vallavolikogu võib nõuda selle kulu tasumist nendelt vallaametnikkudest, kelle läbi maksu edasiandmine viibis.

5

Vallavanem (allkiri)

— 48 —

5

— 49 —

Sissetulek

6 (Deebet)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr. millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje- nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk. 5	P.	Mk. 6	P.
1	2	3	4				
			Ülekanne			376.907	
31. juulil	40	2	Johan Ravikult s. a. naturaalkohustemaks			4.001	
"	41	11	Julius Mägistelt s. a. naturaalkohustemaks			314	
"	42	8	Jaan Laanelt s. a. naturaalkohustemaks			200	
"	43	6	Jüri Kaselt s. a. naturaalkohustemaks			395	
"	44	7	Kaarel Kivikaselt s. a. naturaalkohustemaks			1.210	
"	45	5	Johan Jansilt s. a. naturaalkohustemaks			525	
"	46		Viljandi maavalitsuselt väljaandmiseks eri- nimekirjade järgi:				
		Rpt. a-le	1) kaitseväelaste pension (Väljam. nr. 30)	3.000			
		"	2) veneaegsete pensionäride toetus (Väljam. nr. 29)	250		3.250	
"	47		Eesti Panga Viljandi osakonnalt				
		Et. a-le	vallaomavalitsuse osa s. a. maikuul sissetulnud tulumaksust			5.144	
						391.946	

Vallavanem (allkiri)

Vallavanema
Valla

10. dets.	48		Vaimla raiooni konstaablilt Hain Ennuste käest sisseõutud jõe veski:				
		2	1) 1925 a. veskimaksu võlg.	8.580			
			selle viivitus 20% 19 kuu eest.	3.260			
		2	2) 1926 a. veskimaks.	10.000			
			selle viivitus 20% 7 kuu eest	1.400		23 240	
			Ülekanne . . .			415.186	

Väljaminek

(Kreedid) 6

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk. 11	P.	Mk. 12	P.
7	8	9	10				
31. juulil	19		Ülekanne			220.610	
		Kvm. a-e	Eesti Panga Viljandi osakonda riigi arvele juulikuul sissetulnud 1926 a. kinnisvarade- maksu riigi osa.	3.466			
		”	selle viivituse %	66		3.532	
	20		Viljandi maavalitsusele tema osa juulikuul sissetulnud 1926 a. kinnisvarademaksust viivituse %	6.932		7.063	
		Kvm. a-a		131			
	21		Eesti Panga Viljandi osakonda juulikuul sisse- tulnud 1926 a. tulumaksud :				
		Tlm. a-e	1) riigi arvele	30.867		46.300	
		”	2) omavalitsuste arvele	15.433			
	22		Villem Luigale				
		Mes. a-e	Viljandi-Pärnu Rahukogult saadetud tasu kohtuskäigu eest (Sisset. nr. 18)			25	
	23		August Kahule				
		Mes. a-e	Viljandi-Pärnu Rahukogult saadetud tasu kohtuskäigu eest (Sisset. nr. 18)			25	
	24		Eesti Panga Viljandi osakonda:				
		Hsv. a-e	1) tootluskapitali raha tähtajalisele hoiu- arvele nr. 123	10.000			
	”	2) hoolekandekapitali raha tähtajalisele hoiuarvele nr. 124	3.000		13 000		
			Saldo 31. juulil 1926 a.			290.555	
						101.391	
						391.946	

abid (allkirjad)
sekretär (allkiri)

10. dets.	25		Vallasekretärile Voldemar Virgastele käesoleva aasta novembrikuu palk			7.000	
		Ek. a-e					
"	26		Postmargid novembrikuul väljaläinud kirjadele.			1.050	
		Ek. a-e					
"	27		Puudustkannatavat. töövõimetutele novembri- ja detsembrikuu toetus erinimekirja järgi .			23.000	
		Ek. a-e					
			Ülekanne . . .			321.605	

Ex bibl. nativ. Dord.

7

Vallavanem (allkiri)

— 52 —

abid (allkirjad)

— 53 —

Sissetulek
8 (Deebet)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuramat nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4	5		6	P.
			Ülekanne . . .			764.373	
28. dets.	58	Hsv. a-le	Eesti Panga Viljandi osakonnast eelarveliste summade hoiuarvelt nr. 213.			4.000	
„	59	Hsv. a-le	Eesti Panga Viljandi osakonnast toitluskapitali tähtajaliselt hoiuarvelt nr. 123 vallavolikogu s. a. 20. detsembri otsuse nr. 8, p. 7 järgi Vabariigi võidulaenu piletite ostmiseks			1.600	
„	60	9	Mihkel Leopaselt Kulbi nr. 23 talu 1926 a. naturaalkohustemaks.			939	
„	61	10	Mait Metsalt Metsa nr. 25 talu 1926 a. naturaalkohustemaks.			50	
„	62	MI. a-le	Sakala pangalt laen Äru koolimaja ehitamiseks (Mr. nr. 14)			100.000	
„	63	Ek. a-le	Leopolt Laielt valla hoolealustele andmatajäänud 1/2 sülla puude hinna tagasimaks (Väljam. nr. 32)			500	
„	64	Vr. a-le	Jüri Kaselt vallavalitsuse kapi eest (Vallasv. nimest. I, nr. 1), mis müüdnud eelarve tuluks ptk. III, § 2, p. 1 (Mr. nr. 16)			700	
„	65	Vr. a-le	Adam Orult vallavalitsuse (end. toitluskomitee) kahe viljakirstu eest (Vallasv. nimest. 1, nr. 5), mis müüdnud vallavolikogu s. a. 20. detsembri otsuse nr. 8 p. 7 põhjal (Mr. nr. 17).			400	
„	66	Hsv. a-le	Sakala pangalt A.-S. „Suhkur“ 1920 a. 15. märtsi aktsiate nr. nr. 451—460 eest, mis kuulusid toitluskapitalile ja määratud müügile vallavolikogu s. a. 20. detsembri otsusega nr. 8 p. 7 (Mr. nr. 18)			2.500	
Ülekanne . . .						875.062	

Väljaminek
(Kreedit) 8

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuramat nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk.	P.	Mk.	P.
7	8	9	10	11	12	12	13
28. dets.	33	Ek. a-e	Ülekanne . . . . . O.-ü. „Ehitaile“ Aru koolimaja ehitamise kulud lepingu järgi			350.205	
„	34	Tlm.a-e	Eesti Panga Viljandi osakonda detsembrikuul sissetulnud 1926 a. tulumaksud : 1) riigi arvele tulumaksu osa. . . . . viivituse % . . . . . 2) omavalitsuste arvele tulumaksu osa. . . . . viivituse %	18.800 188 9.400 94		300.000	
„	35	Kvm.a-e	Eesti Panga Viljandi osakonda riigi arvele detsembrikuul sissetulnud 1926 a. kinnisvarademaksu riigi osa selle viivituse %	156 22		178	
„	36	Kvm.a-e	Viljandi maavalitsusele tema osa detsembrikuul sissetulnud 1926 a. kinnisvarademaksust selle viivituse %	313 44		357	
„	37	Kvm.a-e	Eesti Panga Viljandi osakonda detsembrikuul sissetulnud 1926 a. kinnisvarademaksu sissenõudmise lisaraha : 1) Otsekoheste Maksude Peawalit. arvele. 2) Politsei arvele	13 37		50	
„	38	Hsv.a-e	Eesti Panga Viljandi osakonnale Vabariigi võidulaenu 10 pileti eest, nominaalväärtusega à Mk. 100, makstud à Mk. 110 hoolekandekapitalist vallavolikogu s. a. 20. detsembri otsuse nr. 8 p. 5 järgi			1.100	
„	39		Eesti Panga Viljandi osakonnale Vabariigi võidulaenu 10 pileti eest nominaalväärtusega à Mk. 100, makstud à Mk. 110 toitluskapitalist vallavolikogu s. a. 20. detsembri otsuse nr.8 p.7 järgi			1.100	
Ülekanne						681.472	

Sissetulek
(Deebet)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4				
			Ülekanne . . .			875.062	
28. dets.	67	Hsv.a-le	Sakala pangalt A.-S. „Turvas“ 1921 a. 20. aprilli akt- siate nr. nr. 1241—1250 eest, mis kuulu- sid toitluskapitalile ja määratud müügile vallavolikogu s. a. 20. detsembri otsu- sega nr. 8 p. 7 (Mr. nr. 19).			6.000	
„	68	Et. a-le	Eesti Panga Viljandi osakonnalt vallaomavalitsuse osa s. a. oktoobrikuul sissetulnud tulumaksust			2.031	

Vallavanem (allkiri)

Vallavanema
Valla

Väljaminek
(Kreedit)

Operatsiooni		Pearaamatu eriarve nimetus või maksuraa- matu nr., millele operatsioon kuulub	Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Järje nr.			Üksiksumma		Kogusumma	
				Mk. 11	P.	Mk. 12	P.
7	8	9	10				
			Ülekanne			681.472	
28. dets.	40		O.-ü. „Teenele“ Aru koolile tehtud inven- tari eest:				
			50 koolipinki, à Mk. 2.500	125.000			
			2 koolikappi, à „ 6.000	12.000			
			2 õppetooli, à „ 4.000	8.000			
			2 söögilauda, à „ 2.000	4.000			
			6 tooli, à „ 1.000	6.000			
			2 pesunõud, à „ 2.500	5.000			
		Ek. a-e	(Mr. nr. 15, vallasv. nimest. 3).			160.000	
„	41	Ek. a-e	„Odava“ raamatukauplusele valla kantselai tarvete eest arve järgi.			2.100	
„	42	Et. a-e	Eerik Ergule 1926 a. jalgrattamaks tagasi Viljandi- Pärnu 11 jaosk. rahukohtuniku s. a. 20. veebruari otsuse järgi (Sisset. nr. 15). .			300	
				</			

abid (allkirjad)
sekretär (allkiri)

Vaimla vallavalitsuse
memoriaal

1926

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	DEEBET		KREEDIT	
Kuupäev	Järje nr.		Mk.	P.	Mk.	P.
			4		5	
1926. 1. jaan.	1	Mitmed arved Mitmele arvele Aktiiva osade eest: Kassa . . . . . arve 10.000 Hoiusummade ja väärtpaberite . . . . . „ 36.000 Varanduste . . . . . „ 1.011.000 Saadaolevate laenude . . . . . „ 10.000 Eelarveliste tulude . . . . . „ 40.200 Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide . . . . . „ 5.000 Passiiva osade eest: Toitluskapitali . . . . . arvele 40.000 Hoolekandekapitali . . . . . „ 8.000 Koolikapitali . . . . . „ 3.000 Tagavarakapitali . . . . . „ 25.200 Varandustekapitali . . . . . „ 1.011.000 Eelarveliste kulude . . . . . „ 25.000 Saldod 1925 a. 31. detsembrist. 5. jaan. 2 Eelarveliste tulude arve . . . . . 298.440 Eelarveliste kulude arvele . . . . . 298.440 1926 a. tulud ja kulud vallavolikogu 1925 a. 30. novembri otsusega nr. 7 p. 1 vastu võetud 1926 a. põhieelarve järgi. 20. jaan. 3 Kinnisvarademaksu arve . . . . . 2.513 Eelarveliste tulude arvele . . . . . 2.513 Vallaomavalitsuse osad jaanuarikuul sissetulnud: 1925 a. kinnisvarademaksust . . . . . Mk. 321 selle viivituse 0% . . . . . „ 13 1926 a. kinnisvarademaksust . . . . . „ 2.179 Mk. 2.513 Ülekanne 1.413.153 1.413.153				

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	DEEBET		KREEDIT	
Kuupäev	Järje nr.		Mk.	P.	Mk.	P.
			4		5	
1	2	3				
		Ülekanne	1.413.153		1.413.153	
30. jaan.	4	Kinnisvarademaksu arve	4.000			
		Eelarveliste tulude arvele			4.000	
		Vallaomavalitsuse osa jaanuarikuul sissetulnud 1926 a. kinnisvarademaksust (Lauajuh. nr. 125, Kr. väljam. nr. 8).				
	5	Hoiusummade ja väärtpaberite arve	1.560			
		Toitluskapitali . . . . . arvele			1.200	
		Hoolekandekapitali . . . . . „			300	
		Koolikapitali . . . . . „			60	
		Eesti Panga Viljandi osakonnalt tähtajalistele hoiusummadele nr. nr. 123, 124 ja 125 juurde arvatud 0/0 1925 a. eest.				
	6	Eelarveliste tulude arve	500.000			
		Eelarveliste kulude arvele			500.000	
		1926 a. tulud ja kulud vallavolikogu s. a. 15. jaanuari otsusega nr. 1 p. 1 vastu võetud 1926 a. lisa-eelarve nr. 1 järgi.				
			1.918.713		1.918.713	
Vaimlas, 5. veebruaril 1926.			Vallavanem (allkiri) Vallavanema abid (allkirjad) Vallasekretär (allkiri)			
5. juulil	7	Kinnisvarademaksu arve	833			
		Eelarveliste tulude arvele			833	
		Vallaomavalitsuse osa jaanuarikuul sissetulnud 1926 a. kinnisvarademaksust.				
31. juulil	8	Kinnisvarademaksu arve	3.532			
		Eelarveliste tulude arvele			3.532	
		Vallaomavalitsuse osad juulikuul sissetulnud 1926 a. kinnisvarademaksust . . . . . Mk. 3.467				
		viivituse 0/0 . . . . . „ 65				
		Mk. 3.532				
		Ülekanne	1.923.078		1.923.078	

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	DEEBET		KREEDIT	
Kuupäev	Järje nr.		Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	4	5		6	
31. juulil	9	Ülekanne	1.923.078		1.923.078	
		Eelarveliste kulude arve	100.000			
		Varanduste arvele			100.000	
		Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	100.000			
		Eelarveliste tulude arvele			100.000	
		Tagavara palgid Aru koolimaja ehitamiseks eelarve tulude ptk. III, § 3 p. 1 järgi (Materj. raam. lhk. 1).				
	10	Eelarveliste kulude arve	5.000			
		Eelarvel. puudujääk. ja ülejääk. arvele			5.000	
		1924 a. eelarveline puudujääk eelarve kulude ptk. X § 1. põhjal.				
			2.128.078		2.128.078	
Vaimlas, 9. augustil 1926.			Vallavanem (allkiri) Vallavanema abid (allkirjad) Vallasekretär (allkiri)			
10. dets.	11	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	300.000			
		Eelarveliste tulude arvele			300.000	
		Laen Riigikassalt koolimajade ehitusfondist Aru koolimaja ehitamiseks eelarve tulude ptk. VII, § 2 p. 1- põhjal (Kr. sisset. nr. 57).				
20. dets.	12	Varanduste arve	500.000			
		Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arvele			500.000	
		O/Ü. „Ehitailt“ 1926 a. 20. detsembri akti järgi vallaomavalitsuse valdamisele võetud Aru koolimaja (Kinnisv. nimest. nr. 7).				
28. dets.	13	Kinnisvarademaksu arve	178			
		Eelarveliste tulude arvele			178	
		Vallaomavalitsuse osad detsembrikuul sissetulnud 1926 a. kinnisvarademaksust . . . . . Mk. 156				
		viivituse % . . . . . „ 22				
		Mk. 178				
		Ülekanne	2.928.256		2.928.256	

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	DEEBET		KREEDIT	
Kuupäev	Järje nr.		Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4		5	6
28. dets.	14	Ülekanne	2.928.256		2.928.526	
		Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	100.000			
		Eelarveliste tulude arvele			100.000	
		Laen Sakala pangalt Aru koolimaja ehitamiseks eelarve tulude ptk. VII, § 3, p. 1- põhjal, maksutähtajaga 1927 a. 21. detsembriks ühes 80%-ga (Kr. sisset. nr. 62).				
	15	Varanduste arve	160.000			
		Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arvele			160.000	
		O/Ü. „Teenelt“ Aru koolimaja inventar (Kr. väljam. nr. 40, vallasv. nimest. 3 nr. nr. 1—6).				
	16	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	700			
		Eelarveliste tulude arvele			700	
		Varanduste arve	200			
		Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arvele			200	
		Vallavalitsuse kapi eest (Vallasv. nimest. 1 nr. 1), mis oli arvestatud Mk. 500 ja müüdud eelarve tuluks ptk. III, § 2 p. 1 põhjal, saadud Mk. 700, seega arvestusest rohkem Mk. 200 (Kr. sisset. nr. 64).				
	17	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	400			
		Toitluskapitali arvele			400	
		Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	100			
		Varanduste arvele			100	
		Vallavalitsuse kahe viljakirstu eest (Vallasv. nimest. 1, nr. 5), mis olid arvestatud Mk. 500 ja vallavolikngu s. a. 20. detsembri otsuse nr. 8 p. 7 järgi müüdud toitluskapitali suurendamiseks, saadud Mk. 400, seega arvestusest vähem Mk. 100 (Kr. sisset. nr. 65).				
		Ülekanne	3.189.646		3.189.646	

Operatsioonid		Operatsiooni nimetus	DEEBET		KREEDIT	
Kuupäev	Järje nr.		Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4		5	
28. dets.	18	Ülekanne	3.189.646		3.189.646	
		Toitluskapitali arve	2.500			
		Hoiusummade ja väärtpaberite arvele			2.500	
		Kursikahju A.-S. „Suhkur“ 1920 a. 15. märtsi aktsiate nr. nr. 451—460 müümisel, mis kuulusid toitluskapitalile ja olid arvestatud à Mk. 500, kokku Mk. 5000, kuid millede eest saadi à Mk. 250. kokku Mk. 2500, seega arvestusest vähem Mk. 2500, (Kr. sisset. nr. 66).				
	19	Hoiusummade ja väärtpaberite arve.	1.000			
		Toitluskapitali arvele			1.000	
		Kursikasu A.-S. „Turvas“ 1921 a. 20. aprilli aktsiate nr. nr. 1241—1250 müümisel, mis kuulusid toitluskapitalile ja olid arvestatud à Mk. 500, kokku Mk. 5000, kuid millede eest saadi à Mk. 600, kokku Mk. 6000, seega arvestusest rohkem Mk. 1000 (Kr. sisset. nr. 67).				
	20	Saadaolevate laenude arve	10.000			
		Eelarveliste tulude arvele			10.000	
		Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	10.000			
		Makstaolevate laenude arvele.			10.000	
		Laen toitluskapitalist 1926 a. eelarve tuluks ptk. VII, § 1 p. 1 järgi Palu koolile aida ja puukuuri ehitamiseks, kuid vallavolikogu s. a. 15. märtsi otsusega nr. 3 p. 7 määratud Aru koolile inventari muretsemiseks.				
31. dets.	21	Eelarvel. puudujääk. ja ülejääk. arve	21.948			
		Eelarveliste tulude arvele			21.948	
		Kustutatud tulud vallavolikogu s. a. 20. dets. otsuse nr. 8 p. 3 järgi, nimelt:				
		Kinnisvaradelt . . . . . Mk. 298				
		Isikutelt . . . . . „ 300				
		Tööstusettevõtelt. . . . . „ 20.000				
		Veskitelt. . . . . „ 750				
		Jalgratastelt . . . . . „ 300				
		Kantseleilt . . . . . „ 300				
		<u>Mk. 21.948</u>				
		Ülekanne	3.235.104		3.235.104	

Operatsioonid		Operatsiooni nimetus	DEEBET		KREEDIT	
Kuupäev	Järje nr.		Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4		5	
31. dets.	22	Ülekanne	3.235.104		3.235.104	
		Eelarveliste tulude arve	18.027			
		Eelarvel. puudujääk. ja ülejääk. arvele			18.027	
		Üle eelarve saadud tulud, nimelt:				
		Kinnisvaradelt . . . . . Mk. 100				
		Tulumaksu . . . . . „ 1.245				
		Isikutelt . . . . . „ 24				
		Tööstusettevõtelt . . . . . „ 6.600				
		Veskitelt. . . . . „ 4.748				
		Aurumasinatelt ja naftamootoritelt . . . . . „ 268				
		Jalgratastelt . . . . . „ 42				
		Laadelt . . . . . „ 1.800				
		Viinamüügist . . . . . „ 3.000				
		Varandustemüügist . . . . . „ 200				
		<u>Mk. 18.027</u>				
	23	Eelarveliste kulude arve	9.940			
		Eelarvel. puudujääk. ja ülejääk. arvele			9.940	
		Eelarve kuludest vabaks tunnustatud summad vallavolikogu s. a. 20. detsembri otsusega nr. 8 p. 4, nimelt:				
		Ptk. I, § 4 p. 1 järgi . . . . . Mk. 900				
		„ I, § 4 p. 2 „ . . . . . „ 100				
		„ XI, § 1 „ . . . . . „ 8.940				
		<u>Mk. 9.940</u>				
	24	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	149.000			
		Varandustekapitali arvele			149.000	
		Varanduste kasvamine 1926 a. jooksul.				
		Ülekanne	3.412.071		3.412.071	

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	DEEBET		KREEDIT	
Kuupäev	Järje nr.		Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4		5	
31. dets.	25	Ülekanne	3.412.071		3.412.071	
		Mitmed arved				
		Mitmele arvele				
		Passiva osade eest:				
		Riikliste pensionide ja toetuste . . . . . arve	1.100			
		Naturaalkohuste . . . . . „	400			
		Toitluskapitali . . . . . „	40.700			
		Hoolekandekapitali . . . . . „	9.400			
		Koolikapitali . . . . . „	4.260			
		Tagavarakapitali . . . . . „	25.200			
		Varandustekapitali . . . . . „	1.160.000			
		Makstaolevate laenude . . . . . „	410.000			
		Eelarveliste kulude . . . . . „	30.500			
		Eelarvel. puudujääk. ja ülejääk. . . . . „	5.977			
		Aktiva osade eest:				
		Kassa . . . . . arvele			39.221	
		Hoiusummade ja väärtpaberite . . . . . „			41.160	
		Varanduste . . . . . „			1.570.000	
		Saadaolevate laenude . . . . . „			10.000	
		Eelarveliste tulude . . . . . „			27.156	
		Saldod 1926 a. 31. detsembril.				
			5.099.608		5.099.608	

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

Vaimla vallavalitsuse pearaamat

1926

Sisukord:

			Lhk.
1.	Kassa . . . . . arve, lühend. —	Ks. a—e	1
2.	Hoiusummade ja väärtpaberite . . . . . „ „	Hsv. a—e	2
3.	Varanduste . . . . . „ „	Vr. a—e	3
4.	Saadaolevate laenude . . . . . „ „	Sl. a—e	5
5.	Eelarveliste tulude . . . . . „ „	Et. a—e	6
6.	Kinnisvarademaksu . . . . . „ „	Kvm. a—e	8
7.	Tulumaksu . . . . . „ „	Tlm. a—e	9
8.	Riikliste pensionide ja toetuste . . . . . „ „	Rpt. a—e	10
9.	Mitmesuguste edasiantavate summade . . . . . „ „	Mes. a—e	11
10.	Naturaalkohuste (teede korraspidamise, vangiveo kulude jne.) . . . . . „ „	Nk. a—e	12
11.	Toitluskapitali . . . . . „ „	Tlk. a—e	13
12.	Hoolekandekapitali (vaestekapitali) . . . . . „ „	Hlk. a—e	14
13.	Koolikapitali . . . . . „ „	Klk. a—e	15
14.	Tagavarakapitali . . . . . „ „	Tvk. a—e	16
15.	Varandustekapitali (võlgadeta varanduse) . . . . . „ „	Vrk. a—e	17
16.	Makstaolevate laenude . . . . . „ „	MI. a—e	18
17.	Eelarveliste kulude . . . . . „ „	Ek. a—e	19
18.	Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide . . . . . „ „	Epü a—e	20
19.	Varandusseisu kahanemise ja kasvamise . . . . . „ „	Vkk. a—e	21

Märkus: Kassaraamat tähendakse lühendatult Kr., memorial — Mr.

Deebet

Kassa

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järel		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4	5	6	
1926. 1. jaan.	Mr. 1	Saldo: 1) Tagavarakapitali arvele Eelm. aastate saamata tulude Mk. 40.200 „ „ maksmata kulude „ 25.000 vahe Mk. 15.200 ja 1924 a. eelarve puudujäägi „ 5.000 katmiseks kasutatud jõi kassasse 2) Hoolekandekapitali arvele 3) Koolikapitali arvele	25.200 20.200 5.000 3.000 2.000			
1.—31. jaan.		Saadaolevate laenude arvele Eelarveliste tulude Kinnisvarademaksu Tulumaksu Riikliste pensionide ja toetuste Edasiantavate summade Naturaalkohuste Toitluskapitali Koolikapitali	10.000 89.446 29.384 10.080 9.750 50 3.366 600 1.200		10.000 153.876	
1.—31. juul.		Eelarveliste tulude arvele Kinnisvarademaksu Tulumaksu Riikliste pensionide ja toetuste Edasiantavate summade Naturaalkohuste	154.548 14.127 46.300 3.250 3.200 6.645		 228.070	
1.—31. dets.		Hoiusummade ja väärtpaberite arvele Varanduste Eelarveliste tulude Kinnisvarademaksu Tulumaksu Edasiantavate summade Naturaalkohuste Hoolekandekapitali Makstaolevate laenude Eelarveliste kulude	14.100 1.100 42.113 763 28.482 2.000 989 1.100 400.000 500		 491.147	
					883.093	

arve

Kreedit

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
6	7	8	9	10		
1926.						
1.—31. jaan.		Hoiusummade ja väärtpaberite arve	4.000			
		Kinnisvarademaksu	19.538			
		Tulumaksu	10.080			
		Riikliste pensionide ja toetuste	6.500			
		Eelarveliste kulude	40.000			
					</	

4 Deebet

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
			4		5	
1	2	3				
		Ülekanne . . .			1.011.000	
20. dets.	Mr. 12	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arvele .	500.000			
28. dets.	Mr. 15	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arvele	160.000			
„	Mr. 16	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arvele .	200		660.200	
					1.671.200	

Varanduste

arve

Kreedit 4

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
			9		10	
6	7	8				
		Ülekanne			100.000	
28. dets.	Kr. 64	Kassa arve	700			
„	Kr. 65	Kassa arve	400			
„	Mr. 17.	Varandusseisu kahanemise ja kasvamise arve	100		1.200	
					101.200	
		Saldo 31. detsembril 1926.			1.570.000	
					1.671.200	

5 Deebet

1926. 1. jaan.	Mr. 1	Saldo: Toitluskapitali laen Peeter Vilult	10.000	10.000
28. dets.	Mr. 20	Eelarveliste tulude arvele	10.000	10.000
				20.000

Saadaolevate

laenude arve

Kreedit 5

1926. 30. jaan.	Kr. 21	Kassa arve	10.000	
				10.000
1.—31. dets.				
				10.000
		Saldo 31. detsembril 1926.		10.000
				20.000

6 Deebet

1926. 1. jaan.	Mr. 1	Saldo:			
		Eelmisest aastast saada jäänud	+	+	+
					40.200

Eelarveliste

tulude arve

Kreedit 6

1926.					
20. jaan.	Mr. 3	Kinnisvarademaksu arve	2.513		
30. jaan.	Mr. 4	Kinnisvarademaksu arve	4.000		

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk. 4	P.	Mk. 5	P.
1	2	3				
		Ülekanne			40.200	
5. jaan.	Mr. 2	Eelarveliste kulude arvele	298.440			
30. jaan.	Mr. 6	Eelarveliste kulude arvele	500.000			
					798.440	
1.—31. juul.						
28. dets.	Kr. 42	Kassa arvele	300			
„	Kr. 22	Eelarvel. puudujääkide ja ülejääkide arvele	18.027			
					18.327	
					856.967	

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
6	7	8	9		10	
		Ülekanne	6.513			
1.—31. jaan.		Kassa arve				
		Sissetulnud maksud:				
		Tulumaksu osa	Mk. 1.070			
		Isikutelt	„ 1.116			
		Tööstusettevõtelt.	„ 49.000			
		Veskitelt	„ 33.000			
		Aurum. ja naftamootor.	„ 4.360			
		Jalgratastelt	„ 900	89.446		95.959
5. juulil	Mr. 7	Kinnisvarademaksu arve	833			
31. juulil	Mr. 8	Kinnisvarademaksu arve	3.532			
„	Mr. 9	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	100.000			
1.—31. juul.		Kassa arve				
		Sissetulnud maksud:				
		Tulumaksu osa	Mk. 5.144			
		Viinamüügist	„ 15.000			
		Isikutelt	„ 208			
		Tööstusettevõtelt.	„ 124.800			
		Veskitelt	„ 2.288			
		Aurum. ja naftamootor.	„ 1.908			
		Kantseleilt	„ 400			
		Laadalt	„ 4.800	154.548		258.913
10. dets.	Mr. 11	Varandusseisu kahan. ja kasvam. arve	300.000			
28. dets.	Mr. 13	Kinnisvarademaksu arve	178			
„	Mr. 14	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	100.000			
„	Mr. 16	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	700			
„	Mr. 20	Saadaolevate laenude arve	10.000			
1.—31. dets.		Kassa arve				
		Sissetulnud maksud:				
		Tulumaksu osa	Mk. 2.031			
		Viinamüügist	„ 13.000			
		Veskitelt	„ 23.240			
		Jalgratastelt	„ 342			
		Kantseleilt	„ 500			
		Laadalt	„ 3.000	42.113		
			452.991			
31. dets.	Mr. 21	Eelarvel. puudujääk. ja ülejääk. arve	21.948			474.939
					829.811	
		Saldo 31. detsembril 1926.			27.156	
					856.967	

Riikliste pensionide

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4		5	
1926.						
30. jaan.	Kr. 6	Kassa arvele	6.000			
"	Kr. 7	" "	500			
					6.500	
1.—31. juul.						
10. dets.	Kr. 29	Kassa arve	400			
"	Kr. 30	" "	5.000			
					5.400	
					11.900	
		Saldo 31. detsembril 1926.			1.100	
					13.000	

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev 6	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele 7		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk. 9	p. 	Mk. 10	p.
1926. 20. jaan.	Kr. 17	Kassa arve	9.750			
						9.750
31. juulil	Kr. 46	Kassa arve	3.250			
						3.250
						13.000

Mitmesuguste edasiantavate

1926.					
1.—31. jaan.					
31. juulil	Kr. 22	Kassa arvele	.	25	
"	Kr. 23	„ „	.	25	50
10. dets.	Kr. 28	Kassa arvele	.	5.200	
					5.200
					5.250

1926.				
20. jaan.	Kr. 18	Kassa arve	50	
				50
25. juulil	Kr. 38	Kassa arve	3.200	
				3.200
10. dets.	Kr. 54	Kassa arve	2.000	
				2.000
				5.250

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järel		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
			9		10	
6	7	8				
1926. 1.—31. jaan.						
25. juul.	Kr. 17	Kassa arvele	10.000			
"	Mr. 18	" "	600		10.600	
					10.600	
		Saldo 31. detsembril 1926. .			400	
					11.000	

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järel		Oksiksumma		Kogusumma	
			Mk. 9	P.	Mk. 10	P.
6	7	8				
1926. 1.—31. jaan.		Kassa arve Sissetulnud naturaalkohustemaksud . . . . _____	3.366		3.366	
1.—31. juul.		Kassa arve Sissetulnud naturaalkohustemaksud . . . . _____	6.645		6.645	
1.—31. dets.		Kassa arve Sissetulnud naturaalkohustemaksud . . . . _____ _____ _____	989		989	
					11.000	

1926. 1.—31. jaan.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
-----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1926.					
1. jaan.	Mr. 1	Saldo:			
		1) Hoiusum. ja väärtpab. arve	30.000		
		2) Saadaolevate laenude arve	10.000		
		_____			40.000
30. jaan.	Mr. 5	Hoiusummade ja väärtpaberite arve	1.200		
"	Kr. 21	Kassa arve	600		
		_____			1.800
28. dets.	Mr. 17	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	400		
"	Mr. 19	Hoiusummade ja väärtpaberite arve	1.000		
		_____			1.400
		_____			
		_____			
		_____			43.200

16 **Deebet**

Tagavara-

kapitali arve**Kreedit** 16[illegible]

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
6	7	8	9		10	
1926. 1. jaan.	Mr. 1	Saldo:				
		Kassa arve	25.200		25.200	
		_____				
		_____				
		_____			25.200	

17 Deebet

Varandustekapitali

(võlgadeta varanduse) arve

Kreedit 17 •

[illegible]

1926.	Mr. 1	Saldo:		
1. jaan.		Varanduste arve	1.011.000	
				1.011.000
31. dets.	Mr. 24	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve	149.000	149.000
				1.160.000

18 **Deebet**

Makstaolevate

laenude arve

Kreedit 18[illegible]

1926.				
10. dets.	Kr. 57	Kassa arve	300.000	
28. dets.	Kr. 62	" "	100.000	
"	Mr. 20	Varandusseisu kahanem. ja kasvam. arve .	10.000	
				410.000
				410.000

19 Deebet

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraamatu või memoriaali järele		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3				
1926. 1.—31. jaan.		Kassa arvele Väljaläinud kulud	40.000			
					40.000	
31. juul.	Mr. 9	Varanduste arvele	100.000			
"	Mr. 10	Eelarveliste puudujääk. ja ülejääk. arvele	5.000			
1.—31. juul.		Kassa arvele Väljaläinud kulud	127.350		232.350	
1.—31. det.		Kassa arvele Väljaläinud kulud	511.150			
31. det.	Mr. 23	Eelarveliste puudujääk. ja ülejääk. arvele	9.940		521.090	
					793.440	
		Saldo 31. detsembril 1926.			30.500	
					823.940	

Eelarveliste

kulude arve

Kreedit 19

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
6	7	8	9		10	P
1926. 1. jaan.	Mr. 1	Saldo: Eelmisest aastast maksta jäänud	25.000		25.000	
5. jaan.	Mr. 2	Eelarveliste tulude arve	298.440			
30. jaan.	Mr. 6	„ „ „	500.000		798.440	
1.—31. juul.						
28. det.	Kr. 63	Kassa arve	500			
					500	
					823.940	

20 Deebet

1926. 1. jaan.	Mr. 1	Saldo: 1924 a. eelarveline puudujääk	5.000	5.000
5. juulil	Kr. 14	Kassa arvele	42	42
31. det.	Mr. 21	Eelarveliste tulude arvele	21.948	21.948
		Saldo 31. detsembril 1926.		26.990
				5.977
				32.967

Eelarveliste puudujääkide

ja ülejääkide arve

Kreedit 20

1926. 1.—31. jaan.					
31. juulil	Mr. 10	Eelarveliste kulude arve	5.000		5.000
31. det.	Mr. 22	Eelarveliste kulude arve	18.027		
"	Mr. 23	Eelarveliste kulude arve	9.940		27.967
					32.967

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järelle		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4		5	
1926. 31. juulil	Mr. 9	Eelarveliste tulude arvele	100.000			
		_____			100.000	
10. dets.	Mr. 11	Eelarveliste tulude arvele	300.000			
28. dets.	Mr. 14	„ „ „	100.000			
„	Mr. 16	„ „ „	700			
„	Mr. 17	Toitluskapitali arvele	400			
„	Mr. 17	Varanduste arvele	100			
„	Mr. 20	Makstaolevate laenude arvele	10.000			
		_____			411.200	
31. dets.	Mr. 24	Varandustekapitali arvele			149.000	
		_____			660.200	

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Operatsiooni			
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele		Üksiksumma		Kogusumma	
			Mk.	P.	Mk.	P.
6	7	8				
1926. 1.—31. juul.						
28. dets.	Mr. 12	Varanduste arve	500.000			
„	Mr. 15	„ „	160.000			
„	Mr. 16	„ „	200			
					660.200	
					660.200	

Vaimla vallavalitsuse vallamaksuderaamat

1926

Sisukord:

	Lhk.
1. Isikumaksud	1
2. Maksud ärilistelt tööstusettevõtetelt	2—3
3. Maksud veskitelt	4
4. Maksud aurumasinatelt ja naftamootoritelt	5
5. Maksud jalgratastelt	6
6. Naturaalkohustemaksud	7

Maksutähtaeg: 30. aprilliks 1926.

Järje Nr.	Maksja perekonna-, isiku- ja isanimi	Sündimise aasta	Äsukoht	Maksu alus: puhaskasu rublad, adrasajandikud jne.	Maksta					
					Võlga		Käesoleva aasta maksu		Kokku	
					Millise aasta	Summa	Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Isikumaksud.					Maksjate liigid					
1.	Anni, Arnold Hansu p. . .	1902.	Mulgi Nr. 30.	I	1925	100	200	300		
2.	Avasaar, Tõnis Tooma p. .	1867.	Nurme Nr. 1.	I			200	200		
3.	Ehamäe, Enn Aadu p. . .	1869.	Saadu Nr. 5.	I			200	200		
4.	Helisalu, Edgar Peedi p. .	1899.	Turva Nr. 10.	I			200	200		
5.	Jans, Johan Joosepi p. . .	1870.	Kipi Nr. 11.	I			200	200		
6.	Kase, Jüri Märdi p. . . .	1860.	Kovali Nr. 15.	I			200	200		
7.	Kivikas, Kaarel Kusta p. .	1895.	Lepiku Nr. 20.	I			200	200		
8.	Kuuse Peeter Madise p. . .	1900.	Soo Nr. 33	I	1925	100	200	300		
	jne.									
	Kokku . .					200	1.600	1.800		

Vaimlas,
5. jaanuaril, 1926.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

1	2. Maksud ärilistelt tööstusettevõtetelt.		Sissetuleku summad *)		
1.	Vaimla kartuliühisus Viinavabrik	Vaimlas	200.000×2 100	4.000	4.000
2.	A/S. „Ürgai“ õlletehas. Vaimla asunduses	Vaimlas	$6.000.000 \times 2$ 100	120.000	120.000
	Ülekanne . .			124.000	124.000

*) 1923. a. maksumäärad.

Makstud										Kustutatud		Jäi võlgu		Märkused
Mis kuupäeval	Kassa- raamatu järje Nr.	Võlga		Käesoleva aasta maksu		Viivituse % ^o / ₁₀₀		Kokku						
10	11	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	18
—	—	—		—		—		—		300				Kustutat. vallavolikogu prot. 20.XII.1926. Nr. 8p.3.
10. I.	5			200				200						
10. I.	6			200				200						
20. I.	11			200				200						
5. VII.	25			200	8			208						
30. I.	22			200				200						
10. I.	4			200				200						
10. I.	2	100				16		116			200			
		100		1.200		24		1.324		300	200			
Maksmiste kuukokkuvõtted														
Jaan.		100		1.000		16		1.116						
Juulil				200		8		208						
Dets.		—		—		—		—						
Kokku		100		1.200		24		1.324						

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

10. I.	7		4.000		4.000								
5. VII.	27		120.000	4.800	124.800								
			124.000	4.800	128.800								

Järje Nr.	Maksja perekonna-, isiku- ja isanimi	Sündimise aasta	Asukoht	Maksu alus: puhaskasu rublad, adrasajändikud jne.	Maksta					
					Võlga		Käesoleva aasta maksu		Kokku	
					Mjllise aasta	Summa	Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3.	Ülekanne Laie, Leopold Priidu p. Metsatööstus Vaimla metsk. jne.		Vaimlas	3.000.000×2 100	1925	30.000	60.000		124.000	124.000
	Kokku					30.000	184.000		214.000	

Vaimlas,
5. jaanuaril 1926.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

3. Maksud veskitelt.										
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1.	Avasaar, Tõnis Tooma p.	Nurme Nr. 1.	Vesiveskid *) I liik				20.000		20.000	
2.	Ennuste, Hain Hendriku p.	Jõe Nr. 4.	II „	1925	8.580		10.000		18.580	
3.	Ehamäe, Enn Aadu p.	Saadu Nr. 5.	III „				7.000		7.000	
4.	Helisalu, Edgar Peedi p.	Turva Nr. 10.	IV „				4.000		4.000	
5.	Jans, Johan Joosepi p.	Kipi Nr. 11.	V „				2.000		2.000	
6.	Kase, Jüri Märdi p.	Kovald Nr. 15.	VI „				1.000		1.000	
7.	Kivikas, Kaarel Kusta p.	Lepiku Nr. 20.	Tuuleveskid 500×2				1.000		1.000	
8.	Laane, Jaan Siimu p.	Laane Nr. 22.	350×2				750		750	
9.	Leopas, Mihkel Märdi p. jne.	Kulbi Nr. 23.	200×1				200		200	
	Kokku				8.580		45.950		54.530	

Vaimlas,
5. jaanuaril 1926.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

*) 1923. a. maksumäärad.

Makstud										Kustutatud		Jäi võlgu		Märkused
Mis kuupäeval	Kassa- raamatu järje Nr.	Võlga		Käesoleva aasta maksu		Viivituse % ⁰ / ₀		Kokku						
10	11	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	
20. I.	13	30.000		124.000		4.800		128.800		20.000		26.800		
		30.000		13.200		1.800		45.000						
		30.000		137.200		6.600		173.800		20.000		26.800		
Maksmiste kuukokkuvõtted														
Jaan.		30.000		17.200		1.800		49.000						
Juulil				120.000		4.800		124.800						
Dets.		—		—		—		—						
Kokku		30.000		137.200		6.600		173.800						

Viivituse %⁰/₀ vabastatud 15.I.26. nr. 1. p. 13.
Mk. 20.000 kustutatud 20.XII.26. nr. 8. p. 3.

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

10. I.	5		20.000		20.000				
10. XII.	48	8.580	10.000	4.660	23.240				
10. I.	6		7.000		7.000				
20. I.	11		4.000		4.000				
5. VII.	25		2.000	80	2.080				
30. I.	22		1.000		1.000				
10. I.	4		1.000		1.000				
—	—		—	—	—	750			
5. VII.	26		200	8	208				
		8.580	45.200	4.748	58.528	750			
Maksmiste kuukokkuvõtted									
Jaan.			33.000		33.000				
Juulil			2.200	88	2.288				
Dets.		8.580	10.000	4.660	23.240				
Kokku		8.580	45.200	4.748	58.528				

Kustutat. vallavolikogu
otsusega 20.XII.26. nr. 8.
p. 3.

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

Järje Nr.	Maksja perekonna-, isiku- ja isanimi	Sündimise aasta	Asukoht	Maksu alus: puhaskasu rublad, adrasajandikud jne.	Maksta					
					Võlga		Käesoleva aasta maksu		Kokku	
					Millise aasta	Summa	Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	4. Maksud aurumasi- natelt ja naftamooto- ritelt.			Tarvitamis- liigid ja jõu- määrad *)						
1.	Aruküla rehepeksuühisus . . Aurumasin		Põlgaste Nr. 43.	I liik, 8×100			800		800	
2.	Väli, Paul Peetri p. . . . . Aurumasin		Väljaotsa Nr. 53.	II liik, 6×300			1.800		1.800	
3.	Juurik, Hans Jaani p. . . . . Naftamootor jne.		Päidi Nr. 45.	II liik, 8×300	1925	1.000	2.400		2.400	
	Kokku . .					1.000	5.000		6.000	

Vaimlas,
5. jaanuaril 1926.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

*) 1923. a. maksumäärad.

5. Maksud jalgratastelt.		Saadul	Jalgratta valdus							
1.	2.									
1.	Alle, Harald Hendriku p. . .	Saadul					300		300	
2.	Aru, Georg Jüri p.	Laanel					300		300	
3.	Ergu, Eerik Ennu p.	Turval					300		300	
4.	Kuuse, Kaarel Kusta p. . . . jne.	Sool					300		300	
	Kokku . .						1.200		1.200	

Vaimlas,
5. jaanuaril 1926.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

Makstud										Kustutatud		Jäi võlgu		Märkused
Mis kuupäeval	Kassa- raamatu järje Nr.	Võlga		Käesoleva aasta maksu		Viivituse 0/100		Kokku						
10	11	Mk. 12	P. 13	Mk. 14	P. 15	Mk. 16	P. 17	Mk. 18	P. 19	Mk. 20	P. 21	Mk. 22	P. 23	
20. I.	19			800				800						
25. VII.	33			1.800		108		1 908						
10. I.	8	1.000		2.400		160		3.560						
		1.000		5.000		268		6.268						
Maksmiste kuukokkuvõtted														
Jaan.		1.000		3.200		160		4.360						
Juulil				1.800		108		1.908						
Dets.		—		—		—		—						
Kokku		1.000		5.000		268		6.268						

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

10. XII.	50	300	42	342																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															</
----------	----	-----	----	-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

Kr. väljam. nr. 42.

Järje Nr.	Maksja perekonna-, isiku- ja isanimi	Sündimise aasta	Asukoht	Maksu alus: puhaskasu rublad, adrasajandikud jne.	Maksta					
					Võlga		Käesoleva aasta maksu		Kokku	
					Millise aasta	Summa	Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Maksud naturaalkohuste täitmiseks (teede korraspidamise, vangiveo jne. kuludeks).			riigi kinnisvarade maks*)						
1.	Avasaar, Tõnis Tooma p. . .		Nurme Nr. 1.	3784×0,25			947		947	
2.	Avvik, Johan Jaani p. . .		Laidu Nr. 3.	16.000×0,25			4.001		4.001	
3.	Ehamäe, Enn Aadu p. . .		Saadu Nr. 5.	2573×0,25			644		644	
4.	Helisalu, Edgar Peedi p. . .		Turva Nr. 10.	3891×0,25			975		975	
5.	Jans, Johan Joosepi p. . .		Kipi Nr. 11.	2100×0,25			525		525	
6.	Kase, Jüri Märdi p. . .		Kovali Nr. 15.	1577×0,25			395		395	
7.	Kivikas, Kaarel Kusta p. . .		Lepiku Nr. 20.	4837×0,25			1.210		1.210	
8.	Laane, Jaan Siimu p. . .		Laane Nr. 22.	800×0,25			200		200	
9.	Leopas, Mihkel Madise p. . .		Kulbi Nr. 23.	3750×0,25			939		939	
10.	Mets, Mait Märdi p. . .		Metsa Nr. 25.	200×0,25			50		50	
11.	Mägiste, Julius Johani p. . .		Mulgi Nr. 30.	1250×0,25			314		314	
12.	Oru, Aadam Andrese p. . .		Oru Nr. 31.	1900×0,25			475		475	
13.	Naarits, Tõnu Tiidu p. . .		Tuule Nr. 35.	1300×0,25			325		325	
	jne.									
	Kokku . .						11.000		11.000	

Vaimlas,
10. jaanuaril 1926.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

*) Naturaalkohustemaksu jaotamise aluseks on võetud riigi kinnisvarademaks, mille järgi naturaalkohustemaksu tuleb kinnisvarademaksu iga marga pealt (11.000:43.962) 0,25... marka.

Makstud								Kustutatud		Jäi võlgu		Märkused
Mis kuupäeval	Kassa-raamatu järje Nr.	Võlga		Käesoleva aasta maksu		Viivituse % %						
10	11	Mk. 12	P. 13	Mk. 13	P. 14	Mk. 14	P. 15	Mk. 16	P. 17	Mk. 17	P. 18	
10. I.	5			947			947					
31. VII.	40			4.001			4.001					
10. I.	6			644			644					
20. I.	11			975			975					
31. VII.	45			525			525					
31. VII.	43			395			395					
31. VII.	44			1.210			1.210					
31. VII.	42			200			200					
28. XII.	60			939			939					
28. XII.	61			50			50					
31. VII.	41			314			314					
20. I.	12			475			475					
20. I.	20			325			325					
				11.000			11.000					
Maksmiste kuukokkuvõtted												
Jaan.				3.366			3.366					
Juulil				6.645			6.645					
Dets.				989			989					
Kokku				11.000			11.000					

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

Vaimla vallavalitsuse
kinnisvarademaksu
(liikumata varanduste maksu)
raamat

1926

Maksmise tähtajad: I pool — 30. aprilliks 1926.
II pool — 30. oktoobriks 1926.

Järje Nr.	Maksja perekonna-, isiku- ja isanimi	Sündimise aasta	Asukoht	Maksu alus: puhaskasu rublad, adrasajandikud jne.	Maksta					
					Võlga		Käesoleva aasta maksu		Kokku	
					Millise aasta	Summa	Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Avasaar, Tõnis Tooma p.		Nurme Nr. 1.	180,75×21 37,15×3 425,30×7			796, 111 2.877		3.784	
2.	Aavik, Johan Jaani p.		Laidu Nr. 3.	751 ×21 76,30×3			15.771 229		16.000	
3.	Ehamäe, Enn Aadu p.		Saadu Nr. 5.	50,45×51	1925	1.286	2.573		3.859	
4.	Helisalu, Edgar Peedi p.		Turva Nr. 10.	280,50×21			3.891		3.891	
5.	Jans, Johan Joosepi p.		Kipi Nr. 11.	100 ×21			2.100		2.100	
6.	Kase, Jüri Märdi p.		Kovali Nr. 15.	75,10×21			1.577		1.577	
7.	Kivikas, Kaarel Kusta p.		Lepiku Nr. 20.	38 ×50 45,75×3 5000 ×56 100			1.900 137 2.800		4.837	
8.	Laane, Jaan Siimu p.		Laane Nr. 22.	16 ×50	1925	400	800		1.200	
9.	Leopas, Mihkel Madise p.		Kulbi Nr. 23.	75 ×50			3.750		3.750	
10.	Mets, Mait Märdi p.		Metsa Nr. 25.	4 ×50			200		200	
11.	Mägiste, Julius Johani p.		Mulgi Nr. 30.	25 ×50			1.250		1.250	
12.	Oru, Adam Andrese, p.		Oru Nr. 31.	38 ×50			1.900		1.900	
13.	Naarits, Tõnis Tiidu p. jne.		Tuule Nr. 35.	26 ×50					1.300	
Kokku						1.686	43.962		45.648	

Vaimlas,
5. jaanuaril 1926.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

Makstud											Kustutatud		Jäi võlgu		Märkused	
Mis kuupäeval	Kassa- raamatu järje Nr.	Võlga		Käesoleva aasta maksu		Viivituse 0/100/0		Lisaraha		Kokku						
10	11	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	19
10. I. 25. VII.	5 31			1.892 1.892						3.784						
30. I.	23			16.000						16.000						
10. I. 25. VII.	6 32	1.286		1.287 1.286		51				3.910						
20. I.	11			3.891						3.891						
5. VII.	25			2.100		42				2.142						
30. I.	22			1.577						1.577						
25. VII.	30			4.837		145				4.982						
	—	—		—		—		—		—	1.200					
5. VII.	26			3.750		75				3.825						
20. I.	14			200						200						
10. XII.	51			625		88		50		763			625			
20. I.	12			1.900						1.900						
20. I.	20			1.300						1.300						
		1.286		42.537		401		50		44.274	1.200		625			
Maksliste kuukokkuvõtte																
Jaan.		1.286		28.047		51				29.384						
Juulil				13.865		262				14.127						
Dets.				625		88		50		763						
Kokku		1.286		42.537		401		50		44.274						

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

Vaimla vallavalitsuse tulumaksukohuslaste nimestik 1926

Maksmise tähtajad: I pool — 30. septembriks 1926.
II pool — 30. novembriks 1926.

Järjekorra (maksulehe) Nr.	Maksja perekonna-, isiku- ja isanimi (vanadus) või juriidiline isiku nimetus Aadress	Määratud aastane tulumaks markades	Muudetud			Lõplik tulumaksu summa
			Millise otsuse põhjal	Vähendatud	Suurendatud	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Avasaar, Tõnis Tooma p. . . . . Nurme talu.	30.400	Otsek. Maks. Peak. 20. VI. 26. (Lauaj. nr. 1514).		5.800	36.200
2.	Ennuste, Hain Hendriku p. . . . . Turva talu.	20.200				20.200
3.	Helisalu, Edgar Peedi p. . . . . Hiie talu.	3.500				3.500
4.	Jans, Johan Joosepi p. . . . . Kipi talu.	2.700				2.700
5.	Kivikas, Kaarel Kusta p. . . . . Lepiku talu.	5.600				5.600
6.	Leopas, Mihkel Madise p. . . . . Kulbi talu.	4.300				4.300
7.	Mets, Mait Märdi p. . . . . Metsa talu.	1.200				1.200
8.	Oru, Aadam Andrese p. . . . . Oru talu.	300				300
9.	Saarine, Erik Eduardi p. . . . . Saare talu	3.400				3.400
10.	Taheva, Tõnu Tooma p. . . . . Turva talu.	500				500
11.	jne.					
Kokku . .		72.1000			5.800	77.900
Maksuinspektor (allkiri)						
Sekretär (allkiri)						

Sisse tulnud markades								Üle määrat võetud mk.	Tagasi maks- tud mk.	Maksmise täht- aega pikenda- tus		Kustutatud loo- tuseta võlana mk.	Millise otsuse põh- jal tagasi makstud, tähtaega pikenda- tud või lootuseta võlana kustutatud
Kuupäev ja aasta	Kvii- tungi (kassa- raa- matu) Nr.	Tulumaksu		Viivi- tuse 0/100	Lisa raha (sead. 3. I. 1921 nr. 31)	Kõike kokku	Millise maksu- sum- male mk.			Mis ajani			
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
25. VII. 1926.	31		18.100	18.100			36.381						
10. XII. 1926.	52		18.100	18.100	181								
25. VII. 1926.	37		10.100	10.100			20.301						
10. XII. 1926.	49		10.100	10.100	101								
25. VII. 1926.	34		3.500	3.500			3.500						
5. VII. 1926.	25		2.700	2.700			2.700						
25. VII. 1926.	30		5.600	5.600			5.600						
5. VII. 1926.	26		4.300	4.300			4.300						
25. VII. 1926.	35		1.200	1.200			1.200						
25. VII. 1926.	36		300	300			300						
5. VII. 1926.	28		500	500			500						
Maksmiste kuukokkuvõtted													
1926. Jaan.													
Juulil			46.300	46.300			46.300						
Dets.			28.200	28.200	282		28.482						
Kokku			74.500	74.500	282		74.782						

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

Järelkorra (maksuleide) Nr.	Maksja perekonna-, isiku- ja isanimi (vanadus) või juuriidilise isiku nimetus Aadress	Määratud aastane tulumaks markades	Muudetud			Lõplik tulumaksu summa
			Millise otsuse põhjal	Vähen- datud	Suuren- datud	
1	2	3	4	5	6	7
1.	1924 a. tulumaks Avasaar, Tõnis Tooma p. . . . Nurme talu.	24.000				24.000
25.	Ennuste, Hain Hendriku p. . . . Tõrva talu. jne.	9.000				9.000

Sisse tulnud markades										Üle määra võetud mk.	Tagasi maks- tud mk.	Maksmise täht- aega pikenda- tud		Kustutatud loo- tuseta võlana mk.	Millise otsuse põh- jal tagasi makstud, tähtaega pikenda- tud või lootuseta võlana kustutatud.
Kuupäev ja aasta	Kvii- tungi (kassa- raa- matu) Nr.	Tulumaksu			Vii- vi- tuse 0,00%	Lisa- raha (sead. 3. I. 1921 nr. 31)	Kõike kokku	Millise maksu- sum- male mk.	Mis ajani						
8	9	isikliku kaardi järgi	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
15. VII. 1924.	763		12.000	12.000				24.000							
10. XI. 1924.	957		12.000	12.000											
1926. 10. I.	3		9.000	9.000	630	450	10.080								
Maksmiste kuukokkuvõtted															
1924. Jaan.															
Veebr. jne.															
Kokku .															
Vaimlas, 3. jaanuaril 1925.										Vallavanem (allkiri) Vallavanema abid (allkirjad) Vallasekretär (allkiri)					
Maksmiste kuukokkuvõtted															
1926. Jaan.			9.000	9.000	630	450	10.080								
Veebr. jne.															
Kokku .			9.000	9.000	630	450	10.080								

Vaimla vallavalitsuse

hoiusummade ja väärtpaberite raamat

1926 — 19.....

Sisukord :

1. Toitluskapital	Lhk. 1.
2. Hoolekandekapital (vaestekapital)	2—3.
3. Koolikapital	4.
4. Eelarvelised summad	5.

1 (Deebet)

Toitlus- kapital

Väljaminek

(Kredit)

Operatsiooni		Hoiusummade ja väärt- paberite nimetus	Arv	Maks- tav %	Nominaal- väärtus		Kursi- väärtus		Arvestuse summa	
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele				Mk	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4	5	6		7		8	
1926. 1. jaan.	Mr. 1	Saldo: 1) A/S. „Suhkur“ aktsiad 1920 a. 15. märtsist nr. nr. 451 — 460 à Mk. 500 . . . . . 2) A/S. „Turvas“ aktsiad 1921 a. 20. aprillist nr. nr. 1241 — 1250, à Mk. 500 . . . . . 3) Eesti panga Viljandi osakonna tähtajaline hoiuarve nr. 123, tähtaeg — 1926 a. 15. jaanuar.	10	—	5.000		—		5.000	
			10	—	5.000		—		5.000	
			1	6	—		—		20.000	
			21	—	—		—		30.000	
30. jaan.	Mr. 5	Eesti panga Viljandi osakonna täht- ajalisele hoiuarvele nr. 123 ar- vatud juurde 1925 a. % . . .	—	6	—		—		1.200	
31. juulil	Kr. 24	Eesti panga Viljandi osakonna täht- ajalisele hoiuarvele nr. 123 viidud	—	6	—		—		10.000	
28. dets.	Kr. 39	Eesti panga Viljandi osakonnalt ostetud Eesti Vabariigi 1920 a. võidulaenu piletid, seeria 06118 nr. nr. 036, 037, 038, 039, 040, seeria 05135 nr. nr. 023, 024, 025, 026, 027, à Mk. 100 kursiga à Mk. 110	10	—	1.000		1.100		1.100	
			31	—	—		—		42.300	

[illegible]

Hoolekandekapital (vaestekapital)

1926. 1. jaan.	Mr. 1	Saldo:					
		Eesti panga Viljandi osakonna täht- ajaline hoiuarve nr. 124, täht- aeg — 1926 a. 15. jaanuar . .	1	6	—	—	5.000
30. jaan.	Mr. 5	Eesti panga Viljandi osakonna täht- ajalisele hoiuarvele nr. 124 arvatud juure 1925 a. % . . .	—	6	—	—	300
31. juulil	Kr. 24	Eesti panga Viljandi osakonna täht- ajalisele hoiuarvele nr. 124 viidud	—	6	—	—	3.000
		Ülekanne . .					8.300

[illegible]

Sissetulek 3 (Deebet)			Hoolekandekapital							
Operatsiooni		Hoiusummade ja väärt- paberite nimetus	Hrv	Maks- tav %	Nominaal- väärtus		Kursi- väärtus		Arvestuse summa	
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele				Mk	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
28. dets.	Kr. 38	Ülekanne . . . Eesti panga Viljandi osakonnalt ostetud Eesti Vabariigi 1920 a. võidulaenu piletid, seeria 06118 nr. nr. 079, 080, 081, 082, 083, 084, 085, 086, 087, 088, à Mk. 100, kursiga à Mk. 110.	10	—	1.000		1.100		1.100	
			11	—	—		—		9.400	

4		Kooli-							
1926. 1. jaan.	Mr. 1	Saldo: Eesti panga Viljandi osakonna täht- ajaline hoiuarve nr. 125, täht- aeg — 1926 a. 15. jaanuar	1	6	—	—		1.000	
30. jaan.	Mr. 5	Eesti panga Viljandi osakonna täht- ajalisele hoiuarvele nr. 125 arvatud juurde 1925 a. %	—	6	—	—		60	
			1	—	—	—		1.060	

5		Eelarvelised							
1926.									
30. jaan.	Kr. 8	Eesti panga Viljandi osakonna jooksvale hoiuarvele nr. 213 makstud * * * * *	1		—		—		4.000
			1	—	—		—		4.000

(vaestekapital)		Väljaminek (Kreedit) 3								
Operatsiooni		Hoiusummade ja väärt- paberite nimetus	Arv	Maks- tav %	Nominaal- väärtus		Kursi- väärtus		Arvestuse summa	
Kuupäev	Nr. kassaraa- matu või memoriaali järele				Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
9	10	11	12	13	14	15	16			
		Ülekanne								
Mr. 25		Saldo 31. detsembril 1926	11	—	—	—		9.400		

kapital		Kinnisvara ja valdasvara rahul							4
1926.									

hoiusummad										5
1926. 28. dets.	Kr. 58	Eesti panga Viljandi osakonna jookswalt hoiuarvelt nr. 213 toodud	1		—		—		4.000	
			1	—	—		—		4.000	

Vaimla vallavalitsuse

kinnisvara ja vallasvara raamat

1922—19.....

Sisukord:

I. Kinnisvara	Lhk. 1.
II. Vallasvara:	
1. Vallavalitsuse	2.
2. Palu kooli	3.
3. Aru kooli	4.

1

Järje nr.	Varanduse nimetus ja kirjeldus	Omandamise		Üksuste arv	Üksuse hind		Koguväärtus		Kustutamise					Ümberhindamise						Märkused	
		aeg	alus		otsuse	nr.			Üksuste arv	Kogusumma		otsuse		Üksuste arv	Üksuse hind		Kogu- väärtus				
												aeg	nr.		aeg	nr.	Mk.	P.	Mk.		P.
1	2	3	4	5	Mk.	P.	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17				
	I. Kinnisvara.																				
1.	Vaimla vallaomavalitsuse maa- tükk — 1 tiin	1895. 20. V.	Kinnist. akt. 20. V. 1895. nr. 1456.	1	10.000		10.000														
2.	Vallamaja — teliskivist, ühekordne, 10×5 sülda	1900. 20. X.	Vallavolik. prot. nr. 63.	1	300.000		300.000														
3.	Laut-, ait ja puukuur ühe katuse all — puust, 12×4 sülda	1901. 15. IX.	Vallavolik. prot. nr. 10. p. 5.	1	30.000		30.000														
4.	Vaestekodu — puust, ühekordne 8×4 sülda	1905. 10. X.	Vallavolik. prot. nr. 12. p. 1.	1	60.000		60.000														
5.	Koolitalu Palu nr. 13. — 12 tiinu	1875. 15. V.	Kinnist. akt 15. V. 1875. nr. 1567	1	120.000		120.000														
6.	Palu koolimaja — puust, ühekordne, 12×5 sülda	1890. 15. X.	Vallavol. prot. nr. 78.	1	150.000		150.000														
	31. dets. 1922. kinnisvara seis	—	—	6	—		670.000														
			1923. a. 20. detsembril ametisse astumisel Vallavanem (allkiri) 1923. a. 20. detsembril ametist lahkumisel Vallavanem (allkiri)																		
7.	Aru koolimaja — puust, kahekordne, 13×6, riigilt renditud maal	1926. 20. XII.	Mr. 12. Valdam. akt.	1	500.000		500.000														
	1926. a. 31. dets. kinnisvara seis	—	—	7	—		1.170.000														

Järje nr.	Varanduse nimetus ja kirjeldus	Omandamise		Üksuste arv	Üksuse hind	
		aeg	alus		Mk.	P.
1	2	3	4	5	6	
	II. Vallasvara.					
	1. Vallavalitsuses					
1.	Kapp, kuusepuust, pruun	—	—	1	500	
2.	Kapp, arhiivi hoidmiseks — lepast, pruun	1913. 5. III.	Kr. nr. 45.	1	1.000	
3.	Kapp, käsilolevate asjade hoidmi- seks, lepast, pruun	1915. 14. IV.	Kr. nr. 68.	1	1.200	
4.	Kantselei laud — kuusest, tume- pruun	1916. 18. V.	Kr. nr. 75.	1	1.500	
5.	Viljakirstud (end. toitluskomitee)	1918. 12. XII.	Lauajuh. nr. 964.	2	250	
6.	Rahakapp — raudne	1920. 23. X.	Kr. nr. 345.	1	16.000	
7.	Kantselei laud — lepast, aluskap- pidega	1922. 5. VII.	Kr. nr. 430.	1	5.000	
8.	Toolid	1922. 5. VIII.	Kr. nr. 545.	6	800	
9.	Käsilamp	1922. 17. IX.	Kr. nr. 615.	1	500	
	31. dets. 1922. vallasvara seis .	—	—	15		
			1923. a. 20. detsembril ametisse astumisel Vallavanem (allkiri)			
			1923. a. 20. detsembril ametist lahkumisel Vallavanem (allkiri)			
	1926. 31. dets. vallasvara seis .	—	—	12	—	

3

3

	2. Palu koolis					
1.	Koolipingid	1921. 10. IX.	Kr. nr. 650.	80	2.000	
2.	Klassitahvlid	1921. 10. IX.	„	2	500	
3.	Raamatukapid	1922. 3. V.	Kr. nr. 340.	2	5.000	
4.	Toolid	1922. 5. VIII.	Kr. nr. 560.	6	800	
5.	Maakaardid	1922. 5. VIII.	„	2	350	
6.	Lambid	1922. 5. VIII.	„	3	500	
7.	Harmoonium	1922. 10. IX.	Kr. nr. 701.	1	30.000	
8.	Seinakell	1922. 7. XII.	Kr. nr. 800.	1	2.000	
	31. dets. 1922. a. vallasvara seis	—	—	97	—	
			1923. a. 20. detsembril ametisse astumisel Vallavanem (allkiri)			
			1923. a. 20. detsembril ametist lahkumisel Vallavanem (allkiri)			

Koguväärtas		Kustutamise				Ümberhindamise						Märkused		
		otsuse		Üksuste arv	Kogusumma	otsuse		Üksuste arv	Üksuse hind		Koguväärtus			
		aeg	nr.			aeg	nr.		Mk.	P.	Mk.		P.	
Mk.	P.	8	9	10	Mk.	P.	12	13	14	Mk.	P.	15	16	17
500		1926. a. eelarve	Ptk. III. § 2. p. 1.	1	500									
1.000		Kr.sisset.	64											
1.200														
1.500														
500		20.XII.27. Kr.sisset.	8 p. 5	2	500									
16.000			65											
5.000														
4.800														
500														
31.000				—	—									
eelloeteldud vallasvara vastu võtnud: Vallavanema abid (allkirjad)														
eelloeteldud vallasvara üle annud: Vallavanema abid (allkirjad)														
30.000		—	—	3	1.000									

3

3

160.000													
1.000													
10.000													
4.800													
700													
1.500													
30.000													
2.000													
210.000													
		eelloeteldud vallasvara vastu võtnud: Vallavanema abid (allkirjad)											
		eelloeteldud vallasvara üle annud: Vallavanema abid (allkirjad)											

Järje nr.	Varanduse nimetus ja kirjeldus	Omandamise		Üksuste arv	Üksuse hind	
		aeg	alus		Mk, 6	P
1	2	3	4	5	6	
	3. Aru koolis					
1.	Koolipingid	1926. 28. XII.	Kr. nr. 40.	50	2.500	
2.	Koolikapid	”	”	2	6.000	
3.	Õppetoolid	”	”	2	4.000	
4.	Söögilauad	”	”	2	2.000	
5.	Toolid	”	”	6	1.000	
6.	Pesunõud	”	”	2	2.500	
	1926. a. 31. dets. vallasvara seis	—	—	64	—	

Koguväärtus		Kustutamise					Ümberhindamine								Märkused
		otsuse		Üksuste arv	Kogusumma		otsuse		Üksuste arv	Üksuse hind		Kogu- väärtus			
		aeg	nr.				aeg	nr,		Mk.	P.	Mk.	P.		
Mk.	P.	8	9	10	Mk.	P.	12	13	14	15	16	17			
7					11										
125.000															
12.000															
8.000															
4.000															
6.000															
5.000															
160.000															

Vaimla vallavalitsuse
materjalideraamat
1925—19.....

Sisukord:

	Lhk.
1. Palgid	1.

Sissetulek
1 (Deebet)

Pal-
(Materjalide

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Arv	Üksuse hind		Kogu-hind		Kokkuvõtte summad	
Kuupäev	Nr. kassaraamatu või memoriaali järele			Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
				1	2	3	4	5	6
1925. 30. apr.	Mr. 13	Metsatööstusest Kõrelaanes saadud: 1) palgid — 21 jalga, 6— 7 tolli 2) palgid — 21 jalga, 8 tolli 3) palgid — 21 jalga, 9—10 tolli 							

gid
liigi nimetus)

Väljaminek
(Kreedit) 1

Operatsiooni		Operatsiooni nimetus	Arv	Üksuse hind		Kogu-hind		Kokkuvõtte summad	
Kuupäev	Nr. kassaraamatu või memoriaali järele			Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
				8	9	10	11	12	13
1926. 31. juulil	Mr. 9	Tarvitatud Aru koolimaja ehitamiseks: 1) palgid — 21 jalga, 6— 7 tolli 2) palgid — 21 jalga. 8 tolli 3) palgid — 21 jalga, 9—10 tolli	200 300 40	150 200 250	30.000 60.000 10.000			100.000	
			540	—	—			100.000	

Vaimla vallavalitsuse eelarveliste tulude raamat

1926

Tulude nimetus eelarve peatükkide, pa- ragrahvide ja punktide järele	S i s s e v ö t t a m ä ä r a t u d												1926 aastal sisse tulnud ¹⁾								Jääb sisse võtta järgmi- sel aastal	Kogu tulu- summa (lahtrid 20+21)	Eelarve lõpliku tulu- summaga võrreldes (lahtr.7 ja 22) sissetulek						
	Endiste eelarvete järele		Käesoleva a. põhieel- arve järele		Lisaeelarvetega, ülekannetega ja tagasimaksudega						Lõplik tulusumma (lahtrid 2+3+5-6)		Jaauaril			Juulil			Detsembril				KOKKU (8+9+10+11+12 +13+14+15+16 +17+18+19)		vähem — kustutatud tulud	suurem — üle eelarve saadud tul.			
					A l u s e			Suurendatud		Vähendatud																			
	Mk.	P.	Mk.	P.	nimetus	kuup.	Nr.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Kr.v.Mr. Nr.	Mk.	P.	Kr. või Mr. Nr.	Mk.	P.	Kr.v.Mr. Nr.			Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Peatükk I.																													
Maksut 1926.																													
§ 1. Kinnisvarademaksu osa	420		10.990								11.410		Mr. 3 2.500 Mr. 4 4.000		Mr. 7 833 Mr. 8 3.467		Mr. 13 156		10.956		156		11.112		298				
Viivituse %													Mr. 3 13		Mr. 8 65		Mr. 13 22		100				100				100		
§ 2. Tulumaksu osa			7.000								7.000		Kr. 24 1.070		Kr. 47 5.144		Kr. 68 2.031		8.245				8.245				1.245		
§ 3. Vallaomavalitsuse maksud:																													
1. Isikutelt	200		1.600								1.800		1.100		200				1.300		200		1.500		300				
Viivituse %													16		8				24				24				24		
2. Ärulistelt töös- tusettevõtelt	30.000		184.000								214.000		47.200		120.000				167.200		26.800		194.000		20.000				
Viivituse %													1.800		4.800				6.600				6.600				6.600		
3. Veskitelt	8.580		45.950								54.530		33.000		2.200		18.580		53.780				53.780		750				
Viivituse %															88		4.660		4.748				4.748				4.748		
4. Aurumasinatelt ja naftamootori- telt	1.000		5.000								6.000		4.200		1.800				6.000				6.000				6.000		
Viivituse %													160		108				268				268				268		
5. Jalgratastelt			1.200		Kr. väljam.	28.XII.	42	300			1.500		900				300		1.200				1.200		300				
Viivituse %																	42		42				42				42		
6. Veoäripidajatelt																													
Viivituse %																													
9. Kantseleilt			1.200								1.200			Kr. 29 400		Kr. 55 500		900				900		300					
10. Laada- ja turu- platsidelt			6.000								6.000			Kr. 38 4.800		Kr. 54 3.000		7.800				7.800					1.800		
§ 5. Piirituse ja viina müügist osa			25.000								25.000			Kr. 39 15.000		Kr. 56 13.000		28.000				28.000					3.000		
Ülekanne	40.200		287.940					300			328.440		95.959		158.913		42.291		297.163		27.156		324.319		21.948		17.827		

Tulude nimetus eelarve peatükkide, pa- ragrahvide ja punktide järele	S i s s e v ö t t a m ä ä r a t u d												
	Endiste eelarvete järele		Käesoleva a. põhieel- arve järele		Lisaeelarvetega, ülekannetega ja tagasimaksudega						Lõplik tulusumma (lahtrid 2+3+5-6)		
					A l u s e			Suurendatud		Vähendatud			
	Mk.	P.	Mk.	P.	nimetus	kuup.	Nr.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ülekanne . .	40.200		287.940					300				328.440	
Peatükk III. Valla varandused.													
§ 2. Varanduste müü- mine:													
1. Vallavalit. kapp (Vallasvara ni- mest. 1 nr. 1) .			500									500	
§ 3. Tagavara mater- jalide kasutamine:													
1. Palgid Aru kooli- maja ehitami- seks					Vallavolik. otsus	15. I.	1 p. 1	100.000				100.000	
Peatükk VII. Kavatsetud laenud.													
§ 1. Erikapitalidest:													
1. Palu kooli aida ja puukuuri ehi- tamiseks:													
toitluskapitalist			10.000		Vallavolik. otsus	15. III.	3 p. 7					10.000	
§ 2. Riigikassalt:													
Koolim. ehitusfon- dist Aru kooli- maja ehitamiseks					Vallavolik. otsus	15. I.	1 p. 1	300.000				300.000	
§ 3. Sakala pangalt:													
Aru koolimaja ehi- tamiseks					Vallavolik. otsus	15. I.	1 p. 1	100.000				100.000	
	40.200		298.440					500.300				838.940	

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Vallasekretär

1926 aastal sisse tulnud ¹⁾										Jääb sisse võtta järgmisel aastal		Kogu tulu-summa (lahtrid 20+21)	Eelarve lõpliku tulu-summaga võrreldes (lahtr.7 ja 22) sissetulek					
Jaanuaril			Juulil			Detsembril			KOKKU (8+9+10+11+12 +13+14+15+16 +17+18+19)				vähem — kustutatud tulud		suurem — üle eelarve saadud tul.			
Kr.v.Mr. Nr.	Mk.	P.	Kr. või Mr. Nr.	Mk.	P.	Kr.v.Mr. Nr.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.		
8			14			19			20		21		22		23		24	
95.959			158.913			42.291			297.163		27.156		324.319		21.948		17.827	
						Mr. 16		700	700				700				200	
			Mr. 9		100.000				100.000				100.000					
						Mr. 20		10.000	10.000				10.000					
						Mr. 11		300.000	300.000				300.000					
						Mr. 14		100.000	100.000				100.000					
95.959			258.913			452.991			807.863		27.156		835.019		21.948		18.027	

Vallavanema abid (allkirjad)
(allkiri)

mis trükitehnilistel põhjustel siin välja jäetud, kuna nendes läbikäike näidetena ei esine, tulevad

¹⁾ Veebruari, märtsi, aprilli, mai, juuni, augusti, septembri, oktoobri ja novembri kuude lahtrid, järjekorras vahele paigutatada.

Vaimla vallavalitsuse eelarveliste kulude raamat 1926

Kulude nimetus eelarve peatükkide, pa- ragrahvide ja punktide järele	Välja anda määratud												1926 aastal välja antud ¹⁾								Jäeb välja anda järgmi- sel aastal		Kogu kulu- summa (lahtrid 20+21)		Eelarve lõpliku kulu- summaga võrreldes (lahtr.7 ja 22) väljaminek					
	Endiste eelarvete järele		Käesoleva a. põhieel- arve järele		Lisaeelarvetega, ülekannetega ja tagasimaksudega						Lõplik kulusumma (lahtrid 2+3+5-6)		Jaanuaril			Juulil			Detsembril						KOKKU (8+9+10+11+12 +13+14+15+16 +17+18+19)		vähem - va- baksjäänud summad		suurem - üle eelarve kulutatud	
	Mk.	P.	Mk.	P.	nimetus	kuup.	Nr.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Kr.v.Mr. Nr.	Mk.	P.	Kr. või Mr. Nr.	Mk.	P.	Kr.v.Mr. Nr.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Peatükk I. Vallavalitsus.																														
§ 1.																														
§ 2. Vallaametnikkude palgad:																														
3. Vallasekretärile Vold. Virgastele			21.000									21.000		Kr.10	7.000		Kr. 25	7.000		14.000	7.000	21.000								
§ 4. Vallav. kantselei :																														
1. Kantselei mater- jal, raamatud ja trükitööd			8.000									8.000		Kr. 2	5.000		Kr. 41	2.100		7.100		7.100	900							
2. Post, telef., tele- graaf			2.000									2.000		Kr.11	850		Kr. 26	1.050		1.900		1.900	100							
§ 5. Vallavalits. maja- pidamine:																														
1. Hoonete ehitus ja parandus: Lauda, aida ja puukuuri parand.			20.000		Vallavolik. otsus	15. III.	3 p. 7			20.000		—																		
7. Kütte, 3 sülda puid, à Mk.1.000	10.000		3.000									13.000		Kr. 1	10.000					10.000	3.000	13.000								
Peatükk III. Rahvaharidus.																														
§ 4. Palu kool:																														
1. Hoonete ehitus ja parandus: Aida ja puukuuri ehitus.			120.000		Vallavolik. otsus	15. III.	3 p. 7			120.000		—																		
7. Küte, 15 sülda puid, à Mk.1.000	15.000		15.000									30.000		Kr. 1	15.000					15.000	15.000	30.000								
§ 5. Aru kool:																														
1. Koolimaja ehitus					Vallavolik. otsus	15. I.	1 p. 1	500.000				500.000		Kr.16 Mr. 9	100.000 100.000		Kr. 33	300.000		500.000		500.000								
7. Küte, 5 sülda puid, à Mk.1.000			5.000									5.000								5.000		5.000								
9. Inventari muret- semine					Vallavolik. otsus	15. III.	3 p. 7	20.000 120.000 20.000				160.000					Kr. 40	160.000		160.000		160.000								
Ülekanne	25.000		194.000					660.000		140.000		739.000		30.000		207.850		470.150		708.000		30.000		738.000		1.000				

Vaimla vallavalitsuse bilansiraamat 1926

Arvete nimetus	Saldod 1. jaanuaril 1926.			
	Deebet Aktiva 2		Kreedit Passiva 3	
	Mk.	P.	Mk.	P.
1. Kassa arve	10.000			
2. Hoiusummade ja väärtpaberite	36.000			
3. Varanduste	1.011.000			
4. Saadaolevate laenude	10.000			
5. Eelarveliste tulude	40.200			
6. Kinnisvarademaksu				
7. Tulumaksu				
8. Riikliste pensionide ja toetuste				
9. Mitmesuguste edasiantavate summade				
10. Naturaalkohuste (teede korraspidamise, vangiveokulude jne.)				
11. Toitluskapitali			40.000	
12. Hoolekandekapitali (vaestekapitali)			8.000	
13. Koolikapitali			3.000	
14. Tagavarapakitali			25.200	
15. Varandustekapitali (võlgadeta varanduse)			1.011.000	
16. Makstaolevate laenude				
17. Eelarveliste kulude			25.000	
18. Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide	5.000			
19. Varandusseisu kohanemise ja kasvamise				
	1.112.200		1.112.200	

Vaimlas,
5. veebruaril 1926.

Vallavanem (allkiri)
Valla

Läbikäigud jaanuarikuul 1926.				Üldised läbikäigud 1. jaan. kuni 31. jaan. 1926.				S a l d o d 31. jaanuaril 1926.			
Deebet 4		Kreedit 5		Deebet 6		Kreedit 7		Deebet Aktiva 8		Kreedit Passiva 9	
Mk,	P.	Mk,	P,	Mk.	P,	Mk,	P,	Mk.	P.	Mk,	
153.876		80.118		163.876		80.118		83.758			
5.560				41.560				41.560			
				1.011.000				1.011.000			
		10.000		10.000		10.000					
798.440		95.959		838.640		95.959		742.681			
26.051		29.384		26.051		29.384				3.333	
10.080		10.080		10.080		10.080					
6.500		9.750		6.500		9.750				3.250	
		50				50				50	
		3.366				3.366				3.366	
		1.800				41.800				41.800	
		300				8.300				8.300	
		1.260				4.260				4.260	
						25.200				25.200	
						1.011.000				1.011.000	
40.000		798.440		40.000		823.440				783.440	
				5.000				5.000			
1.040.507		1.040.507		2.152.707		2.152.707		1.883.999		1.883.999	

Vallavanema abid (allkirjad)
sekretär (allkiri)

Arvete nimetus	Saldod			
	1. jaanuaril 1926. ühes läbikäikudega kuni 30. juun. 1926.			
	Deebet Aktiva		Kreedit Passiva	
	Mk.	P.	Mk.	P.
1. Kassa . . . . . arve	163.876		80.118	
2. Hoiusummade ja väärtpaberite . . . . . „	41.560			
3. Varanduste . . . . . „	1.011.000			
4. Saadaolevate laenude . . . . . „	10.000		10.000	
5. Eelarveliste tulude . . . . . „	838.640		95.959	
6. Kinnisvarademaksu . . . . . „	26.051		29.384	
7. Tulumaksu . . . . . „	10.080		10.080	
8. Riikliste pensionide ja toetuste . . . . . „	6.500		9.750	
9. Mitmesuguste edasiantavate summade . . . . . „			50	
10. Naturaalkohuste(teede korraspidamise, vangiveokulude jne.) „			3.366	
11. Toitluskapitali . . . . . „			41.800	
12. Hoolekandekapitali (vaestekapitali) . . . . . „			8.300	
13. Koolikapitali . . . . . „			4.260	
14. Tagavarakapitali . . . . . „			25.200	
15. Varandustekapitali (võlgadeta varanduse) . . . . . „			1.011.000	
16. Makstaolevate laenude . . . . . „				
17. Eelarveliste kulude . . . . . „	40.000		823.440	
18. Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide . . . . . „	5.000			
19. Varandusseisu kahanemise ja kasvamise . . . . . „				
	2.152.707		2.152.707	

Vaimlas,
9. augustil 1926.

Vallavanem (allkiri)
Valla

Läbikäigud				Üldised läbikäigud				Saldod			
juulikuul 1926.				1. jaan. kuni 31. juulini 1926.				31. juulil 1926.			
Deebet		Kreedit		Deebet		Kreedit		Deebet Aktiva		Kreedit Passiva	
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
228.070		210.437		391.946		290.555		101.391			
13.000				54.560				54.560			
		100.000		1.011.000		100.000		911.000			
				10.000		10.000					
		258.913		838.640		354.872		483.768			
17.460		14.127		43.511		43.511					
46.300		46.300		56.380		56.380					
		3.250		6.500		13.000				6.500	
50		3.200		50		3.250				3.200	
10.600		6.645		10.600		10.011		589*)			
						41.800				41.800	
						8.300				8.300	
						4.260				4.260	
						25.200				25.200	
						1.011.000				1.011.000	
232.350				272.350		823.440				551.090	
42		5.000		5.042		5.000		42			
100.000				100.000				100.000			
647.872		647.872		2.800.579		2.800.579		1.651.350		1.651.350	

Vallavanema abid (allkirjad)
sekretär (allkiri)

*) Selline ülekulutus ei ole lubatav. Kulused võib teha niipalju, kui selleks on saadud vastavaid tuluseid.

Arvete nimetus 1	Saldod 1. jaanuaril 1926. ühes läbi- käikudega kuni 30. nov. 1926.			
	Deebet Aktiva 2		Kreedit Passiva 3	
	Mk.	P.	Mk.	P.
1. Kassa . . . . . arve	391.946		290.555	
2. Hoiusummade ja väärtpaberite . . . . . „	54.560			
3. Varanduste . . . . . „	1.011.000		100.000	
4. Saadaolevate laenude . . . . . „	10.000		10.000	
5. Eelarveliste tulude . . . . . „	838.640		354.872	
6. Kinnisvarademaksu . . . . . „	43.511		43.511	
7. Tulumaksu . . . . . „	56.380		56.380	
8. Riikliste pensionide ja toetuste . . . . . „	6.500		13.000	
9. Mitmesuguste edasiantavate summade . . . . . „	50		3.250	
10. Naturaalkohuste (teede korraspidamise, vangiveo kulude jne.) „	10.600		10.011	
11. Toitluskapitali . . . . . „			41.800	
12. Hoolekandekapitali (vaestekapitali) . . . . . „			8.300	
13. Koolikapitali . . . . . „			4.260	
14. Tagavarapakitali . . . . . „			25.200	
15. Varandustekapitali (võlgadeta varanduse) . . . . . „			1.011.000	
16. Makstaolevate laenude . . . . . „				
17. Eelarveliste kulude . . . . . „	272.350		823.440	
18. Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide . . . . . „	5.042		5.000	
19. Varandusseisu kahanemise ja kasvamise . . . . . „	100.000			
	2.800.579		2.800.579	

Vaimlas,
4. jaanuaril 1927.

Vallavanem (allkiri)
Valla-

Läbikäigud detsembrikuul 1926.				Üldised läbikäigud 1. jaan. kuni 31. dets. 1926.				Saldod 31. detsembril 1926.			
Deebet 4		Kreedit 5		Deebet 6		Kreedit 7		Deebet Aktiva 8		Kreedit Passiva 9	
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
491.147		553.317		883.093		843.872		39.221			
3.200		16.600		57.760		16.600		41.160			
660.200		1.200		1.671.200		101.200		1.570.000			
10.000				20.000		10.000		10.000			
18.327		474.939		856.967		829.811		27.156			
763		763		44.274		44.274					
28.482		28.482		84.862		84.862					
5.400				11.900		13.000				1.100	
5.200		2.000		5.250		5.250					
		989		10.600		11.000				400	
2.500		1.400		2.500		43.200				40.700	
		1.100				9.400				9.400	
						4.260				4.260	
						25.200				25.200	
		149.000				1.160.000				1.160.000	
		410.000				410.000				410.000	
521.090		500		793.440		823.940				30.500	
21.948		27.967		26.990		32.967				5.977	
560.200		660.200		660.200		660.200					
2.328.457		2.328.457		5.129.036		5.129.036		1.687.537		1.687.537	

Vallavanema abid (allkirjad)
sekretär (allkiri)

Arvete nimetus		Saldod 1. jaanuaril 1927.			
		Deebet Aktiva 2		Kreedit Passiva 3	
		Mk.	P.	Mk.	P.
1.	Kassa	arve	39.221		
2.	Hoiusummade ja väärtpaberite	,,	41.160		
3.	Varanduste	,,	1.570.000		
4.	Saadaolevate laenude	,,	10.000		
5.	Eelarveliste tulude	,,	27.156		
6.	Kinnisvarademaksu	,,			
7.	Tulumaksu	,,			
8.	Riikliste pensionide ja toetuste	,,		1.100	
9.	Mitmesuguste edasiantavate summade	,,			
10.	Naturaalkohuste(teede korraspidamise, vangiveo kulude jne.)	,,		400	
11.	Toitluskapitali.	,,		40.700	
12.	Hoolekandekapitali (vaestekapitali)	,,		9.400	
13.	Koolikapitali	,,		4.260	
14.	Tagavarakapitali	,,		25.200	
15.	Varandustekapitali (võlgadeta varanduse)	,,		1.160.000	
16.	Makstaolevate laenude	,,		410.000	
17.	Eelarveliste kulude	,,		30.500	
18.	Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide	,,		5.977	
19.	Varandusseisu kahanemise ja kasvamise	,,			
			1.687.537	1.687.537	

[illegible]

Vaimla vallavalitsuse

aruanne eelarvelistest tuludest

1926

Tulude nimetus peatükkide, paragrahvide ja punktide järele	Sisse võtta						
	Endiste eelarvete järele		Käesoleva aasta põhi-eelarve järele		Lisaeelarvetega, ja tagasi-		
					Aluse		
	Mk.	P.	Mk.	P.	nimetus	kuupäev	nr.
Peatükk I. Maksud 1926.							
§ 1. Kinnisvarade maksu osa . . . . . Viivituse %	420		10.990				
§ 1. kokku	420		10.990				
§ 2. Tulumaksu osa.			7.000				
§ 3. Vallaomavalitsuse maksud:							
1. Isikutelt . . . . . Viivituse %	200		1.600				
2. Ärulistelt tööstusettevõtetelt . . . . . Viivituse %	30.000		184.000				
3. Veskitelt . . . . . Viivituse %	8.580		45.950				
4. Aurumasinatelt ja naftamootor. . . . . Viivituse %	1.000		5.000				
5. Jalgratastelt . . . . . Viivituse %			1.200		Kr.väljam.	28. XII.	42
9. Kantseleilt			1.200				
10. Laada- ja turuplatsidelt			6.000				
§ 3 kokku	39.780		244.950				
§ 5. Piirituse ja viina müügist osa			25.000				
Peatükk I. kokku	40.200		287.940				
Peatükk III. Valla varandused							
§ 2. Váranduste müümine:							
1. Vallavalitsuse kapp(nim. 1. nr.1)			500				
§ 3. Tagavara materjalide kasutamine:							
1. Palgid Arukoolimajaehitamiseks					Vallavolik. otsus	15. I	1 p. I
Peatükk III. kokku			500				

m ä ä r a t u d						1926. a. sisse tulnud	Jääb sisse võtta järgmisel aastal	Kogu tulu- summa	Eelarve lõpliku tulu- summaga võrreldes sissetulek						
ülekannetega maksudega				Lõplik tulu- summa					vähem— kustutatud tulud				suurem— üle eelarve saadud tulud		
Suurendat.		Vähendat.													
5		6		7		8		9		10		11		12	
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
				11.410		10.956 100		156		11.112 100		298		100	
				11.410		11.056		156		11.212		298		100	
				7.000		8.245				8.245				1.245	
300				1.800		1.300 24		200		1.500 24		300		24	
				214.000		167.200 6.600		26.800		194.000 6.600		20.000		6.600	
				54.530		53.780 4.748				53.780 4.748		750		4.748	
				6.000		6.000 268				6.000 268				268	
				1.500		1.200 42				1.200 42		300		42	
				1.200		900				900		300			
				6.000		7.800				7.800				1.800	
	300				285.030		249.862		27.000		276.862		21.650		13.482
				25.000		28.000				28.000				3.000	
300				328.440		297.163		27.156		324.319		21.948		17.827	
				500		700				700				200	
100.000				100.000		100.000				100.000					
100.000				100.500		100.700				100.700				200	

Tulude nimetus peatükkide, paragrahvide ja punktide järele	Sissevõtta						
	Endiste eelarvete järele		Käesoleva aasta põhi- eelarve järele		Lisaeelarvetega ja tagasi-		
	2		3		Aluse		
	Mk.	P.	Mk.	P.	nimetus	kuupäev	nr.
1							
Peatükk VII. Kavatsetud laenud							
§ 1. Erikapitalidest:							
1. Toitluskapitalist—Aru kooli in- ventari muretsemiseks			10.000		Vallavolik. otsus	15. III.	3 p. 7
§ 2. Riigikassalt:							
1. Koolimajade ehitusfondist Aru koolimaja ehitamiseks					Vallavolik. otsus	15. I.	1 p. 1
§ 3. Sakala pangalt Aru koolimaja ehi- tamiseks					Vallavolik. otsus	15. I.	1 p. 1
Peatükk VII kokku			10.000				
Kogutulud	40.200		298.440				

Vaimlas,
20. aprillil 1927.

Vallavanem (allkiri)

m ä ä r a t u d					1926. a. sisse tulnud		Jääb sisse võtta järgmisel aastal		Kogu tulu- summa		Elarve lõpliku tulu- summaga võrreldes sissetulek				
ülekannetega maksudega		Lõplik tulu- summa		vähem- kustutatud tulud							suurem- üle eelarve saadud tulud				
Suurendat. 5		Vähendat. 6		7		8		9		10		11		12	
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
				10.000		10.000				10.000					
300.000				300.000		300.000				300.000					
100.000				100.000		100.000				100.000					
400.000				410.000		410.000				410.000					
500.300				838.940		807.863		27.156		835.019		21.948		18.027	

Vallavanema abid (allkirjad)

Vallasekretär (allkiri)

Vaimla vallavalitsuse aruanne eelarvelistest kuludest 1926

Kulude nimetus eelarve peatükkide, paragrah- vide ja punktide järele 1	Välja anda						
	Endiste eelarvete järele 2		Käesoleva aasta põhi-eelarve järele 3		Lisaeelarvetega, ja tagasi-		
					Aluse 4		
	Mk.	P.	Mk.	P.	nimetus	kuupäev	nr.
Peatükk IV. Hoolekanne.							
§ 1. Vaestekodu:							
7. Küte — 10 ¹ / ₂ sülda puid, à Mk. 1.000			10.500		Kr. sisset.	28. XII.	63
10. Hoolealuste toitmine — 5 isikut			15.000				
§ 1 kokku . . .			25.500				
§ 3. Puudustkannatavate raukade ja alaliselt töövõimetute:							
1. Kodune abitarvitus — 7 isikut . . .			30.000		Vallavolik. otsused	20. VI. 10. IX.	5 p. 3 6 p. 4
§ 3 kokku . . .			30.000				
Peatükk IV. kokku . . .			55.500				
Peatükk X. Mitmesugused kulud.							
§ 1. 1924 a. eelarveline puudujääk . . .			5.000				
§ 2.							
Peatükk X. kokku . . .			5.000				
Peatükk XI. Tagavarasumma.							
§ 1. Tagavarasumma			43.940		Vallavolik. otsused	15. III. 20. VI. 10. IX.	3 p. 7 5 p. 3 6 p. 4
Peatükk XI. kokku . . .			43.940				
Kogukulud . . .	25.000		298.440				

Vaimlas,
20. aprillil 1927.

Vallavanem (allkiri)

m ä ä r a t u d						1926. a. välja antud	Jääb välja anda järgmisel aastal	Kogu kulu- summa	Eelarve lõpliku kulu- summaga võrreldes väljaminek						
ülekannetega maksudega				Lõplik kulu- summa	vähem — vabaksjäänud summad				suurem— üle eelarve kulutatud						
Suurendat.		Vähendat.													
5		6			7				8						
Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
500				11.000 15.000		10.500 15.000		500		11.000 15.000					
500				26.000		25.500		500		26.000					
5.000 10.000				45.000		45.000				45.000					
15.000				45.000		45.000				45.000					
15.500				71.000		70.500		500		71.000					
				5.000		5.000				5.000					
				5.000		5.000				5.000					
		20.000 5.000 10.000		8.940								8.940			
		35.000		8.940								8.940			
675.500		175.000		823.940		783.500		30.500		814.000		9.940			

Vallavanema abid (allkirjad)

Vallasekretär (allkiri)

Vaimla vallavalitsuse aruanne üldistest läbikäikudest 1926

Arvete nimetus 1	Saldod 1. jaanuaril 1926.				1926. a. läbikäigud				Üldised läbikäigud (Saldo aasta algul + aasta- läbikäik)				Saldod 31. detsembril 1926.			
	Deebet Aktiva 2		Kreedit Passiva 3		Deebet 4		Kreedit 5		Deebet 6		Kreedit 7		Deebet Aktiva 8		Kreedit Passiva 9	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
1. Kassa . . . . . arve	10.000				873.093		843.872		883.093		843.872		39.221			
2. Hoiusummade ja väärtpaberite . . . . . „	36.000				21.760		16.600		57.760		16.600		41.160			
3. Varanduste . . . . . „	1.011.000				660.200		101.200		1.671.200		101.200		1.570.000			
4. Saadaolevate laenude . . . . . „	10.000				10.000		10.000		20.000		10.000		10.000			
5. Eelarveliste tulude . . . . . „	40.200				816.767		829.811		856.967		829.811		27.156			
6. Kinnisvarademaksu . . . . . „					44.274		44.274		44.274		44.274					
7. Tulumaksu . . . . . „					84.862		84.862		84.862		84.862					
8. Riikliste pensionide ja toetuste . . . . . „					11.900		13.000		11.900		13.000				1.100	
9. Mitmesuguste edasiantavate summade . . . . . „					5.250		5.250		5.250		5.250					
10. Naturaalkohuste (teede korraspidamise, vangiveo kulude jne.) „					10.600		11.000		10.600		11.000				400	
11. Toitluskapitali . . . . . „			40.000		2.500		3.200		2.500		43.200				40.700	
12. Hoolekandekapitali (vaestekapitali) . . . . . „			8.000				1.400				9.400				9.400	
13. Koolikapitali . . . . . „			3.000				1.260				4.260				4.260	
14. Tagavarapakitali . . . . . „			25.200								25.200				25.200	
15. Varandustekapitali (võlgadeta varanduse) . . . . . „			1.011.000				149.000				1.160.000				1.160.000	
16. Makstaolevate laenude . . . . . „							410.000				410.000				410.000	
17. Eelarveliste kulude . . . . . „			25.000		793.440.		798.940		793.440		823.940				30.500	
18. Eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide . . . . . „	5.000				21.990		32.967		26.990		32.967				5.977	
19. Varandusseisu kahanemise ja kasvamise . . . . . „					660.200		660.200		660.200		660.200					
	1.112.200		1.112.000		4.016.836		4.016.836		5.129.036		5.129.036		1.687.537		1.687.537	

Vaimlas,
20. aprillil 1927.

Vallavanem (allkiri)

Vallavanema abid (allkirjad)
Vallasekretär (allkiri)

Vaimla vallavalitsuse
arveteseis
(bilanss)

31. detsembril 1926.

Aktiva

1. Kassa		Mk.	39.221
2. Hoiusummad ja väärtpaberid:			
Toitluskapitali	Mk.	30.700	
Hoolekandekapitali	"	9.400	
Koolikapitali	"	1.060	
Tagavarakapitali	"		
	"		
	"		
	"		
	"		41.160
3. Varandused:			
1. Kinnisvara:			
Vallavalitsuse.	Mk.	340.000	
Vaimla vaestekodu.	"	60.000	
Palu kooli	"	270.000	
Aru	"	500.000	
	"		
	"		
	"		
	"		Mk. 1.170.000
2. Vallasvara:			
Vallavalitsuse.	Mk.	30.000	
vaestekodu.	"		
Palu kooli	"	210.000	
Aru	"	160.000	
	"		
	"		
	"		400.000
3. Materjalid:			
	Mk.		
	"		
	"		
	"		
	"		1.570.000
4. Saadaolevad laenud:			
1. Toitluskapitali:			
Eelarvelt.	Mk.	10.000	
Teistelt asutistelt ja isikutelt	"		Mk. 10.000
2. Hoolekandekapitali:			
Eelarvelt	Mk.		
Teistelt asutistelt ja isikutelt	"		
Ülekanne.	Mk.	—	Mk. 10.000
			Mk. 1.650.381

Passiva

1. Kinnisvarademaksud				Mk.	
2. Tulumaksud				"	
3. Maaomavalitsuse maksud (või muud summad):				Mk.	
				"	
				"	
				"	
				"	
4. Riiklised pensionid ja toetused:					
Kaitseväelaste		Mk.	1.000		
Veneagsete pensionäride.		"	100		
		"			
		"			
		"			1.100
5. Mitmesugused edasiantavad summad:				Mk.	
				"	
				"	
				"	
				"	
6. Naturaalkohuste summad:					
Rahana kassas		Mk.	400		
Väärtpaberitena ja hoiul pankades		"			
		"			400
7. Erikapitalid:					
1. Toitluskapital:					
Rahana kassas	Mk.				
Väärtpaberitena ja hoiul pankades	"	30.700			
Laenudes	"	10.000	Mk.	40.700	
2. Hoolekandekapital:					
Rahana kassas	Mk.				
Väärtpaberitena ja hoiul pankades	"	9.400			
Laenudes	"		"	9.400	
3. Koolikapital:					
Rahana kassas	Mk.	3.200			
Väärtpaberitena ja hoiul pankades	"	1.060			
Laenudes	"		"	4.260	
Ülekanne	Mk.	—	Mk.	54.360	Mk. 1.500

Aktiva

Ülekanne . . .	Mk.	—	Mk.	10.000	Mk.	1.650.381
3. Koolikapitali:						
Eelarvelt.	Mk.					
Teistelt asutistelt ja isikutelt	"		"			
4. Tagavarakapitali:						
Eelarvelt.	Mk.					
Teistelt asutistelt ja isikutelt	"		"			
5.	Mk.					
6.	"		"			
7.	Mk.					
8.	"		"			
9.	Mk.					
10.	"		"			
11.	Mk.					
12.	"		"			
13.	Mk.					
14.	"		"			
15.	Mk.					
16.	"		"			
17.	Mk.					
18.	"		"			
19.	Mk.					
20.	"		"			
21.	Mk.					
22.	"		"			
23.	Mk.					
24.	"		"			
25.	Mk.					
26.	"		"			
27.	Mk.					
28.	"		"			
29.	Mk.					
30.	"		"			
31.	Mk.					
32.	"		"			
33.	Mk.					
34.	"		"			
35.	Mk.					
36.	"		"			
37.	Mk.					
38.	"		"			
39.	Mk.					
40.	"		"			
41.	Mk.					
42.	"		"			
43.	Mk.					
44.	"		"			
45.	Mk.					
46.	"		"			
47.	Mk.					
48.	"		"			
49.	Mk.					
50.	"		"			
51.	Mk.					
52.	"		"			
53.	Mk.					
54.	"		"			
55.	Mk.					
56.	"		"			
57.	Mk.					
58.	"		"			
59.	Mk.					
60.	"		"			
61.	Mk.					
62.	"		"			
63.	Mk.					
64.	"		"			
65.	Mk.					
66.	"		"			
67.	Mk.					
68.	"		"			
69.	Mk.					
70.	"		"			
71.	Mk.					
72.	"		"			
73.	Mk.					
74.	"		"			
75.	Mk.					
76.	"		"			
77.	Mk.					
78.	"		"			
79.	Mk.					
80.	"		"			
81.	Mk.					
82.	"		"			
83.	Mk.					
84.	"		"			
85.	Mk.					
86.	"		"			
87.	Mk.					
88.	"		"			
89.	Mk.					
90.	"		"			
91.	Mk.					
92.	"		"			
93.	Mk.					
94.	"		"			
95.	Mk.					
96.	"		"			
97.	Mk.					
98.	"		"			
99.	Mk.					
100.	"		"			
101.	Mk.					
102.	"		"			
103.	Mk.					
104.	"		"			
105.	Mk.					
106.	"		"			
107.	Mk.					
108.	"		"			
109.	Mk.					
110.	"		"			
111.	Mk.					
112.	"		"			
113.	Mk.					
114.	"		"			
115.	Mk.					
116.	"		"			
117.	Mk.					
118.	"		"			
119.	Mk.					
120.	"		"			
121.	Mk.					
122.	"		"			
123.	Mk.					
124.	"		"			
125.	Mk.					
126.	"		"			
127.	Mk.					
128.	"		"			
129.	Mk.					
130.	"		"			
131.	Mk.					
132.	"		"			
133.	Mk.					
134.	"		"			
135.	Mk.					
136.	"		"			
137.	Mk.					
138.	"		"			
139.	Mk.					
140.	"		"			
141.	Mk.					
142.	"		"			
143.	Mk.					
144.	"		"			
145.	Mk.					
146.	"		"			
147.	Mk.					
148.	"		"			
149.	Mk.					
150.	"		"			
151.	Mk.					
152.	"		"			
153.	Mk.					
154.	"		"			
155.	Mk.					
156.	"		"			
157.	Mk.					
158.	"		"			
159.	Mk.					
160.	"		"			
161.	Mk.					
162.	"		"			
163.	Mk.					
164.	"		"			
165.	Mk.					
166.	"		"			
167.	Mk.					
168.	"		"			
169.	Mk.					
170.	"		"			
171.	Mk.					
172.	"		"			
173.	Mk.					
174.	"		"			
175.	Mk.					
176.	"		"			
177.	Mk.					
178.	"		"			
179.	Mk.					
180.	"		"			
181.	Mk.					
182.	"		"			
183.	Mk.					
184.	"		"			
185.	Mk.					
186.	"		"			
187.	Mk.					
188.	"		"			
189.	Mk.					
190.	"		"			
191.	Mk.					
192.	"		"			
193.	Mk.					
194.	"		"			
195.	Mk.					
196.	"		"			
197.	Mk.					
198.	"		"			
199.	Mk.					
200.	"		"			
201.	Mk.					
202.	"		"			
203.	Mk.					
204.	"		"			
205.	Mk.					
206.	"		"			
207.	Mk.					
208.	"		"			
209.	Mk.					
210.	"		"			
211.	Mk.					
212.	"		"			
213.	Mk.					
214.	"		"			
215.	Mk.					
216.	"		"			
217.	Mk.					
218.	"		"			
219.	Mk.					
220.	"		"			
221.	Mk.					
222.	"		"			
223.	Mk.					
224.	"		"			
225.	Mk.					
226.	"		"			
227.	Mk.					
228.	"		"			
229.	Mk.					
230.	"		"			
231.	Mk.					
232.	"		"			
233.	Mk.					
234.	"		"			
235.	Mk.					
236.	"		"			
237.	Mk.					
238.	"		"			
239.	Mk.					
240.	"		"			
241.	Mk.					
242.	"		"			
243.	Mk.					
244.	"		"			
245.	Mk.					
246.	"		"			
247.	Mk.					
248.	"		"			
249.	Mk.					
250.	"		"			
251.	Mk.					
252.	"		"			
253.	Mk.					
254.	"		"			
255.	Mk.					
256.	"		"			
257.	Mk.					
258.	"		"			
259.	Mk.					
260.	"		"			
261.	Mk.					
262.	"		"			
263.	Mk.					
264.	"		"			
265.	Mk.					
266.	"		"			
267.	Mk.					
268.	"		"			
269.	Mk.					
270.	"		"			
271.	Mk.			</		

S i s u

I. Saatesõna	Lhk.
Arvepidamise süsteemidest, meetoditest ja viisidest üldse.	3
Vallaomavalitsuste arvestuse esemetest	7
Liivimaaviisilisest arvestusest	8
Ameerikaviisilisest arvestusest.	10
Linnade Liidu kavad omavalitsuste arvepidamiseks	15
Maaomavalitsuste Liidu kava vallaomavalitsuste arvepidamise korraldamiseks	17
Kokkuvõte	32
	50
II. Arvepidamise kord	
Arvepidamise süsteem	55
Eelarve	55
Arveraamatud	55
Raamatute pidamine:	
Kassaraamat ja memoriaal	56
Maksuderaamatud.	57
Hoiusummade ja väärtpaberite raamat	57
Kinnis- ja vallasvara raamat	58
Materjalideraamat.	58
Eelarveliste tulude ja kulude raamatud	58
Pearaamat:	
A. Arvete liigitelu (klassifikatsioon).	59
B. Operatsioonide arvetele sissekanne	59
D. Arvete korrespondeerimine.	60
Arvete kokkuvõtmine ja bilansiraamat.	67
Aruanded	67
Arvepidamise skeem.	68
III. Arvepidamise näitlikud eeskujud	
Eelarve (vorm 1).	3
Kassaraamat (vorm 2)	39
Memoriaal (vorm 3).	59
Pearaamat (vorm 4).	67
Vallamaksuderaamat (vorm 5 ¹).	91
Kinnisvarademaksuraamat (vorm 5 ²).	101
Tulumaksukohuslaste nimestik (vorm 5 ³).	105
Hoiusummade ja väärtpaberite raamat (vorm 6).	111
Kinnis- ja vallasvara raamat (vorm 7).	117
Materjalideraamat (vorm 8)	125
Eelarveliste tulude raamat (vorm 9 ¹).	129
Eelarveliste kulude raamat (vorm 9 ²).	135
Bilansiraamamat (vorm 10)	141
Aruanne eelarvelistest tuludest (vorm 11 ¹).	151
Aruanne eelarvelistest kuludest (vorm 11 ²).	157
Aruanne üldistest läbikäikudest (vorm 12)	163
Arvete seis — bilanss (vorm 13)	167

Trükivigu

Osas lhk.

- I 10. 24. rida alt
 „ 12. 17. „ „
 „ 16. 8. „ „
 II 64. 19. „ ülevalt
 „ 64. 9. „ alt
 „ 65. 14. „ „
 „ 68. 18. „ ülevalt
 III 4. § 2.
 „ 4. § 3.
 „ 8. peatükk V
 „ 10. § 3. p. 1. 2)
 „ 16. § 5. p. 7.
 „ 16. § 5 p. 8.
 „ 55/8. järje nr. 39. laht. 9.
 „ 80/12. 7. laht. 2 sissekanne
 „ 87/20. 2. rida alt Mr. 22.
 „ 96/5. 9. laht. 3. sissekanne
 „ 112—115. kus
 „ 142. järje nr. 19.

on:

- õiga
 arvustusraamil
 läbikäikudega
 müümisal
 summsdega
 Arvep. k. § 34 b¹
 Bilans
 Tulumaksu valla osa:
 Omavalitsusemaksud
 §§ 1., 3., 4.
 õnnetujuhtumuste
 pliidle
petrooleumi
 elektert
 Mr. 18
 Eelarveliste kulude arve
 2400
 Eesti panga
 Varandusseisu kohanemise

peab olema:

- õige
 arvustusraamil
 läbikäikudega
 müümisel
 summadega
 Arvep. k. § 43 b¹
 Bilanss
 Tulumaksu valla osa .....
 Vallaomavalitsusemaksud
 §§ 1., 2., 3.
 õnnetusjuhtumuste
 pliidle
petrooleumi
 elektrit
 Hsv. a - e
 Kr. 18
 Eelarveliste tulude arve
 3.400
 Eesti Panga
 Varandusseisu kahanemise